

The New York Times
The President's Taxes

BY

Russ Buettner, Susanne Craig and Mike McIntire
And OTHERS

T.Vấn (Chuyển Ngữ)

Tủ sách T.Vấn & Bạn Hữu

2024



The New York Times - The President's Taxes

Tác Giả: Russ Buettner, Susanne Craig and Mike McIntire

Hồ sơ thuế của vị tổng thống đương nhiệm: Những tài liệu từ lâu bị che giấu cho thấy những lỗ lã triền miên và nhiều năm tránh né việc đóng thuế.

Dịch Giả: T.Vấn

Lời Người Dịch:

Hồ sơ thuế của tổng thống Donald Trump là một đề tài nổi trội từ nhiều năm nay, nổi cộm nhất là từ năm 2015 khi ông cho biết ý định sẽ ra tranh cử năm 2016. Trong suốt thời gian 5 năm qua, từ quốc hội liên bang cho đến các viên chức công tố của tiểu bang New York (nơi Donald Trump là một cư dân thâm niên cho đến mới đây – Nov. 1, 2019 - ông chọn Florida làm quê hương mới) tìm mọi cách để có được những hồ sơ này, nhưng phần lớn đều thất bại vì những rào cản pháp lý mà các luật sư của tổng thống viện dẫn hầu giữ kín những bí mật về tài chính của thân chủ.

Khi được hỏi lý do tại sao không công bố hồ sơ thuế của mình như tất cả các vị tổng thống tiền nhiệm đã làm trước khi ra tranh cử, Donald Trump trả lời rằng hồ sơ thuế của mình đang bị sở thuế (IRS) truy vấn (audit) nên không thể đưa chúng ra công chúng được. Nhưng sở thuế Hoa Kỳ xác nhận việc họ audit hồ sơ thuế một người không hề cản trở người ấy bạch hóa hồ sơ thuế của mình. Tháng 5 năm 2019, Hạ Viện Hoa Kỳ yêu cầu sở thuế cung cấp hồ sơ thuế của tổng thống, nhưng Trump đã ra lệnh cho bộ trưởng Ngân Khố Mnuchin không cho phép sở thuế làm việc này với lý do yêu cầu của quốc hội ‘thiếu mục đích có tình cách pháp lý’.

Nhiều bản phân tích kết luận rằng hẳn Donald Trump phải có điều gì dấu diếm nên mới cố tìm mọi cách để ngăn không cho chúng được bạch hóa. Ở Mỹ, thuế là thứ mà một người phải sống với nó cho đến ngày nhắm mắt, nên ai cũng phải đóng thuế và khai thuế hàng năm, vừa để làm nhiệm vụ một công dân vừa để hưởng những phúc lợi xã hội mà mức thu nhập (thấp) của mình có thể được nhận hưởng. Và khi cần, vẫn phải gửi bản khai thuế của mình đến các cơ quan chức năng theo yêu cầu. Vì thế, sự khăng khăng của Donald Trump khiến nhiều người nghi ngờ sự trung thực của một trong những tỉ phú âm ỉ nhất nước Mỹ.

Trong tình hình như vậy, báo chí chính dòng nước Mỹ không thể bỏ qua, nhất là với một tờ báo có chiều dày lịch sử và uy tín như tờ *The New York Times*. Tháng 10, 2018, nhóm phóng viên tài chính của họ đã tiết lộ một số bí mật về thực trạng thuế của Trump với nguồn cung cấp được giữ kín như thường lệ (Cuối tháng 7 năm 2020, Mary Trump – người cháu ruột gọi Donald Trump bằng chú – đã xuất bản quyển hồi ký “*Too Much and Never Enough*”, tiết lộ chính bà là người đã cung cấp cho tờ *NYTimes* tài liệu thuế nói trên). Tiết lộ của tờ *Thời Báo* đã cho thấy một chút đầu mối biện minh cho sự nghi ngờ của giới thạo việc.

Ngày 27 tháng 9 năm 2020, với nguồn cung cấp vẫn còn được giữ kín (như thường lệ), nhóm phóng viên của tờ *NYTimes* công bố một bản điều tra cho biết, họ hiện nắm trong tay hầu như toàn bộ hồ sơ khai thuế của Donald Trump trong khoảng thời gian gần hai thập kỷ, bản điều tra mang tên: [**The President's Taxes.**](#)

Đây là một tài liệu nhiều người mong đợi, không chỉ riêng những đối thủ chính trị của Trump, giới ký giả, các bình luận gia mà tất nhiên, những cử tri sẽ góp tiếng nói của mình trong kỳ bầu cử ngày 3 tháng 11 sắp tới. Họ cần biết để hỗ trợ cho việc quyết định lá phiếu của mình. Bản điều tra có những chi tiết khá bất ngờ (kể cả với giới thạo việc, các ký giả) về tình trạng tài chính của vị tổng thống được xem là giàu có nhất trong lịch sử 45 đời tổng thống của nước Mỹ.

Vì nội dung của bản điều tra có nhiều chi tiết rất chuyên môn trong lĩnh vực thuế má và tài chính, lẽ dĩ nhiên kèm theo đó là những thuật ngữ khá xa lạ với người đọc bình

thường, cộng thêm với bộ luật thuế của nước Mỹ khá phức tạp nên bản chuyển ngữ tiếng Việt sẽ phải uyển chuyển, không thể dựa cứng ngắc vào nguyên tác Anh ngữ, để người đọc Việt bình thường dễ lĩnh hội.

Kinh nghiệm nhiều năm làm việc cho hãng thuế Mỹ H&R BLOCK với nhiệm vụ một Tax Advisor, phải giải thích cho thân chủ những thắc mắc về thuế của họ, chúng tôi nhận ra rằng, ngay đối với một người Mỹ bình thường cũng không dễ dàng hiểu được chính xác những khái niệm về thuế được áp dụng vào tình hình tài chính của chính họ, nói gì đến nội dung một bản điều tra về những phức tạp trong hồ sơ khai thuế của một thương nhân làm chủ cả trăm cơ sở kinh doanh thương mại như Donald Trump.

Nhưng với một số thuật ngữ quen thuộc như “Audit”, “Credit”, “Refund” chúng tôi sẽ luôn luôn kèm theo tiếng Anh trong ngoặc đơn, vì với những trường hợp như vậy, chữ tiếng Anh lại dễ hiểu hơn là dịch sang tiếng Việt (cho người Mỹ gốc Việt).

Bài điều tra của tờ NYTimes khá dài, chúng tôi sẽ chia ra làm nhiều kỳ gửi đến độc giả. Mục đích của công việc chúng tôi làm không có gì khác hơn ngoài việc cung cấp cho độc giả Việt Nam những thông tin cần biết (nếu quan tâm) về một nhân vật gây khá nhiều tranh cãi trong cộng đồng người Việt, trong nước cũng như hải ngoại. Người đọc ủng hộ TT Trump, nếu tạm gác qua một bên chính kiến của mình, cũng có thể biết được nhiều điều cần biết, nên biết qua loạt bài điều tra này. Trong trường hợp có người vẫn khư khư cho rằng tờ NYTimes là một tờ báo “thổ tả”, là bọn “fake news” thì cũng là quyền biểu đạt ý kiến của mỗi người, chúng tôi xin không có ý kiến. Chỉ xin đừng buộc cho chúng tôi tội “nổi giáo cho giặc”, “phản bội người Việt Quốc Gia” v.v...

Mong được chia sẻ trong tinh thần cởi mở, phóng khoáng của những người biết đọc, biết viết, và nhất là biết suy tưởng.

Ngày 28 tháng 9 năm 2020

T.Ván

PHẦN I

Tờ New York Times đã nắm được trong tay hồ sơ thuế của Donald Trump trải dài suốt hơn hai thập kỷ vừa qua với nội dung cho thấy những khó khăn mà ông phải đối phó trong việc sở hữu các tài sản hiện có, việc ông sử dụng những khoản khấu trừ khổng lồ với mục đích làm giảm bớt thu nhập phải trả thuế, việc ông đang vật vã với những truy vấn của sở thuế (audits) về hồ sơ khai thuế của mình trong nhiều năm, cùng với nhiều khoản nợ lên tới hàng trăm triệu đang sắp sửa đáo hạn.

Bài 1 – Tổng quát

Năm Donald Trump thắng cử tổng thống (2016), ông chỉ trả có \$750 thuế lợi tức liên bang (Federal Income Tax). Năm sau (2017), năm đầu tiên cư ngụ tại tòa Bạch Ốc, ông cũng chỉ trả \$750 thuế lợi tức liên bang.

Song song với việc phát động chiến dịch tái tranh cử (mà kết quả các cuộc thăm dò cho thấy ông đang gặp nguy cơ thất cử), vị tổng thống Hoa Kỳ đương nhiệm còn phải chịu những áp lực nặng nề về tình hình tài chính tồi tệ của cá nhân, bủa vây bởi những lỗ lã, những món nợ hàng trăm triệu đang tới kỳ đáo hạn mà chính ông đã đem tên tuổi mình ra cam kết thanh toán. Đó là chưa kể đến việc ông phải trả lời những cật vấn của sở thuế (IRS – Internal Revenue Service) từ hơn 10 năm nay liên quan đến tính hợp pháp của các hồ sơ thuế mà ông khai báo và đã nhận về tổng số \$72.9 triệu tiền refund. Khoản tiền trả lại này có được do bởi ông khai trong hồ sơ thuế là các công việc kinh doanh của mình đã bị lỗ lã trầm trọng. Nếu các cuộc truy vấn của sở thuế kết luận rằng Donald Trump đã man khai nhằm trốn thuế, thì khoản tiền ông phải trả lại sẽ lên đến hàng trăm triệu (bao gồm số tiền 72.9 triệu đã nhận về và các khoản tiền phạt lẫn tiền lợi phát sinh từ số 72.9 triệu nói trên).

Những hồ sơ thuế cá nhân mà Donald Trump từ bấy lâu nay cố tìm mọi cách che giấu đã tiết lộ một nội dung, về cơ bản, hoàn toàn khác hẳn với những gì ông tuyên bố trước công chúng về tình hình kinh doanh và tài sản của mình. Những bản khai thuế mà Donald Trump gửi đến sở thuế bộc lộ bộ mặt thật một thương gia thu về hàng trăm triệu mỗi năm qua các hoạt động kinh doanh của mình, nhưng khi khai thuế lại sử dụng mọi phương cách để chứng minh mình bị lỗ lã triền miên hầu tránh không phải trả thuế cho lợi tức mình kiếm được.

Giờ đây, với những gánh nặng tài chính trĩu trên vai, những dữ liệu thực tế cho thấy vị tổng thống của chúng ta ngày càng bị lệ thuộc vào việc tìm lợi tức từ những hoạt động kinh doanh, vốn tự bản chất, đặt ông ở vị trí có tiềm năng đối nghịch trực tiếp với những nhiệm vụ của một tổng thống mà ông đang đảm nhiệm.

Tờ NYTimes đã nắm được trong tay hồ sơ thuế của Donald Trump trải dài suốt hơn hai thập kỷ vừa qua cùng với những dữ liệu liên quan đến hàng trăm công ty lớn nhỏ nằm trong quỹ đạo kinh doanh của ông, cùng với những chi tiết tài chính trong thời gian hai năm đầu tiên ông nắm quyền. Trong số này, sẽ không bao gồm những chi tiết của hai năm 2018 và 2019. Loạt bài điều tra này trình bày tổng quát những gì nhóm phóng viên tìm thấy được. Trong những tuần kế tiếp, nhiều kết quả điều tra khác sẽ tiếp tục được công bố.

Những hồ sơ khai thuế của Donald Trump, theo các tài liệu lưu trữ mới đây được nhiều người quan tâm, là một trong vài đối tượng được săn tìm nhất, và cũng được bàn tán suy diễn nhiều nhất. Trong thời gian gần 4 năm qua khi Donald Trump nắm quyền – cùng với hàng thập kỷ không ngừng khoe khoang về mình với công chúng – các ký giả, các công tố viên, các chính trị gia đối lập và kể cả những người theo thuyết âm mưu, đã tìm mọi cách để đào xới những bí ẩn trong thế giới tài chính của ông, nhưng phần lớn không có mấy thành công. Do vậy, ngay từ bản chất, những hồ sơ khai thuế của Donald Trump sẽ có nhiều câu hỏi không thể trả lời được, nhiều câu hỏi có câu trả lời nhưng sẽ không làm thỏa mãn người hỏi. Những hồ sơ này chỉ gồm những gì Donald Trump khai báo với sở thuế, chứ không phải là kết quả những xem xét từ một cuộc điều tra tài chính độc lập. Thêm nữa, qua những hồ sơ khai thuế này, người ta chỉ biết rằng Donald Trump sở hữu những tài sản trị giá hàng trăm triệu, chứ không thấy được sự giàu có thực sự của ông và cũng không cho thấy những mối quan hệ trước đây ông đã có với người Nga.

Bài 2 - Hồ sơ thuế của Tổng Thống



Đề hồi đáp bức thư tóm lược nội dung các điểm chính trong bản điều tra của tờ NYTimes, Alan Garten, luật sư của tổ hợp Trump đã trả lời rằng “*phần lớn, nếu không phải là tất cả, những phát hiện của bài báo đều không chính xác*”, đồng thời, Garten yêu cầu được xem những văn kiện mà bài báo căn cứ vào đó để điều tra. Sau khi NYTimes từ chối cung cấp cho luật sư Garten các văn kiện mà ông này đòi hỏi với lý do để bảo vệ nguồn cung cấp tin, ông Garten đã trả lời tờ báo nhưng chỉ xoáy trực tiếp vào số tiền thuế mà Donald Trump đã đóng.

Trong bản tuyên bố của mình, ông Garten nói: “*Trong suốt thập kỷ qua, Tổng Thống Trump đã đóng hàng chục triệu đô la tiền thuế cá nhân (personal taxes) cho chính phủ liên bang, kể cả việc đã đóng hàng triệu đô la tiền thuế cá nhân từ khi chính thức loan báo việc tranh cử tổng thống trong năm 2015*”.

Tuy nhiên, khi sử dụng thuật ngữ “*thuế cá nhân (personal taxes)*”, có vẻ như ông Garten muốn gộp tất cả các loại thuế mà ông Trump đã đóng vào cùng với thuế lợi tức (income taxes): đó là thuế an ninh xã hội (Social Security tax), thuế bảo hiểm y tế khi về hưu và tới tuổi 65 (Medicare tax) và thuế trả cho việc thuê mướn người giúp việc trong nhà. Ngoài ra, luật sư Garten cũng khẳng định rằng, một phần trong khoản thuế lợi tức mà ông Trump phải đóng được “*trả bằng những ưu đãi đặc biệt về thuế cho doanh nghiệp*” (paid with tax credits). Đây là một cách đánh lạc hướng, lập lòe con đen trên khái niệm “*ưu đãi đặc biệt về thuế cho doanh nghiệp*”, vốn được dùng để giảm bớt gánh nặng về thuế lợi tức cho doanh nghiệp nếu doanh nghiệp trực tiếp tham dự (và đóng góp) cho các hoạt động trong nhiều lãnh vực đa dạng, chẳng hạn như nỗ lực bảo tồn các di tích lịch sử, góp phần làm giảm thiểu ô nhiễm môi trường v...v...

Những dữ liệu trong hồ sơ khai thuế của Donald Trump mà nhóm phóng viên tờ NYTimes xem xét cung cấp một lược đồ tổng quát để dễ dàng nhận ra những đặc điểm chính yếu mà Trump đã sử dụng trong nhiều năm khi báo cáo tình trạng thu nhập của mình với sở thuế: từ việc khấu trừ vào thu nhập doanh nghiệp những chi phí trả cho luật sư trong một vụ án hình sự (*tức trừ đi khoản chi phí này vào thu nhập, khiến thu nhập ít đi, cũng có nghĩa là ông ta sẽ trả thuế ít đi – ND*) đến việc khấu trừ chi phí mua một khu nhà giải trí dành cho gia đình đi nghỉ mát vừa tròn đúng số tiền hàng chục triệu đô la TT Trump thu hoạch được khi đứng ra tổ chức cuộc thi hoa hậu hoàn vũ năm 2013 ở Moscow (*mua nhà để dùng cho mục đích cá nhân không liên can gì đến chi phí trong doanh nghiệp – ND*).

Cùng với những văn kiện tài chính liên quan và các hồ sơ khai thuế, những dữ liệu mà nhóm phóng viên tờ NYTimes có trong tay đã cung cấp rất nhiều những chi tiết chưa từng được biết tới bên trong đế chế doanh nghiệp của TT Trump. Chúng bộc lộ một sự dối trá, rỗng tuếch và cũng không kém phần ma mãnh quý thuật đằng sau hình ảnh con người tự cho mình là tỉ phú – được đánh bóng nhờ vào chương trình truyền hình “The Apprentice” trên kênh NBC mà ông ta là ngôi sao sáng chói – từ bộ phóng đó đã góp phần đưa Trump đến địa vị chủ nhân tòa Bạch Ốc và hiện nay vẫn còn giúp củng cố lòng trung thành của nhiều người trong nhóm “gà nhà” (base) quyết không bỏ Trump.

Nói một cách chính xác, Donald Trump đã thành công trong việc *đóng vai trò* một nhà kinh doanh thành đạt *hơn là* một nhà kinh doanh thành đạt.

Bản điều tra của tờ NYTimes cho thấy Trump đã thu được 427.4 triệu đô la từ chương trình truyền hình “The Apprentice” cùng với tiền bán bản quyền khai thác và các hợp đồng bảo trợ khởi nguồn từ vị thế người nổi tiếng (celebrity status) của mình. Ông đã đầu tư phần lớn số tiền đó vào một loạt những lĩnh vực kinh doanh, chủ yếu là xây dựng những sân chơi Golf. Từ đó, những hoạt động này đã ngốn khá nhiều vốn liếng tiền mặt của ông. Giống hệt như hồi đầu những năm 1990s, Trump đã kín đáo nhận tiền giúp đỡ của cha mình để tài trợ cho những dự án viễn vông dẫn tới sự sụp đổ thể thảm về tài chính (*Từ năm 1991 cho đến năm 2009, doanh nghiệp Trump đã 6 lần khai phá sản vì không đủ khả năng thanh toán nợ nần – ND*).



Chương trình truyền hình “The Apprentice” cùng với việc bảo trợ thương mại và các lợi tức khác thu được nhờ sự nổi tiếng cá nhân (celebrity), đã đem về cho Donald Trump 427.9 triệu đô la. (Ảnh: Rob DeLorenzo/Zuma Press)

Thực vậy, tình hình tài chính của Trump vào lúc ông ta tuyên bố ý định tranh cử hồi năm 2015 khiến người ta tin rằng ít nhất một phần trong mục tiêu dài hạn của Trump là tìm cách đánh bóng lại khả năng tiếp thị của tên tuổi ông ta.

Giữa khi những tranh chấp pháp lý, chính trị trong việc bạch hóa hồ sơ khai thuế của Trump ngày càng trở nên khốc liệt hơn, ông ta có lúc công khai thắc mắc sao lại có người muốn tìm hiểu những hồ sơ khai thuế cá nhân của mình để làm gì. Năm 2016, Trump tuyên bố với hãng tin AP: “*hồ sơ thuế của tôi chẳng có gì cần biết cả*”. Trump cũng mách nước rằng, có rất nhiều những thông tin hữu ích cho mọi người trong bản báo cáo tình hình tài chính hàng năm mà ông buộc phải công bố với tư cách là tổng thống – và nhấn mạnh đó là bằng chứng cho thấy khả năng bậc thầy của ông trong việc phát triển kinh doanh và gặt hái được lợi nhuận vô biên.

Trong thực tế, những bản báo cáo tài chính công khai mà Trump nói đến chỉ đưa ra một nội dung méo mó, đơn giản là vì chúng chỉ nói đến tổng doanh thu mà ông ta nhận được, chứ không phải lợi nhuận (*tức thu nhập hay lợi tức có được sau khi trừ đi mọi chi phí liên quan đến kinh doanh -ND*). Lấy năm 2018 làm ví dụ. Trump công bố trong bản báo cáo thường niên của mình là năm đó ông ta kiếm được ít nhất là 434.9 triệu đô la. Bản khai thuế lại đưa ra một hình ảnh vô cùng tương phản: Trump khai ông ta bị lỗ (kinh doanh) 47.4 triệu đô la.

Các hồ sơ khai thuế không có đặc tính đánh giá tính hợp pháp của mỗi chi phí doanh nghiệp liên quan (business expense) mà Trump khai để nhằm giảm thiểu số lợi tức bị đánh thuế (taxable income) của mình – chẳng hạn như, chi phí về hành chính và tổng quát tại sân golf Bedminster của Trump ở New Jersey đã tăng gấp 5 lần trong năm 2017 so với năm 2016. Bản khai thuế của Trump không có một lời giải thích nào về sự tăng vọt này. Trước đó, hồi năm 2016, Trump đã huyên hoang tự hào rằng khả năng luôn lách không phải đóng thuế của mình chứng tỏ ông ta là “*người khôn ngoan*” (*makes me smart*). Nhưng nội dung những bản khai thuế mà chính Trump là chủ sở hữu, đã đá giở lái lời tự sượng của ông ta về khả năng nhạy bén kinh doanh của mình, bằng cách cho thấy rằng Trump đơn giản chỉ đang rót tiền vào các hoạt động kinh doanh chứ thu về thì chẳng được bao nhiêu.

Bức tranh tài chính nổi bật nhất trong một núi những con số, những mẫu khai thuế mà người kế toán của Trump đang cặm cụi làm việc là hình ảnh vị *tổng thống-thương gia* đang bị kẹp chặt vào giữa những gọng kềm tài chính.

Phần lớn những hoạt động kinh doanh cốt lõi của Trump – từ một chuỗi những sân golf cho đến khách sạn có sức thu hút giới bảo thủ ở Washington – đều báo cáo lỗ lẽ hàng triệu đô la, nếu không nói là hàng chục triệu đô la, hết năm này đến năm khác.

Doanh thu mà Trump kiếm được từ chương trình “The Apprentice” và việc bán bản quyền khai thác (chương trình) đang cạn dần. Nhiều năm trước đây Trump đã bán hầu như sạch sẽ các cổ phần chứng khoán mà giờ đây nếu còn giữ được, số cổ phần ấy chắc chắn sẽ giúp ông ta lấp được các lỗ hổng trong nỗ lực bảo toàn những tài sản đang có nguy cơ bị mất.

Rồi lại lù lù những cuộc truy vấn của sở thuế (tax audits).

Trong vòng 4 năm tới, các khoản nợ tổng cộng hơn 300 triệu đô la – những khoản nợ mà cá nhân Trump trực tiếp chịu trách nhiệm – sẽ tới kỳ đáo hạn.

Trên cái nền của hình ảnh ảm đạm ấy, những số liệu tài chính của Trump ngày càng vạch rõ những mâu thuẫn quyền lợi tiềm ẩn và đang xảy ra trước mắt mà nguyên nhân của chúng là do chính Trump từ chối không chịu từ bỏ các hoạt động kinh doanh cá nhân trong lúc tại vị ở nhiệm vụ tổng thống. Những cơ sở kinh doanh của Trump đã trở thành những cửa hàng nhận tiền trực tiếp từ những tay chạy lobby, các viên chức ngoại quốc và những kẻ cầu được gặp mặt tổng thống, được ban phát những ân sủng hay cơ hội trực lợi nào đó; lần đầu tiên, bản khai thuế của Trump chứa đựng con số chính xác cho những thương vụ vừa nói đến.

Tại câu lạc bộ Mar-a-Lago ở Palm Beach, Florida, từ năm 2015, một đợt sóng tân hội viên rủ nhau ghi danh giúp Trump bỏ túi thêm gần 5 triệu đô la doanh thu của câu lạc

bộ. Năm 2017, hiệp hội những người truyền bá phúc âm của mục sư Billy Graham đã trả khoản tiền \$397,602.00 đô la cho chi phí thuê khách sạn của Trump ở Washington. Nơi đây, ít nhất đã có một buổi họp diễn ra trong sự kiện 4 ngày có tên là “*Hội nghị toàn thế giới bảo vệ những người Ki-tô giáo bị ngược đãi*” do hiệp hội này tổ chức.

Bản điều tra của tờ NYTimes cũng đã thu thập được toàn bộ con số lợi tức mà Trump nhận được qua các hoạt động kinh doanh quốc ngoại, ở những nơi thế lực cá nhân của ông ta lấn lướt hẳn nền ngoại giao chính thống của Hoa Kỳ. Khi mới nhậm chức, Trump hứa sẽ không theo đuổi các hợp đồng mới ở ngoài nước Mỹ bao lâu ông ta còn tại vị tổng thống. Dầu vậy, chỉ trong hai năm đầu tiên làm cư dân trong Tòa Bạch Ốc, tổng thu nhập từ những hoạt động kinh doanh ở nước ngoài của Trump là 73 triệu đô la. Và trong khi phần lớn trong số thu nhập ấy là đến từ hai sân golf ở Scotland và Ireland, thì số còn lại là từ việc bán bản quyền chương trình truyền hình “The Apprentice” ở những quốc gia có các nhà lãnh đạo độc tài, chuyên chế hay những quốc gia có vị thế địa chính trị gai góc – như Philippines với doanh thu 3 triệu, Ấn Độ với doanh thu 2.3 triệu và 1 triệu đô la ở Thổ Nhĩ Kỳ.



Ở Philippines, nơi Donald Trump cho phép tòa tháp Manila được mang tên mình, Trump và công ty đã trả cho chính phủ Philippines \$156,824.00 trong năm 2017

(Ảnh: Hannah Reyes Morales/The NYTimes)

Trump khai (trong hồ sơ thuế) đã trả thuế lợi tức ở nước ngoài cho một số hoạt động kinh doanh tại hải ngoại của ông ta. Năm 2017, ông ta đóng góp \$750 vào việc duy trì guồng máy vận hành của chính phủ Hoa Kỳ, nhưng con số này quá nhỏ nhoi tội nghiệp so với con số mà ông ta (và các công ty của mình) đã đóng góp (trả thuế lợi tức) cho Panama \$15,598.00; cho Ấn Độ \$145,400.00 và cho Philippines \$156,824.00.

Con số tiền thuế mà tổng thống Donald Trump đóng cho nước Mỹ, sau khi đã tính toán khấu trừ số bị lỗ lã do kinh doanh tội tệt, hầu như vừa ngang bằng số tiền thuế (không tính đến sự sai biệt do đồng tiền bị lạm phát) mà một vị tổng thống Hoa Kỳ khác đã trả cách đây nửa thế kỷ. Năm 1973, tờ The Providence Journal đã tiết lộ rằng, sau khi khấu trừ khoản đóng góp từ thiện bằng việc cho đi những tài liệu giấy tờ mang dấu triện tổng thống, Richard Nixon đã chỉ trả có \$792.81 cho khoản lợi tức \$200,000.00 ông thu về trong năm 1970.

Sự kiện cựu tổng thống Nixon đã đóng một số tiền thuế lợi tức quá khiêm tốn bị tiết lộ khiến làm dậy lên một cơn phẫn nộ chưa từng có tiền lệ trước đó. Từ đó trở đi, các vị tổng thống, các ứng cử viên tổng thống, luôn sẵn sàng bạch hóa các hồ sơ khai thuế của mình cho công chúng được lãm tường.

Bài 3 – Tám bản đồ của đế chế doanh nghiệp Trump



Nội dung của hàng ngàn những tài liệu thuế kinh doanh và cá nhân có chứa đựng nhiều chi tiết về tài chính đã bị che giấu trong nhiều năm.

Năm 2014, khi được hỏi liệu ông có bằng lòng bạch hóa các hồ sơ khai thuế của mình nếu ra tranh cử tổng thống hay không, Trump đã trả lời: “Tôi sẵn sàng làm việc đó”. Từ bấy đến nay, lập trường của ông về việc này đã đảo ngược hoàn toàn.

Trong lúc vận động tranh cử, Trump tuyên bố ông ta sẽ bạch hóa các hồ sơ thuế của mình, nếu bà Hillary Clinton (UCV của đảng dân Chủ năm 2016) công khai nội dung các bức điện thư (e-mails) mà bà đã xóa đi trong máy chủ cá nhân của bà – na ná giống như luận điệu ông ta đã dùng để chỉ trích cựu tổng thống Obama về câu chuyện bịa đặt vị cựu tổng thống này không phải sinh ra tại nước Mỹ, rằng: ông ta sẽ bạch hóa hồ sơ thuế của mình nếu tổng thống Obama cho mọi người xem tận mắt tờ giấy khai sinh của ông.

Đã có lúc Trump huyền hoang rằng hồ sơ khai thuế của mình “*dầy lắm*” và “*hết sảy*”. Nhưng trình làng cho mọi người xem ư? “*phức tạp lắm, khó hiểu lắm!*”. Ông ta thường viện dẫn đến việc hồ sơ thuế của mình đang bị sở thuế truy vấn (audit) nên không thể công bố chúng được. Nhưng viên giám đốc sở thuế đã xác nhận việc hồ sơ thuế bị truy vấn không cản trở chủ nhân của nó công bố ra cho mọi người. Khi các công tố viên, các ủy ban điều tra của quốc hội, công bố trái đòi ông ta phải nộp các hồ sơ thuế của mình, thì Trump đã dùng đến không chỉ các luật sư riêng mà còn lôi kéo cả bộ Tư Pháp trong chính phủ vào cuộc, gây trì hoãn lê thê cho đến khi phải giao cho Tối Cao Pháp Viện phán quyết.

Thái độ thách thức và việc sử dụng những chướng ngại đầy tính toán của Trump trong việc tìm cách để không phải bạch hóa hồ sơ thuế của mình đã chỉ gây thêm nhiều nghi hoặc rằng hẳn ông ta có điều bí mật cần được giấu diếm. Liệu trong đó có một đầu mối tiền bạc gì dính líu đến việc ông ta có vẻ như tỏ ra chiều lòng nước Nga và vị tổng thống Nga Vladimir V. Putin? Trump có khấu trừ khoản tiền đấm mõm (hush payment) trả cho cô đào đóng phim người lớn Stormy Daniels như là một chi phí kinh doanh trong hồ sơ khai thuế vào thời điểm trước khi diễn ra cuộc bầu cử 2016? Liệu có một nguồn tài chính nào ở trong bóng tối tài trợ cho những hoạt động thu mua cơ sở thương mại một cách điên cuồng âm ỉ của Trump hồi giữa những năm 2000?

Tờ NYTimes đã xem xét, phân tích những dữ liệu từ hàng ngàn hồ sơ thuế cá nhân và doanh nghiệp từ năm 2000 cho đến năm 2017, cùng với một số dữ liệu về thuế khác thuộc về những năm trước đó. Tập hồ sơ này bao gồm dữ liệu về số tiền lương trả cho nhân viên trong nhiều năm và ghi chép về các khoản thanh toán bằng tiền mặt giữa Trump và các doanh nghiệp, cũng như những chi tiết liên quan đến các cuộc truy vấn (audits) của sở thuế hiện đang diễn ra. Ngoài ra, bản điều tra này cũng căn cứ vào hàng chục những cuộc phỏng vấn, những dữ liệu có từ trước nhưng chưa được công bố từ nhiều nguồn khác nhau, cả công khai lẫn bí mật.

Tất cả những tài liệu mà tờ NYTimes có được đều có nguồn gốc từ những chủ sở hữu hợp pháp. Trong khi phần lớn những dữ liệu thuế trước đây chưa hề được công bố, tuy nhiên, tờ báo cũng có thể kiểm chứng tính chính xác của chúng một phần nhờ vào những nguồn cung cấp mà công chúng có thể tham khảo và một phần nhờ vào những tài liệu riêng mà trước đây tờ báo đã thu thập được.

Nghiên cứu sâu vào những hồ sơ thuế tồn trữ qua nhiều năm sẽ nhìn được kỹ hơn cấu trúc phức tạp của những hoạt động kinh doanh của tổ hợp Trump – và tất nhiên, chiều sâu của những vướng mắc mà Trump đã tự đưa mình vào. Nhiều người biết tới cái gọi là Tổ Hợp Trump (Trump Foundation), thực ra đó là một tổng hợp của hơn 500 doanh nghiệp, tất cả đều do Trump làm chủ, một số mang tên của Trump. Chẳng hạn như, có 105 cơ sở trong số này lấy tên từ “Trump marks” (nhãn của Trump). Ông ta cũng dùng

các “Trump marks” này để thu lợi tức bản quyền tên Trump.

Trước đây, một phần rời rạc trong các hồ sơ khai thuế của Trump, đã từng bị tiết lộ.

[Năm 2019, tờ NYTimes đã sở hữu được](#) bản sao chính thức từ sổ thuế (transcript) của mẫu thuế liên bang 1040 cho những năm 1985 đến 1994. Nội dung những hồ sơ thuế này cho thấy Trump đã bị lỗ lỗ tiền bạc nhiều hơn bất cứ một người Mỹ bình thường nào. Hội chiến dịch tranh cử năm 2016 còn đang diễn ra, tờ NYTimes đã nhận được qua hệ thống bưu điện từ một người gửi nặc danh 3 trang đầu của mẫu thuế 1040 của Trump cho năm thuế 1995, trong đó, [Trump khai đã bị lỗ 915.7 triệu đô la](#). Con số này cho phép Trump được khấu trừ vào lợi tức trong vòng hai mươi năm tới, có nghĩa là ông ta sẽ không phải đóng một xu tiền thuế lợi tức liên bang nào. 5 tháng sau, ký giả David Cay Johnson có được hai trang đầu của hồ [sơ khai thuế Trump gửi cho sở thuế năm 2005](#). Năm đó (2005), những kinh doanh của Trump đã hồi phục đến mức có được lợi tức để trả thuế.



Năm 1995, năm mà Trump đặt nhát cuốc đầu tiên xây cất khách sạn Trump International và Tòa Tháp Trump Tower ở New York, ông ta khai lỗ 915.7 triệu đô la – một con số rất lớn, nó sẽ giúp ông ta trải dài sự khấu trừ vào lợi tức trong nhiều năm sau để không phải trả một xu thuế lợi tức nào. (Francis Specker/New York Post Archives, via NYP Holdings, Inc., via Getty Images)



Đến thời điểm năm 2005, vận may đã quay trở lại với Trump và ông ta đã bắt đầu đóng thuế: khoản lỗ gần 1 tỉ từ 10 năm trước ông ta đã sử dụng hết sạch sức khấu trừ của nó; vừa đúng lúc Trump có thể kiếm được tiền nhờ vào vai trò ngôi sao sau khi chương trình “The Apprentice” phát sóng lần đầu tiên. (Michael Nagle/Getty Images)

Một khối lượng khổng lồ những dữ liệu thuế của Trump mà tờ NYTimes có trong tay, sau khi phân tích, đã giúp nhóm phóng viên điều tra có được một kết luận đầy đủ về những chu kỳ thăng-trầm/thành công-thất bại trong sự nghiệp của Trump. Dù vậy, vẫn còn có những giới hạn không thể vượt qua.

Chẳng hạn như, các hồ sơ thuế không bắt buộc phải báo cáo giá trị ròng (net worth) của doanh nghiệp – trong trường hợp của Trump, điểm này khó mà xác định vì không có những cơ sở chính xác mà không gây tranh cãi. Các văn kiện liệt kê một loạt những món tiền khổng lồ, nhưng bản khai thuế chỉ ghi nhận những món nợ mà không đòi hỏi phải để tên người cho vay.

Những số liệu hiện có không cho biết một chi tiết nào về khoản tiền đấm mồm 130,000 đô la (hush-money) trả cho Stephanie Clifford, tên thật của cô đào đóng phim người lớn qua nghệ danh Stormy Daniels. Đây cũng là mục đích chính của công tố viên khu Manhattan, New York khi gửi trát đòi yêu cầu Trump phải nộp bản khai thuế hàng năm và các văn kiện tài chính khác. Trump đã xác nhận có gửi hoàn trả số tiền nói trên cho viên cựu luật sư riêng là Michael Cohen, người đã thay mặt Trump thực hiện sự giao dịch, nhưng trong các văn kiện mà tờ NYTimes hiện có không thấy liệt kê số tiền mà Trump đã hoàn lại cho Cohen. Tuy nhiên, rất có thể số tiền nói trên đã được bao gồm (bất hợp pháp) trong các khoản chi phí pháp lý được dùng để khấu trừ trong lợi tức kinh doanh của Trump. Hồ sơ thuế không bắt buộc người khai phải liệt kê chi tiết từng khoản tiền trong chi phí này.

Không một đề tài nào gọi sự chăm chú soi mói về tình hình tài chính của Trump hơn đề tài về mối quan hệ mà ông ta duy trì với người Nga. Trong lúc các hồ sơ thuế vụ không cho thấy mối quan hệ tiền bạc nào của Trump với người Nga mà trước đây, cũng như bây giờ, không được biết tới; và, chính xác hơn, thiếu những yếu tố quan thiết để bị bắt buộc phải được ghi trong hồ sơ; tuy nhiên, qua phân tích các hồ sơ thuế của Trump, người ta thấy một chút ánh sáng chiếu vào số tiền ở phía sau cuộc thi hoa hậu hoàn vũ năm 2013 diễn ra ở Moscow, một đề tài ngấm ngấm mà dai dẳng vì những cuộc điều tra liên tiếp về sự can thiệp của người Nga vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016.

Những dữ liệu cho thấy cuộc thi năm 2013 là cuộc thi hoa hậu hoàn vũ đem lại lợi nhuận nhiều nhất trong suốt thời gian Trump là một trong những chủ sở hữu, nó đã đem lại số tiền 2.3 triệu đô la cho mỗi người chủ sở hữu; trong đó, phải kể đến sự đóng góp – ít nhất là một phần – của gia đình Agalarov, người mà sau này sẽ làm môi giới cho cuộc họp mặt năm 2016 kiếm tìm “*bùn bản tạt vào Hillary Clinton*” đầy tai tiếng giữa các viên chức điều hành chiến dịch tranh cử của Trump và viên luật sư người Nga có những mối quan hệ mật thiết với điện Kremlin.

Hồi tháng 8 vừa qua, ủy ban tình báo Thượng Viện Hoa Kỳ cho công bố một bản báo cáo có nội dung xóay mạnh vào những sự kiện và hoàn cảnh chung quanh cuộc thi hoa hậu này, đã tiết lộ rằng vừa mới hồi tháng 2 năm nay, các điều tra viên đã gửi trát đòi đến ca sĩ người Nga Emin Agalarov, người có liên quan đến việc tổ chức cuộc thi. Cha của Emin, ông Aras Agalarov, một tỉ phú đã từng khoe mình có những mối quan hệ mật thiết với Putin, cũng là đối tác chính của Trump trong cuộc thi hoa hậu nói trên.



Bên trái: Emin Agalarov, ca sĩ người Nga; gia đình Emin đã tham gia việc hoạch định tổ chức cuộc thi hoa hậu hoàn vũ năm 2013 diễn ra tại Moscow. Cuộc thi này đã đem về cho Trump 2.3 triệu đô la. (Irina Bujor/Kommersant.ru, via Associated Press)

Ủy ban tình báo của thượng Viện Hoa Kỳ cũng đã phỏng vấn giám đốc điều hành cuộc thi hoa hậu, bà Paula Shugart. Bà này cho biết, gia đình Agalarov đã đề nghị bảo trợ cho cuộc thi; doanh nghiệp của họ, công ty Crocus Group, trả 6 triệu đô la tiền phí bản quyền và thêm 6 triệu đô la nữa cho những chi phí tổ chức. Trong lúc cuộc thi được xem như là một thất bại về tài chính cho gia đình Agalarov – họ chỉ lấy về được 2 triệu đô la – bà Shugart nói với các điều tra viên rằng cuộc thi là “*một trong những thương vụ béo bở nhất*” mà những người tổ chức cuộc thi hoa hậu hoàn vũ đã kiếm được, theo nội dung bản báo cáo của ủy ban tình báo Thượng Viện Hoa Kỳ.

Hồ sơ thuế của Trump cũng đã xác định chi tiết này. Ban tổ chức cuộc thi báo cáo đã nhận được tổng thu là 31.6 triệu đô la – số thu cao nhất kể từ những năm 1990s – cho phép Trump và chủ đồng sở hữu là đài truyền hình NBC chia nhau khoản lợi 4.7 triệu đô la. So sánh với năm trước đó (2012), Trump và NBC chia nhau khoản lỗ là 2 triệu đô la, và năm sau đó (2014) họ chia nhau khoản lỗ là 3.8 triệu đô la.

Bài 4 – Kẻ Thắng, Người Thua



Những khoản lỗ khổng lồ do kinh doanh tồi tệ đã giúp Trump khấu trừ hàng trăm triệu đô la trong thu nhập từ vai trò một người nổi tiếng (Celebrity income)

Năm 2015, trong lúc Trump đi ngang đi dọc khắp nước tự đánh bóng mình là người duy nhất đủ tiêu chuẩn làm tổng thống vì ông ta “*thực sự giàu có*” và “*đã gây dựng nên một công ty vĩ đại*” thì ở New York, các nhân viên kế toán của ông ta đang vui đầu cổ hoàn tất cho xong bản khai thuế năm 2014 của Trump.

Sau khi lập bảng đối chiếu lời lỗ cho những doanh nghiệp đa dạng của Trump để điền vào mẫu khai thuế 1040, họ ngừng lại ở hàng số 56 (Line 56, form 1040), nơi sẽ phải viết xuống con số tiền thuế mà doanh nhân ứng cử viên tổng thống Trump phải đóng cho chính phủ. Khoảng trống dành cho một con số là vừa đủ.

Zero.

Với Trump, Line 56 của mẫu thuế 1040 trông rất quen thuộc. Đây là năm thứ tư liên tiếp ông ta không phải đóng một xu nào cho thuế lợi tức liên bang.

Sự né tránh luồn lách để không phải đóng đồng thuế nào của Trump là một trong những phát giác gây chấn động nhất khi nghiên cứu hồ sơ thuế của Trump, đặc biệt là với một loạt những chi phí khấu trừ được liệt kê trong các mẫu thuế khác đính kèm với mẫu chính 1040 gửi đến sở thuế.

Thu nhập ròng của Trump từ tiếng tăm của mình – phần chia một nửa doanh thu của chương trình truyền hình “The Apprentice”, cùng với tiền bạc hào phóng rót xuống trên người Trump từ khoảng 20 doanh nghiệp khác trả cho việc được ủy quyền sử dụng tên ông ta – tổng cộng lên tới 427.4 triệu đô la tính đến năm 2018. Lại còn thêm

175.5 triệu đô la lợi nhuận khác đến từ việc đầu tư rất thành công vào hai tòa cao ốc cho thuê làm văn phòng.

Làm cách nào mà ông ta có thể né tránh được việc đóng thuế cho số lợi tức khổng lồ ấy? ngay đến lấy tỉ lệ đánh thuế dành cho 1% những người giàu có nhất nước Mỹ mà ước tính số thuế Trump phải trả cũng đã lên đến hơn 100 triệu đô la.

Câu trả lời nằm ở phạm trù thứ ba trong số các hoạt động kinh doanh của Trump: *Những doanh nghiệp do Trump trực tiếp làm chủ và điều hành*. Những lỗ lỗ tiền bạc triền miên dai dẳng trong một chuỗi những thất bại dây chuyền, cái này kéo theo cái kia đổ xuống, giúp Trump khi báo cáo khai thuế đã sử dụng những lỗ lỗ ấy để khấu trừ đi khoản thu nhập 600 triệu đô la thu nhập từ “The Apprentice”, các hợp đồng bản quyền và đầu tư khác (*nói cách khác, sau khi khấu trừ lỗ doanh nghiệp, Trump không còn lợi tức phải trả thuế - taxable income - nào nữa. Đó là lý do của con zero to tướng ở line 56 trong mẫu thuế 1040 của Trump - ND*).

Phương trình khấu trừ lẫn nhau bằng không này là một yếu tố cơ bản trong thuật làm vàng giả của doanh nhân Donald Trump: dùng thu nhập có được từ danh tiếng của mình để mua sắm và làm chỗ dựa cho các thương vụ bấp bênh, rồi tận dụng sự lỗ lỗ từ các thương vụ bấp bênh ấy để né tránh bổn phận đóng thuế.

Trong suốt sự nghiệp doanh nhân của mình, Trump thường bị lỗ lỗ với những số tiền lớn vượt trội số có thể dùng khấu trừ cho những thu nhập khác trong một năm. Nhưng luật thuế đã mở ra một lối đi vòng quanh cho những trường hợp như vậy: ngoại trừ một số hạn chế đặc biệt, các chủ doanh nghiệp có thể sử dụng số tiền lỗ không dùng tới trong năm thuế hiện tại vào những năm thuế tương lai cho đến khi hết.

Quy định thuế này là bản nhạc nền êm ái trong cuộc đời Trump. Như trong bài điều tra trước đó của tờ NYTimes về hồ sơ thuế năm 1995 của Trump đã cho thấy, con số gần một tỉ lỗ doanh nghiệp từ hồi đầu những năm 1990s đã cho phép Trump được khấu trừ dần vào thu nhập của liên tiếp 18 năm sau đó.

Những hồ sơ khai thuế của các năm sau đó đã tiết lộ, Trump sử dụng những đồng đô la khấu trừ cuối cùng của gần một tỉ lỗ lỗ ấy vào năm thuế 2005, vừa đúng lúc dòng suối ngọt ngào của sự giàu có đến từ kỹ nghệ giải trí bắt đầu chảy qua túi của Trump, mà chương trình truyền hình “the Apprentice” ra mắt hồi năm 2004 đã hứa hẹn.

Từ năm 2005 đến năm 2007, khoản lợi nhuận từ các thương vụ bán bản quyền và bảo trợ thương mại đã lấp đầy các tài khoản ngân hàng của Trump với con số 120 triệu đô la ròng. Đến lúc này, không còn một khoản lỗ nào nữa để khấu trừ vào lợi tức phải trả thuế (taxable income), Trump đã đóng khoản tiền thuế liên bang đầu tiên trong đời của mình: con số thuế là 70.1 triệu đô la.

Khi những thu nhập từ tiếng tăm của “The Apprentice” ngày càng phình to, Trump lao đầu vào một loạt những mua sắm thả dàn khác biệt hoàn toàn với những gì ông ta đã làm hồi những năm 1980s, lúc mà những ngân hàng đang hăm hở sẵn sàng cho vay và sự giàu có của cha ông ta đã cho phép Trump mua bán, xây cất sòng bài, máy bay, du thuyền và khách sạn cũ, những thứ mà chẳng bao lâu sau đó đã buộc Trump phải khai phá sản.

Lúc chương trình truyền hình “The Apprentice” vừa khởi sắc, Trump mới chỉ mở cửa cho hoạt động 2 sân golf và đang nâng cấp 2 sân golf khác. Cho đến cuối năm 2015, ông ta sở hữu tổng số 15 sân golf và đang thực hiện dự án canh tân tòa trụ sở bưu điện cũ ở Washington thành Trump International Hotel. Nhưng thay vì những thứ đó phải làm cho Trump trở nên giàu có hơn, các hồ sơ thuế đã đưa ra một hình ảnh ngược lại, mỗi một thương vụ mới được thực hiện chỉ đưa tình trạng tài chính của Trump xuống thấp hơn.

Thử xem xét kết quả tài chính của khu vực sân golf lớn nhất của Trump, Trump National Doral, ngay gần thành phố Miami. Năm 2012, Trump mua lại khu này với giá 150 triệu đô la; đến cuối năm 2018, Trump bị lỗ 162.3 triệu đô la. Hồ sơ thuế tiết lộ ông ta đã phải đầu tư thêm cho Doral 213 triệu đô la tiền tươi (fresh cash) và nợ số tiền vay (mortgage balance) mua khu này là 125 triệu đô la đáo hạn trong vòng 3 năm.



Trump National Doral ở gần Miami, khu giải trí sân golf lớn nhất của Trump. Từ năm 2000, ông ta đã báo lỗ hơn 315.6 triệu đô la cho hoạt động kinh doanh ở tất cả các sân golf Trump sở hữu. Scott McIntyre for The New York Times

3 sân golf khác của Trump ở châu Âu – 2 ở Scotland và 1 ở Ireland – đã báo cáo lỗ tổng cộng là 63.6 triệu đô la.

Gộp chung lại, từ năm 2000, Trump đã báo cáo con số lỗ là 315.6 triệu đô la từ tất cả

các sân golf ông ta sở hữu, những tài sản mà ông ta vô cùng hãnh diện được làm chủ.

Mang đặc tính quyền rũ của một thế giới Trump đầy hào nhoáng, khách sạn Trump International nằm giữa thủ đô, cũng không cho thấy có gì khả quan hơn. Tài liệu thuế cho thấy cho đến năm 2018, số lỗ là 55.5 triệu đô la.

Riêng Trump Corporation, một công ty dịch vụ địa ốc của Trump, đã báo lỗ 134 triệu đô la từ năm 2000. Hồ sơ thuế cho biết Trump đã sử dụng tiền túi bù đắp cho những khoản lỗ kéo dài năm này qua năm khác, và xếp loại chúng như những khoản cho vay. Số tiền vay này cứ càng ngày càng tăng. Năm 2016, biết rằng không cách gì có thể lấy lại số tiền cho vay này, Trump chuyển chúng thành khoản tiền mặt rót vào bù lỗ cho doanh nghiệp.

Trump thường thừa nhận rằng, những lỗ lỗ doanh nghiệp của ông ta là kết quả của ma thuật kế toán (accounting magic) hơn là số tiền thực sự bị mất đi.

Năm ngoái, sau khi tờ NYTimes công bố những chi tiết trong hồ sơ khai thuế của Trump từ những năm 1980s và 1990s, ông ta quy cho số lỗ là do việc sử dụng giá trị hao mòn (depreciation) của các phương tiện đầu tư (*nhà cửa, máy móc, xe cộ, dụng cụ văn phòng v...v...-ND*) để khấu trừ vào lợi tức bị đánh thuế (taxable income). Giá trị hao mòn này, trong một nội dung tweet của Trump, ông ta khẳng định “*sẽ giúp cho doanh nghiệp lúc nào cũng có thể khai lỗ*” và rằng “*phần lớn không mang giá trị có thể tính bằng tiền*”.

Trong một cuộc tranh luận giữa các ứng cử viên tổng thống hồi năm 2016, Trump đã nói “*tôi khoái cái khấu trừ giá trị hao mòn này*” (depreciation).

Mặc dù vậy, đặc tính *khấu trừ giá trị hao mòn* không phải là chiếc đũa quỷ thuật – nó liên quan đến việc dùng tiền thật để mua sắm (khoản tiền này do có sẵn hay phải đi vay mượn) nhà cửa hay các dụng cụ hỗ trợ doanh nghiệp khác, mà thời hạn sử dụng chúng chỉ trong một thời hạn bao nhiêu năm trước khi chúng trở thành vô dụng, phải hủy bỏ. Do vậy, giá trị bằng tiền của chúng sẽ được chia ra trong một thời hạn sử dụng là bao nhiêu năm, khấu trừ vào thu nhập doanh nghiệp mỗi năm cho đến lúc phải thải bỏ. Quy định về thuế này đã tỏ ra rất hữu ích đặc biệt cho những nhà kinh doanh trong trong lĩnh vực địa ốc như Trump. Ông ta thực sự được quyền sử dụng những lỗ lỗ từ các thương vụ địa ốc để khấu trừ đi thu nhập phải trả thuế nhận được từ những hoạt động kinh doanh khác.

Tuy nhiên, các hồ sơ thuế về hoạt động doanh nghiệp của Trump tiết lộ rằng, ông ta đã bị lỗ lỗ trước khi cộng thêm khoản khấu trừ về giá trị hao mòn. Cả 3 sân golf ở châu Âu, cộng thêm với khách sạn Trump International ở Washington, sân golf Doral và công ty địa ốc Trump Corporation đã báo cáo tổng số lỗ doanh nghiệp là 150.3 triệu

đô la từ năm 2010 đến năm 2018, mà không cần phải tính đến việc khấu trừ giá trị hao mòn (depreciation).

Để biết một doanh nghiệp thành công hay thất bại, khấu trừ giá trị hao mòn hay không, đừng nhìn xa hơn một trong những hoạt động doanh nghiệp mà ông ta không trực tiếp điều hành.

Sau khi những kế hoạch dự trù thực hiện một đô thị nhỏ mang nhãn hiệu Trump ở khu vực Tây thành phố Manhattan bị trì trệ trong những năm 1990s, cổ phần của Trump bị bên đối tác đem bán cho Tổ Hợp Vornado Realty. Trump kiện vụ này ra tòa với lý do mình đã không được tham khảo ý kiến về thương vụ với Vornado. Cuối cùng, Trump cũng được chia 30% cổ phần của hai tòa nhà cho mượn làm văn phòng sở hữu bởi Vornado.

Phần lợi nhuận Trump nhận được (từ 2 tòa nhà này), tính đến năm 2018, là 176.5 triệu đô la, sau khi đã khấu trừ giá trị hao mòn của chúng. Bản khai thuế tiết lộ Trump chưa bao giờ đầu tư thêm tiền mặt với các đối tác (partnership).

Trong số những hoạt động kinh doanh mà Trump trực tiếp điều hành, thành công nhất – cho đến nay – lại là những hoạt động từ bước đầu doanh nghiệp. Những văn phòng cho thuê mở cửa hàng bán lẻ hay dịch vụ thương mại nằm trong tòa tháp Trump Tower của ông ta từ năm 1983 đã đem lại cho Trump 20 triệu đô la lợi tức hàng năm, và con số tổng cộng thu nhập từ năm 2000 là 336.3 triệu đô la đã giúp Trump đứng vững được trên hai chân của mình.

Trump có tiếng là không mấy gì dễ chịu với các ngân hàng cho mình vay tiền. Bản khai thuế cho thấy ông ta đã không đủ khả năng thanh toán nợ với một con số lớn hơn nhiều so với con số trước đây đã từng được nói đến: tổng số 287 triệu nợ đáo hạn từ năm 2010.

Luật thuế Hoa Kỳ xếp loại những khoản nợ được chủ nợ hủy bỏ trên con nợ (forgiven debt) là thu nhập bị đánh thuế (taxable income) đối với con nợ, nhưng Trump đã tìm cách né tránh việc đóng thuế cho phần lớn khoản nợ được tha ấy bằng cách giảm thiểu khả năng mình có thể khấu trừ những lỗ lỗ doanh nghiệp trong tương lai. Phần còn lại, Trump lợi dụng một điều khoản trong biện pháp cứu vãn kinh tế của chính phủ liên bang trong thời kỳ Đại Suy Thối (2008 Great Recession) cho phép những khoản nợ tha (forgiven debt) được hoãn trả thuế (tax deferred) trong 5 năm; sau 5 năm, số nợ ấy sẽ được rải đều ra trong 5 năm nữa để tính thuế lợi tức phải đóng. Năm 2014, Trump khai thuế cho phần đầu tiên 28.2 triệu đô la của khoản nợ tha nói trên.

Một lần nữa, những lỗ lỗ trong kinh doanh của Trump đã giúp ông ta thoát khỏi gánh nặng thuế lợi tức. Năm 2014, Trump không trả một đồng tiền thuế liên bang nào.

Trump bị bắt buộc phải trả mỗi tam cá nguyệt một loại thuế đi song hành với thuế lợi tức liên bang, có tên là Alternative Minimum Tax (AMT). Loại thuế này được sử dụng nhằm mục đích ngăn ngừa những công dân giàu có lợi dụng những điều luật thuế cho phép họ được sử dụng những khoản khấu trừ rất lớn, trong đó có khai lỗ doanh nghiệp, để trốn tránh nghĩa vụ thuế của mình. Trong nhiều trường hợp (như Trump), họ có thể không phải trả đồng thuế nào cho khoản thu nhập không nhỏ của mình.

Trump trả thuế AMT trong 7 năm, từ 2000 đến 2017, tổng số là 24.3 triệu đô la, không tính đến số tiền bồi hoàn thuế (refund) ông ta nhận được sau khi nộp hồ sơ thuế. Năm 2015, Trump đóng \$641,931.00 thuế lợi tức liên bang, lần đầu tiên kể từ năm 2010 Trump trả thuế cho chính phủ.

Khi dọn nhà vào ở trong tòa Bạch Ốc, hồ sơ thuế của Trump lại quay trở lại như trước đây. Khoản thu nhập bị đánh thuế của ông ta trong 2 năm 2016 và 2017 gồm có 24.8 triệu đô la lợi nhuận đến từ các nguồn tiền liên quan đến vai trò người nổi tiếng (celebrity status) và 56.4 triệu đô la do Trump không đủ khả năng trả lại cho chủ nợ. Tuy nhiên, cái khoản thuế AMT đáng nguyên rủa đã không để cho những lỗ lỗ doanh nghiệp của Trump xóa hẳn những trách nhiệm thuế, mà chỉ cho phép sử dụng những khoản khấu trừ có một phần.

Năm nào cũng vậy, Trump yêu cầu được kéo dài thời gian khai thuế (extension) trước khi chính thức gửi nộp mẫu thuế 1040. Mỗi lần như thế, Trump đều gửi đi phần đóng thuế theo quy định để bảo đảm cho khoản thuế ông ta có thể nợ chính phủ - 1 triệu đô la cho năm 2016 và 4.2 triệu cho năm 2017. Nhưng trong thực tế, tất cả những trách nhiệm thuế ấy của Trump đều bị xóa sạch khi ông ta chính thức gửi bản khai thuế trong năm đến sở thuế. Và phần lớn những khoản tiền gọi là tiền đóng thuế ông ta đã gửi đi đều được chuyển đến năm thuế kế tiếp để trả cho những trách nhiệm thuế trong tương lai (nếu có).

Để xóa đi số tiền thuế phải đóng, Trump đã sử dụng 9.7 triệu đô la trong điều khoản thuế dành ưu đãi đặc biệt cho đầu tư kinh doanh (business investment credits). Một phần trong số đó là khoản chi phí nâng cấp tòa trụ sở bưu điện cũ (Old Post Office) thành khách sạn Trump International, chi phí này thỏa mãn yêu cầu góp phần bảo tồn di tích lịch sử để sử dụng điều khoản ưu đãi thuế nói trên. Mặc dù Trump còn có nhiều yếu tố khác để khấu trừ đi toàn bộ số thu nhập của mình, nhưng các nhân viên kế toán của ông ta có vẻ như đã tạm gác chúng qua một bên, để hồ sơ thuế của ông ta cũng có chút dính trách nhiệm thuế phải đóng cho hai năm 2016 và 2017.

Vì vậy, khi các nhân viên kế toán đi đến Line 56 của mẫu thuế 1040, nơi họ sẽ phải ghi khoản tiền thuế người đứng tên trên mẫu thuế phải đóng, cho cả hai năm (2016 và 2017) số này giống hệt nhau: \$750.00.

Bài 5 - Thủ Thuật 72.9 triệu đô la



Chương trình truyền hình “The Apprentice” có lẽ đã ban cho Trump cú ngoạm thuế lợi tức ngon lành nhất, lớn nhất trong cuộc đời của mình. Trong thời kỳ Đại Suy Thoái (The Great Recession), lợi dụng các biện pháp cứu vãn kinh tế của chính phủ, Trump đã tìm cách đòi tiền đóng thuế lại.

Tháng 2 năm 2019, trong buổi điều trần trước Quốc Hội Hoa Kỳ của viên cựu luật sư riêng của Trump, Michael Cohen, ông này đã nhắc đến việc Trump đưa cho mình xem tờ ngân phiếu có số tiền khổng lồ từ bộ Ngân Khố gửi cho Trump mấy năm trước, về mặt vẫn còn ngạc nhiên “*rằng, ông ta không thể nào ngờ được chính phủ đã ngu ngốc đến độ trả lại cho một người như ông ta số tiền lớn đến như vậy.*”

Quả vậy, theo những tài liệu riêng cho biết, bắt đầu từ năm 2010, Trump đã khai và nhận về tổng số tiền bồi hoàn thuế (refund) là 72.9 triệu đô la – tức tổng số tiền thuế Trump đã đóng cho chính phủ liên bang từ năm 2005 cho đến năm 2008, cộng thêm với tiền lời (phát sinh từ số tiền đã đóng).

Tính cách hợp pháp của số tiền bồi hoàn 72.9 triệu đô la hiện là trọng tâm của các cuộc truy vấn (audits) của sở thuế mà Trump đang phải đối phó, vốn ngoài tầm quan sát của công chúng.

Những dữ liệu mà tờ NYTimes xem xét đã xác nhận nguyên nhân luận điệu mà Trump thường hay viện dẫn đến, nhưng không hề đưa ra một lời giải thích thuyết phục, rằng những cuộc audits của sở thuế đã ngăn cản không cho ông ta bạch hóa hồ sơ khai thuế của mình. Mới đây nhất, hồi tháng 7 trên đài truyền hình Fox News, Trump ám chỉ đến chúng khi trả lời Sean Hannity, “*Họ đối xử với tôi ghê khiếp lắm, bọn sở thuế ấy mà, ghê khiếp lắm!*”

Và trong khi những dữ liệu thuế không cho biết chi tiết về những cuộc audits này, nhưng chúng phù hợp với bản tuyên bố của các luật sư riêng của Trump trong lúc còn chiến dịch tranh cử 2016 rằng, các cuộc audits hồ sơ thuế của Trump vẫn đang tiếp diễn và có liên quan đến “*những thương vụ hoặc các hoạt động kinh doanh đã khai trong hồ sơ thuế năm 2008 và trước đó.*”.

Trump may mắn thu về khoản tiền bồi hoàn kénch xù ấy nhờ đã khai và khấu trừ những khoản lỗ kinh doanh cũng kénch xù không kém – một tổng số là **1.8 tỉ đô la** lỗ lỗ từ những dịch vụ kinh doanh trực tiếp của Trump cho hai năm thuế 2008 và 2009 – mà những năm thuế trước đây, luật thuế đã không cho phép ông ta khấu trừ.

Nhưng để biến một chuỗi những lỗ lỗ doanh nghiệp nặng nề thành một tờ ngân phiếu bồi hoàn thuế không lỗ, ông ta đã phải nhờ cậy đến những phù thủy kế toán khéo chân khéo tay và một món quà vô tình đến từ một nguồn gốc cũng vô tình không kém – ông Obama.

Các lỗ lỗ doanh nghiệp có thể được dùng như *những tấm phiếu thưởng (coupon)* để giảm thuế: một *đồng lỗ* từ doanh nghiệp này có thể được dùng để giảm đi một *đồng lời* từ một doanh nghiệp khác. Loại và số lợi tức được áp dụng khấu trừ mỗi năm mỗi khác, tùy thuộc vào tình trạng thuế của mỗi chủ doanh nghiệp. Một số loại lỗ lỗ có thể được để dành và dùng đến sau này, hoặc thậm chí còn được dùng để lấy lại tiền thuế lợi tức đã đóng từ năm thuế trước đó.

Cho đến năm 2009, *những tấm phiếu thưởng (coupon)* nói trên có thể dùng để giảm thuế cho 2 năm thuế trước đó. Nhưng tháng 11 năm đó (2009), cánh cửa đã mở rộng gấp đôi nhờ vào một điều khoản ít ai để ý tới trong một đạo luật về thuế tổng thống Obama ban hành chủ yếu nhằm vào việc thúc đẩy nền kinh tế sớm hồi phục sau trận đại suy thoái (the great recession). Với đạo luật mới này, chủ thương nghiệp có thể yêu cầu được bồi hoàn lại số tiền thuế đã đóng trong 4 năm thuế trước đó, cộng thêm 50% số thuế đã đóng trong năm thứ 5.

Năm 2008, Trump không phải đóng một đồng thuế lợi tức nào. Nhưng với đạo luật thuế thương nghiệp mới được ban hành, khi khai hồ sơ thuế của năm 2009, ông ta có thể đòi lại không chỉ 13.3 triệu đô la tiền thuế trả trong năm 2007, mà còn đòi được thêm 56.9 triệu đô la gộp lại cho hai năm 2005 và 2006, khi mà chương trình truyền hình “The Apprentice” đã ban cho ông ta cú ngoạn thuế lợi tức ngon lành nhất, lớn nhất trong cuộc đời của mình.

Những dữ liệu mà NYTimes có được cho biết, chỉ vài tuần lễ sau khi luật thuế doanh nghiệp mới được ban hành, Trump đã gửi đi bản khai thuế yêu cầu những đợt bồi hoàn thuế đầu tiên, tức là vào tháng 1 năm 2010. Thời điểm này giới làm thuế chuyên nghiệp cho là thời điểm sẽ nhận được tiền bồi hoàn (refund) sớm nhất (quickie

refund), sở thuế thường hoàn tất việc trả tiền trong vòng 90 ngày từ khi nhận được tờ khai thuế, cùng với việc sở thuế bắt đầu chuẩn bị các thủ tục cần thiết cho một cuộc audit hồ sơ thuế của người khai.

Tổng số tiền bồi hoàn thuế liên bang của Trump lên tới 70.1 triệu đô la, cộng thêm \$2,733,184.00 tiền lãi. Ngoài ra, Trump cũng nhận được tiền bồi hoàn từ nguồn thuế tiểu bang (state tax) và thuế địa phương (local tax) cộng chung là 21.2 triệu đô la; khoản bồi hoàn từ 2 nơi này thường lệ thuộc vào hồ sơ khai thuế liên bang.

Dù vậy, liệu Trump có giữ được trong túi khoản tiền kéch xù đó không, câu hỏi này hiện nay khó mà có thể trả lời.

Những khoản bồi hoàn lớn như thế thường đòi hỏi phải có sự phê chuẩn của các viên chức phụ trách công việc audits và ý kiến của một ủy ban hỗn hợp lưỡng đảng về thuế vụ của quốc hội, có nhiệm vụ xem xét những ảnh hưởng của các đạo luật về thuế. Luật thuế đòi hỏi ủy ban phải thông qua các số tiền bồi hoàn thuế từ 2 triệu trở lên.

Các tài liệu lưu trữ cho thấy kết quả của các cuộc truy vấn (audits) về hồ sơ thuế của Trump đã được gửi tới ủy ban hỗn hợp của Quốc Hội Hoa Kỳ vào mùa xuân 2011. Một quyết định về kết quả này đã được thỏa thuận vào cuối năm 2014, nhưng sau đó, các cuộc truy vấn lại được mở ra. Lần này, nội dung truy vấn bao gồm cả các bản khai thuế từ năm 2010 cho đến 2013 của Trump. Mùa xuân năm 2016, khi Trump hầu như nắm chắc trong tay chiếc vé đề cử của đảng Cộng Hòa, nội vụ thuế của Trump được gửi lại về cho ủy ban hỗn hợp. Cho đến nay, hồ sơ này vẫn còn nằm ở đó, chưa được giải quyết và thời hạn phải kết thúc vụ việc (statue of limitations) cứ tiếp tục được nói rộng.

Lý do tại sao vụ việc bị trì trệ tại quốc hội chưa ai được biết rõ ràng. Nhưng các giới chức thạo việc đoán rằng khoảng cách về các ý kiến của hai bên vẫn còn khá rộng. Nếu những cuộc điều đình bị lâm vào bế tắc, vụ việc có thể phải đưa ra tòa án liên bang giải quyết, khi ấy công chúng sẽ có cơ hội được tỏ tường hơn.

Nội dung gây tranh cãi có thể tập trung vào một đầu mối chính, phát xuất từ một trang trong hồ sơ khai thuế năm 2009 của Trump: Lời khai về hơn 700 triệu đô la lỗ doanh nghiệp mà ông ta không được phép khấu trừ từ những năm thuế trước đó. Tháo cũi sổ lòng cho *những tấm phiếu thưởng (coupon)* nói trên sẽ cho phép Trump chính thức nhận được một phần hoặc toàn bộ số tiền bồi hoàn thuế khổng lồ.

Những tài liệu mà tờ NYTimes có được không liệt kê rõ ràng doanh nghiệp/hay những doanh nghiệp nào của Trump đã phát sinh số lỗ lã kéch xù nói trên. Nhưng lỗ lã doanh nghiệp là một loại lỗ lã mà doanh nghiệp chỉ được phép khai (và sử dụng khấu trừ) khi các đối tác từ bỏ quyền lợi của mình trong doanh nghiệp ấy. Và năm 2009, Donald

Trump cắt đứt mọi dính líu của mình với doanh nghiệp từ lâu đã gây nên những lỗ lã khổng lồ của ông ta: Công ty sòng bài Atlantic City.



Trump thông báo trong năm 2009 rằng ông ta đã từ bỏ mọi quyền lợi của mình ở sòng bài Atlantic City. Mark Makela for The New York Times

Sau khi các chủ nợ của công ty khước từ đề nghị của Trump muốn mua lại doanh nghiệp, và giữa lúc lần khai phá sản thứ ba đang dọn đường xảy ra, tháng 2 năm 2009, Trump tuyên bố rút lui ra khỏi hội đồng quản trị của công ty.

Ông ta trả lời phỏng vấn của hãng thông tấn AP: “Nếu tôi không quản lý được công ty, tôi không muốn mình dính dáng gì đến nó. Tôi là một trong những chuyên viên kiến tạo doanh nghiệp lớn nhất thế giới. Tôi vẫn còn nhiều tiền và còn nhiều nơi khác để bắt đầu lại”.

Cùng ngày, Trump thông báo ủy ban hối đoái và chứng khoán (SEC – Securities and Exchange Commission) rằng ông ta đã nhận định “những quyền lợi trong tư cách cổ đông của mình ở công ty đã trở nên không còn giá trị gì nữa và cũng không còn tiềm năng để có thể phục hồi” và rằng “do đó từ bỏ” mọi quyền sở hữu của mình (trong công ty).

Ở đây ngôn ngữ giữ vai trò rất quan trọng. Trump sử dụng một cách chính xác từng chữ một từ quy định của sở thuế (IRS), những quy định xác quyết các cách thức có lợi cho chủ doanh nghiệp né tránh việc trả thuế khi không còn liên quan gì đến doanh nghiệp nữa.

Một đối tác bước ra khỏi một doanh nghiệp mà mình là cổ đông với hai bàn tay trắng – luật thuế gọi đó là sự từ bỏ (abandonment) – có thể khai lỗ doanh nghiệp mà trong những năm thuế trước đây người ấy đã không thể khấu trừ. Nhưng vẫn có một số điểm

lắc léo, bao gồm: Từ bỏ (abandonment), về bản chất, là một lựa chọn *tất cả hoặc không có gì hết*. Nếu sở thuế phát giác ra người chủ doanh nghiệp có *nhận lại bất cứ một thứ gì đó* thì số lỗ đã được cho phép khấu trừ chỉ còn \$3,000.00 mỗi năm.

Và có vẻ như Donald Trump *đã có nhận lại một chút gì đó*. Khi các thủ tục phá sản của sòng bài Atlantic City hoàn tất, ông ta được 5% các cổ phần trong công ty mới. Tài liệu thuế mà NYTimes có được không cho biết rõ ràng về có hay không chi tiết hồ sơ thuế đòi lại tiền bồi hoàn thuế của Trump phản ánh lời tuyên bố công khai từ bỏ mọi quyền lợi của mình ở công ty cũ (tức sòng bài Atlantic City đã tuyên bố phá sản). Nếu quả thực có chi tiết này trong hồ sơ thuế đòi tiền bồi hoàn (refund), thì khoản 5% Trump hưởng được từ công ty mới sẽ gây nhiều rắc rối cho ông ta trong việc sở hữu hợp pháp khoản refund này.

Nếu các điều tra viên trách nhiệm công việc audit hồ sơ thuế của Trump cuối cùng đi đến kết luận Trump không đủ điều kiện để nhận lại khoản 72.9 triệu đô la refund từ chính phủ liên bang, ông ta sẽ bị buộc phải trả lại số tiền đã nhận cộng với tiền lãi, và rất có thể kèm theo đó là tiền phạt. Cộng chung lại con số sẽ vượt quá 100 triệu đô la. Mặt khác, ông ta cũng sẽ bị buộc phải trả lại số tiền bồi hoàn từ tiểu bang (state refund) và địa phương (local refund) có gốc rễ từ chung một hồ sơ khai thuế với liên bang.

Để trả lời câu hỏi về trường hợp hồ sơ thuế của Trump đang bị sở thuế truy vấn (audit), luật sư của tổ hợp Trump, ông Garten cho rằng những dữ liệu mà tờ NYTimes căn cứ vào đó để đánh giá thực trạng thuế của Trump không xác thực nhưng Garten không đưa ra một chi tiết cụ thể nào. Tuy nhiên, ông ta viết rằng, thật là “*phi lý*” (illogical) khi cho rằng ông Trump không đóng một đồng thuế nào trong 3 năm chỉ vì sau đó số tiền thuế đã đóng được bồi hoàn lại (refunded).

Garten viết: “*Trong lúc các ông cho rằng tổng thống Trump không trả một đồng thuế nào trong 10 năm của 15 năm thuế trước đây, các ông cũng khẳng định rằng tổng thống Trump đã khai thuế để nhận lại tiền bồi hoàn hàng chục triệu cho số tiền thuế mà tổng thống đã thực sự trả. Hai điều ấy hoàn toàn mâu thuẫn, và dù ở bất cứ bối cảnh nào, không được căn cứ trên những dữ kiện chính xác.*”

Các dân biểu của đảng Dân Chủ, từ lâu theo đuổi mục đích có cho kỳ được các hồ sơ thuế của Trump trong tay, hẳn có thể không biết rằng ít nhất một số hồ sơ thuế của Trump đang có mặt trong tòa nhà trụ sở Quốc Hội. George Yin, nguyên trước đây từng là tham mưu trưởng của ủy ban hỗn hợp lưỡng đảng Quốc Hội, cho biết bất cứ một tài liệu thuế nào thuộc về người trả thuế đang được ủy ban xem xét đều được quản lý chặt chẽ bởi một số rất nhỏ các luật sư làm nhiệm vụ tham mưu cho ủy ban và cũng rất hiếm khi họ bằng lòng chia sẻ các tài liệu này với các chính trị gia (tức dân biểu) có

trách nhiệm trong ủy ban.

Cũng rất có thể những phán quyết về trường hợp hồ sơ thuế bị audit của Trump tạm đình trệ vì lý do Trump là tổng thống đương nhiệm, đưa vấn đề ra vào lúc này sẽ ảnh hưởng khả năng tái tranh cử của ông ta. Nếu câu trả lời mới đây của Trump trong cuộc phỏng vấn của Sean Hannity trên đài Fox News (“*Họ đối xử với tôi ghê khiếp lắm, bọn sở thuế ấy mà, ghê khiếp lắm!*”) là một dấu chỉ có ý nghĩa, thì rõ ràng ông ta đang tỏ ra hết sức khó chịu mỗi khi vấn đề audit thuế này được nói đến.

Trump nói với Hannity: “*Điều xảy ra thật đáng hổ thẹn. Chúng tôi đã thỏa thuận rồi. Mà đúng vậy, tôi đã ký rồi. Thế mà lúc tôi ra tranh cử, hoặc cả đến lúc tôi đắc cử, một chuyện xảy ra mãi tít ở đâu đâu trong quá khứ, bỗng nhiên mọi thứ có vẻ như “này nhé, hãy bắt đầu lại từ đầu nhé!”, Thật đáng xấu hổ.*”

Bài 6 - Giải Pháp 20 phần trăm



Giúp Trump giảm thiểu tiền thuế phải đóng cho chính phủ là những khoản lệ phí tư vấn mơ hồ, một số có thể coi như là chị em sinh đôi với khoản thu nhập mà Ivanka Trump nhận được.

Xem xét kỹ các tài liệu về thuế của Tổ Hợp Trump, người ta phát hiện thấy một chi tiết đặc thù xuất hiện nhiều lần: Từ năm 2010 đến 2018, Trump khấu trừ 26 triệu đô la gọi tên chung chung là “*Phí Tư Vấn*” (Consulting fees) như một loại chi phí doanh nghiệp. Chi phí này xuất hiện hầu như ở tất cả các thương vụ mang tên Trump.

Ở phần lớn trường hợp, chi phí tư vấn này chiếm 1 phần 5 (tức 20 phần trăm, do đó tiêu đề bài này có tên: *Giải Pháp 20 phần trăm - ND*) tổng thu nhập của ông ta: Ở Azerbaijan, Trump thu về 5 triệu đô la từ một dịch vụ khách sạn và khai chi phí tư vấn là 1.1 triệu; Ở Dubai, Trump thu 3 triệu với \$630,000.00 chi phí tư vấn, và nhiều thương vụ khác cũng cùng một công thức như trên.

Những khoản thanh toán lớn và không rõ ràng trong các giao dịch doanh nghiệp thường bị đánh dấu nghi ngờ, nhất là ở những nơi mà việc hối lộ hay thói quen *lại quả* cho người môi giới thường hay xảy ra. Nhưng không có chứng cứ nào nghi ngờ Trump làm những việc như vậy, vì phần lớn các thương vụ giao dịch của ông ta chỉ liên quan đến việc cấp phép bản quyền “Trump marks” đến các dự án của người khác, và không liên quan gì đến việc phải chạy chọt để được sự chấp thuận của chính quyền sở tại cho một dự án doanh nghiệp.

Thực tế, dường như có một cách giải thích đơn giản hơn, gần gũi hơn cho nguồn gốc của ít nhất một số “*chi phí tư vấn*”: Trump giảm thiểu số lợi tức bị đánh thuế bằng cách lấy người trong gia đình ra đóng vai một chuyên viên tư vấn, rồi khấu trừ khoản chi phí ấy như là một chi phí kinh doanh.

Tên tuổi “chuyên viên tư vấn” không bắt buộc phải liệt kê trong các hồ sơ khai thuế. Nhưng chứng cứ của sự sắp xếp giả định ở trên được gợi ý từ việc so sánh các tài liệu thuế còn giữ kín của Trump với những bản báo cáo tài chính công khai mà Ivanka Trump phải nộp khi cô này gia nhập đội ngũ cố vấn tham mưu tòa Bạch Ốc năm 2017. Ivanka báo cáo rằng cô ta nhận được khoản tiền thanh toán từ một công ty tư vấn mà cô ta đồng sở hữu, số tiền là \$747,622.00. Con số này giống hệt con số Tổ Hợp Trump khai là chi phí tư vấn và dùng nó để khấu trừ lợi tức kinh doanh từ các dự án khách sạn ở Vancouver và Hawaii.



Eric, Ivanka và Donald Trump Jr. với thân phụ trong một buổi họp thông báo dự án khách sạn ở Vancouver năm 2013. Ivanka Trump có vẻ như đã vừa trực tiếp điều hành dự án này, và một dự án khác ở Hawaii, - với tư cách một nhân viên ăn lương của Tổ Hợp Trump và vừa nhận thù lao với tư cách “chuyên viên tư vấn” cho cả hai dự án. Jonathan Hayward/The Canadian Press, via Associated Press

Ivanka Trump là viên chức điều hành (Executive Officer) của Tổ Hợp Trump. Các công ty từ Tổ Hợp Trump đã thu lợi nhuận và trả phí tư vấn cho cả hai dự án nói trên – có nghĩa là cô ta được Tổ Hợp Trump coi như chuyên viên tư vấn trong hai dự án khách sạn dưới quyền điều hành của chính cô, vì đó là một trong những công việc mà cô phải làm với tư cách là một viên chức điều hành trong doanh nghiệp của cha mình.

Khi được hỏi về khoản khấu trừ chi phí tư vấn này, luật sư của Tổ Hợp Trump, ông Garten đã không có lời bình luận nào.

Các công ty doanh nghiệp được phép khấu trừ chi phí tư vấn như là một loại chi phí phải tốn của doanh nghiệp, đồng thời cũng không bị bắt buộc phải giữ lại các khoản thuế như họ phải làm với những nhân viên ăn lương trực tiếp từ công ty. Theo quy định của luật thuế, để được coi là đủ tiêu chuẩn cho một chi phí doanh nghiệp, chi phí tư vấn phải chứng minh được là những chi phí “*thông thường và cần thiết*” (ordinary and necessary) thuộc về công việc điều hành hàng ngày của công ty; và khoản tiền chi

phí phải hợp lý, phù hợp với giá cả thị trường. Người nhận được chi phí này sẽ vẫn phải trả thuế lợi tức trên số tiền thu nhập.

Sở thuế (IRS) đã từng áp dụng nhiều biện pháp trừng phạt dân sự với những doanh nghiệp có ý đồ lợi dụng điều luật thuế này nhằm tránh né trả thuế bằng cách khai những con số chi phí tư vấn cao ngất trời, chi trả cho những người có quan hệ gia đình, chứ thực sự không phải là những người cung cấp dịch vụ độc lập. Một trường hợp tương tự đã xảy ra trong một bản án về thuế hồi năm 2011. Sở thuế từ chối không chấp thuận cho một công ty kế toán ở Illinois khấu trừ chi phí tư vấn 3 triệu đô la mà họ trả cho chính mình thông qua một doanh nghiệp tư vấn vệ tinh của công ty. Tòa án đã phán quyết rằng, các đối tác đã “*cấu trúc*” khoản chi phí này “*để chia nhau lợi nhuận, chứ không phải để trả phí cho một dịch vụ*”.

Không có một dấu chỉ nào cho thấy sở thuế đã đặt nghi vấn với việc Trump thường hay khấu trừ hàng triệu đô la phí tư vấn cho doanh nghiệp của ông ta. Nếu khoản tiền trả cho con gái Trump là tiền lương cô ta được lãnh, thì vẫn chưa rõ tại sao ông ta lại làm như vậy, nếu không vì mục đích man khai hầu làm giảm nhẹ gánh nặng thuế lợi tức của mình. Ngoài ra, một khía cạnh pháp lý nguy hiểm hơn có thể áp dụng trong trường hợp này: khoản phí tư vấn Trump trả cho Ivanka là một sự lươn lẹo Trump sử dụng để chuyển giao tài sản cho con mà không phải trả thuế tặng dữ (gift tax).

[Một cuộc điều tra của NYTimes hồi năm 2018](#) đã phát giác ra việc người cha quá cố của Donald Trump, Fred Trump, cách đây mấy thập niên, đã sử dụng một số phương cách thiếu minh bạch để tránh không trả thuế tặng dữ khi ông ta chuyển giao hàng triệu đô la cho các con cái. Tuy nhiên, qua xem xét những tài liệu thuế hiện nay của gia đình Trump, rất khó để quả quyết có một ý đồ nào đó trong những thủ thuật tài chính mà trong đó chuyển giao tài sản trong gia đình là một yếu tố chính.

Mặt khác, trước sự kiện rõ ràng là một số chi phí tư vấn khai trong hồ sơ thuế của Trump giống hệt với thu nhập được khai bởi con gái ông ta đã gợi lên những nghi vấn rằng liệu có phải Trump đã dùng phương cách này để thưởng cho những người con tham gia trực tiếp vào doanh nghiệp của mình. Thực vậy, ở các trường hợp mà khoản lệ phí tư vấn rất lớn, những người hiểu biết và gần gũi với các dự án khách sạn nói trên cho biết họ không gợi nhớ đến bất cứ một chuyên viên tư vấn bên ngoài nào nhận được khoản thù lao hậu hĩnh như vậy.

Về dự án khách sạn thất bại ở Azerbaijan, tai tiếng vì dính líu đến tham nhũng, hối lộ, [một luật sư của Tổ Hợp Trump nói với tờ báo The New Yorker](#) rằng công ty của Trump không có dính líu gì đến những tệ nạn trong vụ này, vì họ đơn giản chỉ là người cấp phép bản quyền, không giữ vai trò nào hệ trọng; ông còn thêm vào “*Chúng tôi không trả một xu nào cho bất cứ ai*”. Tuy nhiên, hồ sơ khai thuế của 3 công ty trách

nhiệm hữu hạn mang tên Trump (Trump L.L.Cs) có tham gia trong dự án đó cho thấy những khâu trừ chi phí tư vấn là 1.1 triệu đô la đã trả cho một người nào đó.

Ở Thổ Nhĩ Kỳ, một nhân vật có liên quan trực tiếp đến việc thực hiện dự án xây 2 tòa tháp Trump ở thủ đô Istanbul đã tỏ ra ngỡ ngàng, bất ngờ khi được hỏi về dịch vụ tư vấn (consultants) cho dự án, và trả lời NYTimes rằng không hề có bất cứ một dịch vụ tư vấn nào hoặc một đối tác thứ ba nào (third party) ở Thổ Nhĩ Kỳ nhận được tiền thù lao từ Tổ Hợp Trump. Nhưng hồ sơ thuế cho thấy con số khâu trừ thường xuyên cho các dịch vụ tư vấn lên tới con số 2 triệu đô la rải đều trong 7 năm.

Ivanka Trump khai trong hồ sơ bạch hóa với công chúng rằng, lệ phí mà cô ta nhận được trả qua công ty trách nhiệm hữu hạn TTT Consulting, theo cô, công ty này cung cấp “*dịch vụ tư vấn, cấp phép bản quyền và dịch vụ quản lý cho các đề án địa ốc*”. Được sát nhập vào Tổ Hợp Trump ở Delaware tháng 12 năm 2005, công ty này là một trong một số các doanh nghiệp liên quan đến Trump mang những cái tên na ná như TTT hoặc TTTT, chỉ dấu cho thấy có liên quan đến những thành viên trong gia đình Trump.

Cũng như hai người anh ruột của mình là Donald Jr. và Eric, Ivanka là một nhân viên thâm niên của Tổ Hợp Trump và giữ vai trò điều hành hơn 200 công ty lớn nhỏ của Tổ Hợp, kinh doanh chủ yếu vào việc cấp phép bản quyền, quản lý khách sạn và các đề án xây dựng khu giải trí. Hồ sơ thuế tiết lộ, ba anh em mỗi người nhận được mức lương \$480,000.00/năm. Sau khi Trump trở thành tổng thống, mức lương của họ được tăng lên 2 triệu đô la/năm – mặc dù Ivanka không còn được nhận lương nữa. Thêm vào đó, Trump từng thừa nhận các con của ông ta đều có dính líu mật thiết đến việc điều đình, quản lý các doanh nghiệp của ông ta. Trong một vụ án hồi năm 2011, khi được hỏi ai sẽ là người Trump tin cậy vào để điều hành những công việc quan trọng trong các hợp đồng cấp phép bản quyền, ông ta chỉ nêu tên 3 người: Ivanka, Donalds Jr. và Eric.

Trên website riêng (nay đã bị hủy bỏ) của Ivanka, có phần giải thích vai trò của cô ta trong Tổ Hợp Trump, nhưng không thấy xác định nhiệm vụ của cô với tư cách là một chuyên viên tư vấn. Chính xác hơn, Ivanka được mô tả như là một viên chức điều hành cao cấp (senior executive) “*trực tiếp tham dự vào tất cả các lãnh vực hoạt động của các đề án mang tên Trump hay có quan hệ tới Trump, bao gồm công việc đánh giá các thỏa thuận, hoạch định các kế hoạch tiên khởi, tài trợ, thiết kế, xây dựng, giao dịch thương vụ và quảng cáo, đồng thời bảo đảm rằng các tiêu chuẩn hoạt động và hình thức bên ngoài mang tầm cỡ thế giới của Trump phải được đáp ứng triệt để*”.

“*Cô ta có tiếng nói trong mọi quyết định – lớn cũng như nhỏ*”.

Kỳ 7: Nghệ thuật của sự khấu trừ



Tiền trang điểm tóc cá nhân, tiền mua khăn trải bàn ăn, tiền thuế tài sản nhà ở - tất cả đều được khấu trừ như là những chi phí kinh doanh.

Máy bay riêng, điền trang nghỉ dưỡng và biệt thự lộng lẫy, tất cả đều có vai trò của chúng trong việc đánh bóng hình ảnh Donald Trump.

Ông ta đã viết trong quyển sách “*Nghệ thuật đi đến thỏa thuận*”: “*Tôi thỏa mãn óc tưởng tượng của quần chúng. Họ muốn được tin và thấy những gì lớn nhất, vĩ đại nhất và hào nhoáng nhất. Tôi gọi đó nghệ thuật cường điệu chân chính. Đó là hình thức nguyên thủy nhất của sự thổi phồng – và là một cách hữu hiệu nhất để quảng cáo cho một thứ gì đó.*”.

Nếu một sản phẩm đặc thù Trump là chính cá nhân Trump trong một trạng thái cường điệu – con người, lối sống, thói hám danh hám lợi – thì tất cả những thứ gì làm nổi bật hình ảnh ấy, cùng với những chi phí kinh doanh, đều có thể dùng để khấu trừ trong hồ sơ khai thuế của ông ta. Trump, một mặt, khai báo lỗ lỗ doanh nghiệp với chính quyền; mặt khác, ông ta vẫn có thể sống một cuộc sống vương giả và vẫn có thể lợi dụng sự khấu trừ ấy để duy trì mức sống riêng của mình.

Chẳng hạn như câu lạc bộ Mar-a-Lago, hiện giờ là địa chỉ tư gia thường trực của Trump và là một khu giải trí riêng, nơi ông ta phô bày sự giàu có xa xỉ của mình. Với tính cách là một địa điểm hoạt động kinh doanh, Mar-a-Lago cũng là nguồn gốc của hàng triệu đô la chi phí được sử dụng để khấu trừ lợi tức đánh thuế cho Trump, bao gồm \$109,433.00 tiền mua sắm khăn ăn, khăn trải giường, đồ dùng nhà bếp và \$197,829.00 tiền trả cho việc chăm sóc vườn tược, cỏ rả, hoa kiểng. Ngoài ra, còn có khoản khấu trừ chi phí gọi là phí kinh doanh \$210,000.00 trả cho một người thợ chụp ảnh ở Florida vì ông này đã chụp hình cho một số những dữ kiện tổ chức ở câu lạc bộ

trong một thời gian vài năm, bao gồm bữa tiệc đón giao thừa năm 2016 do Trump đứng ra tổ chức.



Mar-a-Lago, nơi mà một đợt lũ các tân hội viên tràn vào hồi năm 2015 đã cho phép Trump bỏ túi thêm 5 triệu đô la một năm, cũng là nơi cung cấp cho Trump hàng triệu đô la khấu trừ thuế thu nhập. Saul Martinez for The New York Times

Ông ta đã khấu trừ tất cả những chi phí liên quan đến việc sử dụng chiếc máy bay riêng của mình – gồm nhiên liệu và ăn uống – khi ông ta dùng nó để di chuyển đi lại giữa nhà cửa, cơ sở kinh doanh của mình. Trump cũng sử dụng khấu trừ chi phí kinh doanh các khoản trả cho việc chăm sóc mái tóc của mình. Trong đó, có \$70,000.00 trả cho dịch vụ trang điểm tóc trong lúc thực hiện chương trình truyền hình “The Apprentice”. Tổng cộng, 9 cơ sở kinh doanh của Tổ Hợp Trump đã khấu trừ khoản tiền \$95,464.00 trả cho người thợ trang điểm và đầu tóc của Ivanka với tính cách là những chi phí kinh doanh.

Để được coi là chi phí kinh doanh có thể được dùng khấu trừ và giảm thiểu lợi tức trả thuế, IRS quy định rằng những chi phí ấy phải “*thông thường và cần thiết*” (ordinary and necessary), một luật lệ có định nghĩa khá lỏng lẻo thường được diễn dịch một cách hào phóng bởi những chủ kinh doanh.

Có lẽ, diễn dịch về chi phí kinh doanh dùng cho khấu trừ hào phóng nhất của Trump phải viện dẫn đến nội dung bản khai thuế liên quan đến lãnh địa Seven Spring ở Westchester County, New York.

Seven Spring thuộc về một thời quá khứ khá xa. Tòa nhà chính, [được xây dựng năm 1919 bởi Eugene I. Meyer Jr.](#), - người từng có lần đứng đầu cơ quan dự trữ liên bang (Federal Reserve) và là người mua lại tờ Washington Post năm 1933 – tọa lạc trong một khu đất rộng hơn 200 mẫu, vẫn còn ở dạng nguyên sơ hầu như chưa có ai héo lánh tới, cách phía Bắc của thành phố New York chừng 1 giờ đồng hồ lái xe.

Trên [Website của Tổ Hợp Trump](#), ghi: “Lãnh địa rộng 50,000 bộ vuông, có 3 cái hồ, nhà để xe và vây bọc chung quanh bởi những cảnh quan thiên nhiên, ”.

Trump có những dự định lớn lao khi quyết định mua miếng đất này năm 1996 – ông ta sẽ xây sân golf, một câu lạc bộ và 15 căn nhà ở riêng biệt. Nhưng những cư dân ở các thành phố gần đó phản đối, lấy lý do một khi dự án ấy thành hình sẽ lôi kéo nhiều người qua lại và sẽ làm ô nhiễm nguồn nước ăn uống của họ.

Vì vậy, Trump tìm cách khác để có thể thu về các khoản quyền lợi về thuế béo bở liên quan đến lãnh địa. Lợi dụng một điều khoản về thuế nhằm cổ vũ việc bảo tồn các khu di tích cần gìn giữ (Conservation Easement), năm 2015 Trump ký một bản cam kết không sửa sang hay xây cất gì, ít nhất là trên phần lớn khu đất mình sở hữu. Đổi lại, ông ta được phép khai khấu trừ 21.1 triệu đô la với lý do đóng góp cho các hoạt động từ thiện.



Trump xếp loại cho lãnh địa Seven Springs là tài sản đầu tư, không phải tài sản cá nhân, để có thể lợi dụng các quyền lợi về thuế lợi tức. Nhưng Eric Trump lại gọi đó là “nhà từ đường” (home base) và Website của Tổ Hợp Trump mô tả là “nhà nghỉ an dưỡng của gia đình Trump”. Tony Cenicola/The New York Times

Hồ sơ thuế cũng tiết lộ một khía cạnh khác mà Seven Springs có thể giúp đem lại nhiều tiềm năng nhằm làm giảm thuế cho người chủ sở hữu. Năm 2014, Trump xác định lãnh địa là một tài sản dùng để đầu tư chứ không phải là dùng cho nhu cầu cá nhân. Kể từ đó, Trump đã khấu trừ 2.2 triệu đô la tiền thuế tài sản nhà đất với tính cách là chi phí kinh doanh – Luật thuế 2017 do chính Trump ký ban hành chỉ cho phép mỗi cá nhân khấu trừ tối đa \$10,000.00/năm trong khoản thuế tài sản nhà đất.

Án lệ của tòa đã phán quyết rằng muốn sử dụng những chi phí về sở hữu tài sản cá nhân thành chi phí kinh doanh, chủ sở hữu phải chứng minh rằng họ “*thực sự và thành thật muốn kiếm lợi nhuận từ tài sản sở hữu*”, cụ thể và điển hình là nỗ lực tìm cách

cho thuê tài sản và lấy về thu nhập.

Lãnh địa Seven Springs có đáp ứng được những tiêu chí nêu trên không thì chưa rõ, nhưng các thành viên của gia đình Trump đã công khai xác nhận ngược lại.

Năm 2014, Eric Trump nói với [phóng viên tờ Forbes](#) rằng “*đây thực sự là nhà của anh em chúng tôi*”. Lớn lên, anh em Trump thường về đó nghỉ hè, lái những chiếc xe thể thao 3 bánh, 4 bánh trên các cánh đồng sinh lầy, và câu cá ở những cái hồ trong khuôn viên lãnh địa. Có lúc, họ xem căn nhà để xe là nơi cư trú chính thức của mình. [Eric nói tiếp](#): “*Đó là nhà của chúng tôi trong một khoảng thời gian dài, rất dài.*”

Đến giờ, trang web của Tổ Hợp Trump vẫn [còn mô tả Seven Springs](#) là “*nơi nghỉ an dưỡng của gia đình Donald Trump*”.

Ông Garten, luật sư của Tổ Hợp Trump, không trả lời câu hỏi về việc hồ sơ thuế của Trump đã khấu trừ chi phí liên quan đến Seven Springs như là một loại chi phí kinh doanh.

Việc sử dụng khấu trừ bảo tồn thiên nhiên (Conservation Easement – *đã giải thích ở trên* – ND) cho lãnh địa Seven Springs là một trong 4 khấu trừ mà Trump đã sử dụng trong nhiều năm. Từ lâu, người ta đã được biết về khoản khấu trừ có tên là “*hoạt động từ thiện*” này, nhưng hồ sơ thuế của Trump tiết lộ con số 130 triệu đô la khấu trừ với danh nghĩa những hoạt động từ thiện của cá nhân và doanh nghiệp; trong số đó, khoản lớn nhất lại thuộc về lãnh địa Seven Springs – 119.3 triệu đô la – phần nhỏ nhoi còn lại mới thực sự là “*hoạt động từ thiện*” của cá nhân và doanh nghiệp trực thuộc Trump, được báo cáo cho sở thuế.



Trump National Golf Club, ở Los Angeles, một tài sản khác mà Trump đã sử dụng khấu trừ conservation – easement (tức đóng góp từ thiện). Bryan Denton for The New York Times

2 trong số những khẩu trừ ấy – 1 ở Seven Springs và 1 ở National Golf Club, Los Angeles – hiện đang là trọng tâm điều tra của bộ trưởng tư pháp tiểu bang New York. Viên chức này muốn biết xem liệu việc định giá đất, và hệ quả trực tiếp là việc sử dụng khẩu trừ nhằm mục đích giảm thuế, có bị thổi phồng giá trị thực sự của chúng lên hay không.

Còn một loại khẩu trừ chi phí doanh nghiệp nữa mà các doanh nghiệp hay sử dụng, đó là chi phí pháp lý. Luật thuế quy định rằng, để khai loại khẩu trừ này, các chi phí phải “*liên quan trực tiếp đến việc điều hành doanh nghiệp*”, và doanh nghiệp không thể khấu trừ “*chi phí pháp lý trả cho việc biện hộ cho những hoạt động tham dự vào các chiến dịch chính trị*”.

Dù vậy, hồ sơ thuế cho thấy Tổ Hợp Trump đã khấu trừ với tính cách những chi phí doanh nghiệp khoản tiền trả cho luật sư biện hộ các vụ án hình sự, Alan S. Futerfas. Ông này được mượn đại diện cho Trump trong thời gian xảy ra vụ truy vấn những liên can của Trump với người Nga (Russian Inquiry). Các điều tra viên cũng chất vấn vai trò của Donald Jr. trong cuộc họp bí mật năm 2016 tại Trump Tower với những người Nga hứa hẹn cung cấp những thông tin có hại cho Hillary Clinton. Khi Trump Jr. ra trả lời trước quốc hội, người ta thấy có mặt luật sư Futerfas bên cạnh.

Luật sư Futerfas cũng là người được mượn để biện hộ cho tổng thống Trump trong vụ án liên quan đến tổ chức từ thiện của ông ta. [Tổ chức này bị bắt buộc phải đóng cửa năm 2018](#) sau khi các giới chức trách nhiệm của tiểu bang New York kết luận rằng tổ chức đã tham dự vào “*một loạt những hoạt động bất hợp pháp*”.

Từ hồ sơ thuế của Trump, người ta biết Tổ Hợp Trump đã trả cho luật sư Futerfas ít nhất là 1.9 triệu đô la vào hai năm 2017 và 2018. Ngoài ra, Trump cũng khấu trừ chi phí \$259,684.00 trả cho Williams & Jensen, một công ty luật được mượn trong cùng thời kỳ của Russian Inquiry để đại diện cho Trump Jr.

Bài 8 & 9 (hết phần I) : Tổng Thống và Doanh Nhân



Hồi tháng 5, chủ tịch của một nhóm thương mại đại diện cho quyền lợi của Thổ Nhĩ Kỳ đã viết thư gửi bộ trưởng thương mại Wilbur Ross xin hỗ trợ cho những nỗ lực gia tăng các giao dịch thương mại giữa Hoa Kỳ và Thổ Nhĩ Kỳ. Mục đích tối hậu không gì khác hơn là “*chuyển hướng nguồn cung cấp vật liệu cho Hoa Kỳ thoát khỏi tay Trung quốc*”.

Bức thư gửi Wilbur Ross là một trong ba bức thư gửi đến các bộ trưởng trong nội các Trump, ký bởi Mehmet Ali Yalcindag, chủ tịch hội đồng thương mại Mỹ-Thổ. Một bản sao các bức thư nói trên cũng đã được Yalcindag gửi đến tổng thống Trump.

Với Trump, Yalcindag không phải là một người xa lạ: thương nhân người Thổ này đã từng giúp Tổ Hợp Trump đạt được một thỏa thuận về bản quyền xây cất 2 tòa tháp Trump ở Istanbul hồi năm 2008. Hồ sơ thuế cho biết, thỏa thuận này đã đem lại cho Trump 13 triệu đô la – con số lớn hơn rất nhiều so với các tiết lộ trước đó – bao gồm cả 1 triệu đô Trump nhận thêm vừa nhậm chức tổng thống. Và giờ đây thì “*người bạn làm ăn chỉ một thương vụ*” ấy đang làm công việc một lobbyist (người vận động hành lang) cho quyền lợi của Thổ Nhĩ Kỳ.

Yalcindag tuyên bố ông ta vẫn “*duy trì mối quan hệ thân thiện*” với Trump kể từ dạo làm ăn chung nhiều năm trước, nhưng tất cả những liên lạc giữa nhóm thương mại do ông cầm đầu với chính phủ Trump đều “*thông qua những băng tần chính thức và được công bố thích đáng*”.



Mehmet Ali Yalcindag, chụp hình chung với hai cha con Trump, là người đã giúp Trump đạt được một thỏa thuận cấp phép bản quyền ở Istanbul, đem về cho Trump 13 triệu đô la. Hiện nay, Yalcindag đang làm công việc vận động hành lang ở quốc hội Hoa Kỳ, đại diện cho quyền lợi thương mại của Thổ Nhĩ Kỳ. Trump Organization, via PR Newswire

Tình trạng rắc rối công tư lẫn lộn gây nên bởi quyết định của Trump vẫn duy trì các hoạt động doanh nghiệp của cá nhân trong lúc đang đảm nhận nhiệm vụ tổng thống đã được ghi nhận bằng văn kiện hãn hoi. Nhưng để đánh giá toàn bộ khía cạnh tài chính của các quyền lợi đan chéo nhau một cách khác thường – một tổng thống với cả chuỗi những hoạt động kinh doanh trong nước và vô số các điểm nóng địa chính trị hải ngoại – vẫn còn ngoài tầm nắm bắt của các giới chức thẩm quyền.

Các hồ sơ thuế của Trump và của hàng trăm công ty lớn nhỏ của ông ta đã cho biết một cách chính xác số lợi tức Trump kiếm được trong nhiều năm nay; đồng thời cũng chỉ ra sự lệ thuộc nặng nề của các hoạt động kinh doanh của Trump trên lực bầy là nhãn hiệu Trump, bằng những thủ thuật hứa hẹn có thể sẽ có những xung đột về lợi ích (cá nhân Trump) bao lâu ông ta còn ở cương vị tổng thống Hoa Kỳ. Các hồ sơ thuế cũng cung cấp một lỗ hổng đáng tin cậy để nhìn vào toàn bộ tình hình tài chính của Trump trước năm 2014, năm đầu tiên trong danh mục thời gian mà ông ta bị buộc phải công bố những báo cáo hàng năm về tình hình tài chính cá nhân. Qua hồ sơ thuế này, mọi người được biết tổng số lợi nhuận từ các hoạt động kinh doanh bên ngoài nước Mỹ của Trump lớn hơn rất nhiều so với con số ông ta báo cáo trong bản tường trình hàng năm nói trên.

Trong bản tường trình tài chính bao gồm rộng khắp nhiều hoạt động khác nhau, lợi tức thu được từ hai tòa tháp Trump ở Istanbul có thể ít nhất là 3.2 triệu đô la. Ở Philippines, nơi ông ta cấp phép bản quyền cho một tòa tháp ở Manila gần 10 năm

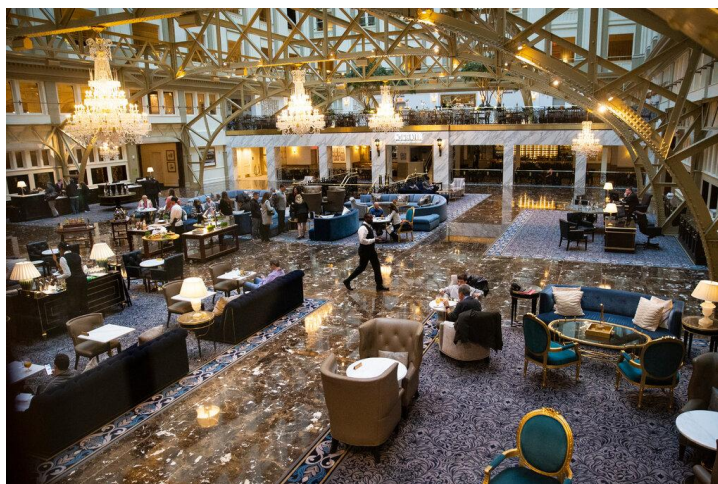
trước, phần lợi tức thấp nhất là 4.1 triệu đô la – chưa tới một nửa con số ông ta thực sự thu được là 9.3 triệu đô la. Ở Azerbaijan, Trump nhận được hơn 5 triệu đô la từ một dự án về khách sạn không thành, con số lớn gấp đôi con số ông ta ghi trong bản tường trình công khai.

Chẳng bao lâu sau khi Trump ra tranh cử và đắc cử tổng thống, những xung đột quyền lợi của ông ta đã bắt đầu xuất hiện. Nhà lãnh đạo độc tài của Philippines, Rodrigo Duterte, đã cử đến Washington [viên thương gia đứng đằng sau dự án tòa tháp Trump ở Manila](#) với tư cách đặc sứ thương mại của chính phủ Manila. Ở Argentina, một nhân vật chủ chốt đã từng dính líu đến một thỏa thuận cấp phép bản quyền của Trump ở Uruguay, thương vụ mà Trump bỏ túi 2.3 triệu đô la, đã được đề bạt vào [một chức vụ trong nội các](#).

Những xung đột quyền lợi của tổng thống Trump nổi lên rõ nét nhất là ở Thổ Nhĩ Kỳ, nơi đàm thương gia và chính phủ độc tài chuyên chế của tổng thống Recep Tayyip Erdogan đã không ngần ngại lợi dụng các hoạt động kinh doanh đa dạng của Trump để trục lợi. Khi mối quan hệ giữa Hoa Kỳ và Thổ Nhĩ Kỳ xuống đến mức tồi tệ nhất, một nhóm thương gia Thổ Nhĩ Kỳ đã [hủy bỏ một hội nghị](#) dự trù tổ chức ở khách sạn Trump International tại Washington; 6 tháng sau, khi mối quan hệ giữa hai quốc gia được cải thiện, [hội nghị nói trên được tổ chức lại](#), lần này có sự tham dự của các viên chức trong chính phủ Thổ Nhĩ Kỳ. Ngoài ra, hãng hàng không Thổ (Turkish Airlines) cũng chọn Trump National Golf Club ở Virginia làm nơi [tổ chức một cuộc sự kiện thể thao](#).

Hơn thế nữa, tài liệu thuế còn cho thấy một vài ảnh hưởng khác mà vai trò tổng thống của Trump đã giúp một số doanh nghiệp của ông ta thoát khỏi tình trạng bị sa lầy. Những tờ hóa đơn về thu nhập thương vụ được báo cáo về sở thuế hàng tháng của các công ty điều hành máy đọc thẻ tín dụng (credit card processing firms), cho thấy các khu giải trí, sân golf và khách sạn của Trump đã trở thành những địa điểm lý tưởng (nếu không nói là địa điểm chính) cho những thương vụ béo bở, bắt đầu từ năm 2015 cho đến khi ông ta chính thức bước chân vào tòa Bạch Ốc.

Những dữ liệu của các công ty điều hành máy đọc thẻ tín dụng không cho biết được tổng số những thu nhập, và chỉ có thể cho biết được chỉ số tiêu thụ của khách hàng lên hay xuống trong một khoảng thời gian ngắn nhất định. Trong lúc hai doanh nghiệp trong số những doanh nghiệp có bề mặt bề thế, lõi cuốn nhất của Trump – Khách sạn quốc tế ở Washington và khu giải trí sân golf Doral – chất đống những nợ nần và cứ tiếp tục lỗ lã, nhưng những dữ liệu từ công ty thẻ tín dụng cho thấy các thương vụ ngày một gia tăng đáng kể với sự thăng tiếng cá nhân của Trump.



Mặc dù khách sạn quốc tế của Trump ở Washington lỗ lỗ chổng gọng và nợ nần chồng chất, nhưng những thương vụ được ghi nhận qua lưu trữ của các công ty điều hành máy đọc thẻ tín dụng đã gia tăng cùng với sự thăng tiến của tổng thống Trump. Al Drago for The New York Times

Ở khách sạn quốc tế, khoản thu hàng tháng (căn cứ vào hóa đơn từ các máy đọc thẻ tín dụng) gia tăng từ 3.7 triệu đô la trong tháng 12 năm 2016 chỉ một khoảng thời gian ngắn sau khi khai trương, lên đến 5.4 triệu đô la vào tháng 1 năm 2017 và 6 triệu đô la tính đến tháng 5 năm 2018. Ở khu giải trí Doral, sau khi Trump tuyên bố sẽ ra tranh cử tổng thống tháng 6 năm 2015, thu nhập tính qua thẻ tín dụng tăng lên gấp đôi, lên tới 13 triệu đô la trong khoảng thời gian 3 tháng, tính đến cuối tháng 8 cùng năm – so sánh với thu nhập của cùng thời kỳ năm trước.

Một doanh nghiệp khác của Trump vốn là nơi thường xuyên đem về lợi nhuận, và cũng là nguồn gốc cho rất nhiều những xung đột quyền lợi mang tính chuẩn mực đạo đức (ethical conflicts) và cả những vấn đề liên quan đến an ninh quốc gia – đó là câu lạc bộ Mar-a-Lago ở Florida. Lợi nhuận từ doanh nghiệp này tăng vọt sau khi Trump tuyên bố ra tranh cử. Các hội viên mới tranh nhau ghi tên gia nhập, khiến số thu phí gia nhập tăng gấp 10 lần – từ con số \$664,000.00 trong năm 2014 đến xấp xỉ 6 triệu đô la trong năm 2016, trước khi cả Trump nâng phí gia nhập lên gấp đôi vào tháng 1 năm 2017. Cơn lũ tân hội viên câu lạc bộ Mar-a-Lago đã giúp Trump thu lãi 26 triệu đô la từ doanh nghiệp này từ năm 2015 đến năm 2018, hầu như gấp 3 lần số tiền Trump tự trả cho chính mình trong 2 năm trước đó.

Hồ sơ thuế chỉ ra rõ ràng: một số những doanh thu lớn nhất đến từ các nhóm kinh doanh tổ chức các buổi hội họp, gặp mặt tại Mar-a-Lago và một số địa điểm Trump khác, phát sinh sau khi Trump đắc cử tổng thống.

Tại Doral, Trump thu về con số ít nhất là 7 triệu đô la trong năm 2015 và 2016 từ Bank of America, và ít nhất 1.2 triệu đô la trong hai năm 2017 và 2018 từ [một hiệp hội thương mại](#) đại diện cho các công ty bán sỉ và bán lẻ thực phẩm. Năm 2018, Phòng thương mại Hoa Kỳ trả cho Doral ít nhất là \$406,599.00.

Ngoài việc phải trả tiền mướn (một lần – onetime payment) khi tổ chức sự kiện hay tiền phí hội viên (hàng năm), các công ty lớn còn trả tiền thuê mặt bằng (space lease) cho một số tòa nhà thương mại do Trump thực sự làm chủ. Walgreen, tổ hợp bán thuốc tây khổng lồ - vừa giải quyết xong [một vụ án chống độc quyền](#) trước tòa án liên bang năm 2017 – đã trả 3.4 triệu đô la tiền thuê mặt bằng tại số 40 Wall Street, một tòa nhà cao tầng do Trump làm chủ ở thành phố Manhattan.

Một khách thuê mặt bằng khác tại số 40 Wall Street trả mỗi năm 2.5 triệu đô la là Atane Engineers. Công ty này đã đổi tên mới hồi năm 2018 vì một cáo buộc tham nhũng, khiến hai cựu viên chức điều hành của công ty phải [nhận tội đã hối lộ](#) để có được các hợp đồng cải tiến hạ tầng cơ sở của thành phố. Bất kể việc đã bị buộc tội trong một vụ án hình sự (criminal case) – công ty bị liệt kê trong [danh sách những doanh nghiệp vô trách nhiệm](#) của tiểu bang New York, và để có được những hợp đồng với tiểu bang, các doanh nghiệp nằm trong danh sách phải được cấp phép đặc biệt – công ty Atane với cái tên mới toanh này vẫn hợp lệ với tư cách một nhà thầu liên bang mà không bị một giới hạn nào.

Thu nhập cho thuê của Trump tại địa chỉ số 40 Wall Street đã gia tăng đáng kể, từ 30.5 triệu đô la trong năm 2014 lên tới 43.2 triệu đô la trong năm 2018. Hồ sơ thuế cho thấy tiền thuê mặt bằng cho những người hiện đang thuê đã tăng lên, và ít nhất đã có 4 công ty luật mới dọn vào đây kể từ khi Trump ra tranh cử.



Trump có 30% cổ phần trong 2 tòa nhà cho mướn, chung với công ty Vornado và do công ty này trực tiếp quản lý, bao gồm một tòa ở khu Midtown Manhattan. Dave Sanders for The New York Times



Tòa tháp thứ hai, ở San Francisco, cũng đồng sở hữu với Vornado, mà viên CEO của Vornado đồng thời cũng là một đồng minh của Trump. Trong số những công ty thuê mượn mặt bằng ở đây, có cả những công ty thuộc nhóm lobby các quy định liên bang. Jim Wilson/The New York Times

Thêm vào với những tòa nhà mà Trump trực tiếp và sở hữu một mình, ông ta còn có phần hùn với đối tác Vornado trong hai tòa tháp cao tầng khác – 1290 Sixth Avenue ở thành phố Manhattan và 555 California Street ở thành phố San Francisco. Viên CEO của Vornado, Steven Roth, là một đồng minh thân cận của Trump; mới đây, Roth được tòa Bạch Ốc giao cho một chân trong hội đồng phục hồi kinh tế (Economy Recovery Council). Năm ngoái, Trump đã [chọn vợ của Roth, bà Daryl Roth](#), vào làm một thành viên trong Hội đồng Tín thác (Board of Trustees) của Trung tâm nghệ thuật trình diễn Kenedy (John F. Kennedy Center for the Performing Arts).

Những cư dân của Vornado gồm có một chuỗi những công ty mua bán cổ phần, trả hàng triệu đô la tiền thuê mặt bằng mỗi năm; rất nhiều người trong số họ thường xuyên có những giao dịch với các nhóm lobbyists hoặc chính công ty của họ là đối tượng của những quy định từ luật lệ của liên bang. Những tên tuổi trả tiền thuê mặt bằng ở đây cho năm 2018, theo số lượng từ hồ sơ thuế của Trump, có Goldman Sachs trả 5.8 triệu đô la; Microsoft trả 3.1 triệu đô la; Neuberger Berman, một công ty đầu tư, trả 32.7 triệu đô la; và công ty luật Kirkland & Ellis trả 8.8 triệu đô la.

Phần cuối: Bão tố đang tích tụ



Những mối đe dọa đang lần lượt tuôn về: doanh nghiệp lỗ lỗ chồng chất, các truy vấn về thuế đang đến hồi chung cuộc và những món nợ cá nhân sắp sửa tới kỳ đáo hạn.

Khi Trump trượt nhẹ nhàng trên chiếc cầu thang mạ vàng trong tòa tháp Trump Tower để đến tham dự cuộc họp báo công bố ý định tranh cử tổng thống tháng 6 năm 2015, tình hình tài chính cá nhân của ông ta đang rất cần một cú hích ra trò.

Những khu vực kinh doanh chủ yếu của ông ta đang bị lỗ lỗ chồng gọng – hơn 100 triệu đô la trong vòng 2 năm. Dòng suối ngọt ngào những thu nhập đến từ vị trí người nổi tiếng, từ lâu là chiếc phao cứu đỡ cho doanh nghiệp lụn bại, đang mỗi ngày một cạn dần.

Nếu ông ta hy vọng rằng cuộc tranh cử đầy bấp bênh ấy sẽ giúp đánh bóng lại hình ảnh của nhãn hiệu Trump, thì những lời tuyên bố đầy xúc phạm đến các di dân đã nhanh chóng tước đi của ông ta hai trong số những nguồn lợi tức quan trọng và là những nguồn tiền mặt đáng kể – *thỏa thuận cấp phép bản quyền với các công ty sản xuất quần áo và chần nệm đem lại một khoản không nhỏ 30 triệu đô la. Và hãng truyền hình NBC, một đối tác của Trump trong thương vụ tổ chức Hoa Hậu Hoàn Vũ hàng năm – nguồn của khoản thu nhập gần 20 triệu đô la lợi nhuận – thông báo rằng họ sẽ không phát sóng các chương trình thi hoa hậu hoàn vũ nữa. Sau đó ít lâu, Trump phải tay với chương trình thi này.*

Giờ đây, dữ liệu từ các hồ sơ thuế của Trump tiết lộ rõ ràng rằng ông ta đang phải trực diện với làn sóng hung bạo của các mối đe dọa đến với hoạt động kinh doanh và tình hình tài chính của riêng cá nhân ông ta.

Trong vòng 10 năm trở lại đây, có vẻ như ông ta đã lấp đầy các lỗ hổng tiền mặt bằng

những biện pháp chỉ có thể sử dụng một lần trong đời và nay không có gì hứa hẹn ông ta có thể dùng đến chúng được nữa.

Năm 2012, Trump thế chấp tòa tháp thương mại Trump Tower để rút ra 100 triệu đô la tiền mặt. Số tiền này hầu như vừa bằng số tiền trị giá của tòa nhà. Công ty của Trump đã trả 15 triệu tiền lời, nhưng vốn thì vẫn còn nguyên. Toàn bộ số nợ 100 triệu đô la sẽ đáo hạn vào năm 2022.

Năm 2013, Trump rút ra 95.8 triệu đô la từ tài khoản đối tác với Vornado.

Và đến tháng 1 năm 2014, Trump bán đi 95 triệu đô la chứng khoán (stocks) và trái phiếu (bonds), thương vụ lớn nhất của một tháng trong vòng 20 năm. Ông ta còn tiếp tục bán đi thêm 54 triệu đô la chứng khoán và trái phiếu vào năm 2015, cộng thêm 68.2 triệu đô la nữa vào năm 2016. Bản tường trình tài chính công khai của tổng thống vào tháng 7 năm nay cho biết, Trump hiện chỉ còn lại khoảng \$873,000.00 trị giá của chứng khoán.

Các doanh nghiệp của Trump báo cáo có trong tay 34.7 triệu đô la tiền mặt vào năm 2018, giảm 40 phần trăm so với 5 năm trước đây.

Thêm nữa, hồ sơ thuế cho thấy Trump một lần nữa mắc phải lỗi lầm mà ông ta đã có lần bộc lộ sự hối tiếc khi nhìn lại thất bại hồi những năm 1990s, đó là việc ông ta đích thân đứng ra bảo lãnh cho những món nợ lớn hàng trăm triệu đô la, một quyết định có thể khiến cho các chủ nợ buộc ông ta phải tuyên bố phá sản cá nhân (personal bankruptcy).

Lần này, Trump đích thân chịu trách nhiệm cá nhân cho những khoản vay và nợ nần khác lên đến tổng số 421 triệu đô la, mà phần lớn sẽ đáo hạn trong vòng 4 năm tới. Nếu Trump tái đắc cử, các ngân hàng cho vay có thể sẽ phải ở trong một vị thế chưa hề có tiền lệ trong lịch sử: xiết nợ một vị tổng thống Hoa Kỳ đương nhiệm.

Tình trạng này, mặt khác, có thể sẽ đem lại cho Trump những quyền lợi về thuế. Trong khi các doanh nghiệp có thể khai lỗ để tránh không phải trả thuế, họ lại chỉ có thể khai lỗ con số không lớn hơn số đầu tư của họ trong doanh nghiệp. Nhưng bằng việc lấy cá nhân bảo lãnh cho số nợ 421 triệu đô la, Trump có thể khai khấu trừ trọn vẹn số tiền đó vào những năm thuế tương lai.

Đến cuối năm 2018, số nợ nói trên vẫn còn nguyên. Và những doanh nghiệp phát sinh nợ nhiều nhất trong số đó – khu giải trí Doral với 125 triệu và khách sạn quốc tế Washington với 160 triệu – đang gặp nhiều khó khăn, điều đó có nghĩa sẽ không dễ tìm ra những chủ cho vay sẵn sàng đứng ra tái tài trợ cho chúng.

Khoản tiền refund 72.9 triệu đô la, mũi dùi chĩa vào trong các cuộc truy vấn (audits)

của IRS, đang như thanh gươm treo trên đầu Donald Trump.

Nói chung, kinh tế hiện nay hứa hẹn rất ít triển vọng. Khắp nơi, các cửa hàng bán lẻ, dịch vụ cứ mỗi ngày một suy thoái, mà những cửa hàng loại này rất quan trọng với dịch vụ của Trump Tower, và Trump Tower có vai trò sống còn với cá nhân Trump. Nike, trước đây chọn một tòa nhà nằm ngay bên cạnh Trump Tower để trưng bày cửa hàng chính (flagship store) của mình; Nike trả 195.1 triệu đô la tiền thuê mặt bằng từ những năm 1990s. Nike rời đi năm 2018.

Bản tường trình tài chính mới nhất của tổng thống Trump cho thấy có một chút lợi nhuận khiêm nhường trong năm 2019. Nhưng đó là trước khi có trận đại dịch. Một số doanh nghiệp của Trump, vốn đã bấp bênh, lại phải đóng cửa nhiều tháng từ hồi đầu năm. Khu giải trí Doral yêu cầu Deutsche Bank cho phép được hoãn trả tiền nợ vay. Các con số phân tích cho thấy các dịch vụ về khách sạn sẽ không thể phục hồi hoàn toàn cho đến năm 2023.

Tuy nhiên, Trump vẫn còn tài sản (assets) để bán. Nhưng làm như vậy sẽ gặp nhiều điều không hay khác, cả về khía cạnh tài chính lẫn tính cách riêng con người Trump lúc nào cũng muốn được người khác nhìn như kẻ không bao giờ biết đến thất bại. Năm ngoái, gia đình Trump cho biết họ đang xem xét việc bán đi khách sạn quốc tế ở Washington, lý do không phải là vì họ bị thua lỗ trong doanh nghiệp này.

Theo như lời của Trump, tất cả những khó khăn về tài chính mà ông ta gặp phải đều do ông ta đã hy sinh cho công việc hiện tại của mình

Trump tuyên bố trong một buổi vận động tái tranh cử ở Minneapolis hồi tháng 10 năm ngoái: *“Họ nói tôi làm giàu nhờ vào địa vị của mình. Tôi mất cả tỉ đô la khi làm tổng thống. Nhưng tôi chẳng quan tâm. Là người giàu có thì cũng khoái. Tôi nghĩ thế. Nhưng tôi mất hàng tỉ đô la.”*

Hết

Ghi chú của người dịch: Trên đây mới chỉ là một phần trong bản điều tra về hồ sơ thuế của tổng thống Donald Trump. Ban biên tập New York Times cho biết họ sẽ lần lượt cho công bố những dữ kiện tiếp theo mà họ phát hiện ra được trong lúc xem xét một núi tài liệu mà họ có được từ một nguồn sở hữu hợp pháp các văn kiện thuế nói trên.

Do đó, để phục vụ độc giả Việt Nam, chúng tôi sẽ cố gắng tiếp tục làm công việc chuyển ngữ những bản báo cáo tiếp theo mà New York Times công bố. Chúng tôi không dám hứa sẽ theo cho đến cùng, vì khả năng giới hạn, vì sức khỏe giới hạn nhưng, chúng tôi sẽ cố gắng. T.Vấn

PHẦN II

Hồ sơ thuế của Trump: Tiếng tăm từ một chương trình truyền hình đã đem lại cho Trump 427 triệu đô la cải tử hoàn sinh.



Mr. Trump với Mark Burnett, cha đẻ của show truyền hình “The Apprentice”.
Chester Higgins Jr./The New York Times

[New York Times](#)

Tác Giả: **Russ Buettner, Susanne Craig và Mike McIntire**

Dịch Giả: T.Vấn

(Bài này là phần II trong loạt bài về hồ sơ thuế của tổng thống Donald Trump. New York Times cho biết sẽ còn nhiều bài tiếp theo trong thời gian tới.)

Các hồ sơ thuế cho thấy, chương trình truyền hình “The Apprentice” đã truyền máu cho Trump, đem lại cho ông ta một nguồn thu nhập mới và một hình ảnh huyền thoại được coi là bệ phóng đưa ông ta vào Tòa Bạch Ốc.

Ngồi trên băng sau chiếc Limousine đưa đi gặp mặt các thí sinh tham dự chương trình truyền hình “The Apprentice”, Donald Trump khoe khoang ông ta đã từng vượt qua bao khó khăn trước khi trở thành một tỉ phú.

Ông ta nói với những người ngồi chung xe: *“Tôi đã động não, đã tận dụng mọi khả năng điều đình, và dồn hết sức lực mình cho mục đích. Đến giờ thì công ty của tôi đã lớn mạnh hơn bao giờ hết.”*

Tất cả chỉ là lời nói thánh tướng, dối lừa.

Tháng 1 năm 2004, chỉ vài tháng sau khi chương trình “The Apprentice” công chiếu buổi truyền hình đầu tiên, hồ sơ thuế cá nhân của Trump tiết lộ ông ta đã khai lỗ 89.9 triệu đô la trong năm thuế 2003 từ các doanh nghiệp chính của mình. Dấu mực đỏ (lỗ lỗ) hiện diện khắp các giấy tờ kế toán, kể cả khoảng thời gian mà khán giả truyền hình Hoa Kỳ coi Trump như một thương gia may mắn có bàn tay ma thuật chạm đến đâu là tiền hiện ra chỗ đó.

12 năm sau, cái mẽ bên ngoài tự phong, tự cứu của vị thương gia danh tiếng đã lấp lánh trên sàn diễn quốc gia và sẽ tăng cường thêm năng lượng cho cuộc tranh cử tổng thống đầy bấp bênh của Trump.

Cho đến hôm nay, mọi người đều đã được nghe nói về câu chuyện của “The Apprentice”, nhưng hồ sơ thuế của Trump lại tiết lộ một khúc rẽ quan trọng khác chưa bao giờ công chúng được biết đến – làm sao mà, chỉ với sự hâm mộ một Trump hư cấu, một Trump không có thật của quần chúng lại có thể truyền máu được cho ông ta, cung cấp cho ông ta cái phao tài chính để ông ta có thể tái sinh, tự tạo ra mình một lần nữa. Và, làm thế nào mà, trong âm vang của một chu kỳ thăng/trầm, lên/xuống, một thứ dấu ấn định nghĩa rõ ràng chính xác sự nghiệp kinh doanh của Trump, ông ta lại tự dẫn mình sa xuống cái hố tài chính đầy đá nhọn gai khô khiến ông ta phải bước những bước dọ dẫm, e dè như hôm nay.

Té ra, thiên tài của Trump không nằm ở khả năng điều hành doanh nghiệp, mà là nằm ở khoản biết tự đánh bóng mình sao cho trở thành nổi tiếng – một thứ danh tiếng tầm cỡ Trump – và biến danh tiếng ấy thành hiện kim.

Bằng cách phân tích những dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump, NYTimes đã có thể xác định được một giá trị bằng tiền cho vị thế người nổi tiếng (celebrity status) của ông ta. Dữ liệu cho thấy Trump kiếm được khoảng 197 triệu đô la trực tiếp từ chương trình “The Apprentice” trải dài trong 16 năm – cũng vừa bằng với số ông ta [khai trong hồ sơ thuế](#) - đồng thời qua đó, người ta còn được biết Trump kiếm thêm khoản tiền phụ trội là 230 triệu đô la do tiếng tăm cá nhân có được nhờ chương trình.



Hồ sơ thuế tiết lộ Trump kiếm được 197 triệu đô la trực tiếp từ “The Apprentice” và 230 triệu đô la từ việc cấp phép bản quyền và bảo trợ quảng cáo thương mại bằng tên tuổi của mình. Bill Tompkins/Getty Images

Mức độ được công chúng hâm mộ rất lớn của chương trình đã khiến ai cũng muốn ngoạm được một miếng gì đó miễn là mang nhãn hiệu Trump, và ông ta không bỏ lỡ cơ hội kinh doanh kiếm tiền bằng chính cái tên của mình. Nửa triệu đô la quảng cáo cho Double Stuf Oreos (một loại cookies được dân mỹ ưa chuộng -ND), một nửa triệu khác rao bán Domino’s Pizza và \$850,000.00 giới thiệu xà bông giặt quần áo.

Những hợp đồng cấp phép bản quyền trị giá lên tới 7 con số (7 digits, bạc triệu) với các nhà đầu tư khách sạn, bất kể ở những nơi âm u ảm đạm như các nước cộng hòa xô viết cũ hay ở các nước đang phát triển. Cũng còn phải kể đến những ý đồ khai thác sự tin cậy đặt không đúng chỗ, sự làm lẫn giữa đời sống thật và kịch bản trên TV (dù là reality TV) của quần chúng. Đằng sau ống kính camera, Trump rao bán những toa thuốc lang băm có tên “*làm giàu nhanh chóng*”, đại loại như những buổi hội thảo “[Donald Trump Way to Wealth](#)”, hứa hẹn sẽ tiết lộ “*những bí quyết và sách lược đã làm nên một tỉ phú Donald Trump*”.

Cũng giống như nhiều năm trước đó, số tiền mà Trump kín đáo nhận giúp đỡ từ thân phụ đã cho phép ông ta đầu tư vào các sòng bài ở một Atlantic City đầy bất trắc và một loạt tạp nham những doanh nghiệp đủ loại khác nhau, để rồi sau đó không lâu, ông ta đành đứng yên nhìn chúng từ từ nối đuôi nhau sụp đổ dưới chân. Lần này cũng vậy, với số lợi nhuận mới có được từ tên tuổi của mình, Trump không ngần ngại vung tay, lao vào mua những loại doanh nghiệp như các khu giải trí sân Golf, một loại doanh nghiệp có tiếng là không dễ kiếm lợi nhuận. Thực vậy, hồ sơ thuế cho thấy các sân golf của Trump trong nhiều năm qua đã bị lỗ lỗ hàng triệu đô la.

Khi trả lời những yêu cầu bình luận, phát ngôn nhân tòa Bạch Ốc, Judd Deere, đã không tranh biện dựa trên bất cứ một dữ kiện đặc thù nào. Thay vào đó, ông ta phản pháo chung chung, cho bài báo là “*fake news*”, và là “*thêm một luận điệu mang động cơ chính trị, đầy những sự vu khống thiếu chính xác*” xuất hiện “*ngay trước cuộc tranh luận của các ứng cử viên tổng thống*”.

Những cố gắng giải mã hiện tượng huyền bí về sự giàu có của Trump đã từng được thử nhiều lần với những mức độ thành công khác nhau – một công việc khó khăn do bởi tính cách thiếu minh bạch trong những hoạt động doanh nghiệp của ông ta; mặt khác, cũng do bởi bản tánh hay cường điệu, dối trá và thái độ [hung hăng đe dọa](#) hoặc [kiên ra tòa](#) những ai nghi ngờ về ngoài thành đạt của mình. Ông ta tìm đủ mọi cách để duy trì sự bí mật của những gì liên quan đến tài chính tiền bạc, mà cụ thể nhất, ông ta từ chối không tôn trọng tiền lệ hơn 40 năm nay các vị tổng thống luôn luôn bạch hóa hồ sơ khai thuế của mình.

Bài điều tra này, dựa trên dữ liệu chứa đựng trong các hồ sơ khai thuế nói trên, bao gồm gồm bản khai cá nhân và doanh nghiệp mà Trump và công ty hoạt động trong hơn 2 thập kỷ. Mỗi đồng đô la khám phá trong bản điều tra này đều là những đồng đô la được bạch hóa lần đầu tiên: Số \$8,768,330.00 Trump nhận từ ACN, một công ty đa cấp đã từng bị cáo buộc là lợi dụng những nhà đầu tư non kém, thiếu kinh nghiệm; Nhận \$50,000.00 từ kênh truyền hình Lifetime cho một chương trình không bao giờ được thực hiện “*Juicy Nighttime Soap*”. Nhận \$5,026.00 từ một dịch vụ cho vay mua nhà đã bị chết yểu; và nhận \$15,286,244.00 qua việc cấp phép bản quyền tên tuổi của mình cho một mặt hàng chần nệm.

Thêm nữa, bản điều tra này còn dựa vào những cuộc phỏng vấn và các dữ liệu chưa từng được báo cáo trước đây, bao gồm hàng trăm văn kiện nội bộ của Bayrock Group, một đối tác về kinh doanh cấp phép bản quyền với Trump từ những ngày đầu và có những mối quan hệ dây mơ rễ má với người Nga khiến sau này Trump đã bị đặt những câu hỏi về thời kỳ ông ta làm ăn chung với họ.

Nói chung, những dữ liệu mới thu thập được trong bài điều tra này cung cấp một cái nhìn đầy thẩm quyền về một giai đoạn quan trọng trong sự nghiệp kinh doanh của Trump, giai đoạn đặt nền tảng và đồng thời mở ra một cửa sổ nhỏ nhìn vào nhiệm kỳ tổng thống trên tính cách cá nhân và bản tính hay bẻ cong sự kiện của ông ta.

Một cơ hội thứ hai

Khi niên kỷ mới mở ra với đầy rẫy những khó khăn, Trump đã tìm được cơ hội để mãi mãi thay đổi cuộc đời mình.

Vừa mới ly dị lần thứ hai, lại cũng vẫn còn ê ẩm vì thất bại ở sòng bài Atlantic City, Trump đã phải đối đầu với vấn đề tiền bạc ngày càng khô cạn và triển vọng về một lần nữa xuất hiện trước tòa án phá sản. Trong hồ sơ khai thuế của mình, Trump báo cáo lỗ lỗ liên tục trong suốt những năm 1990s, một số được khai khấu trừ vào nhiều năm sau. Đến cuối năm 2002, số lỗ lỗ ấy đã lên đến 352.8 triệu đô la.

Tuy nhiên, ít ai biết được sự thua lỗ trong kinh doanh này của Trump, bởi vì ông ta liên tục tìm cách tự đánh bóng mình khiến không ai nghi ngờ gì: cuộc vận động ra tranh cử tổng thống có tính cách thăm dò hồi năm 2000 chỉ kéo dài có 4 tháng nhưng đã cho ông ta cơ hội xuất hiện trong chương trình của Jay Leno (người phụ trách một show truyền hình ăn khách của NBC có tên “*The Tonight Show*” – ND); một quảng cáo TV cho món ăn mới của McDonald *giá 1 đô la “Big N’ Tasty” burger*; và đứng tên một quyển sách nữa do người khác chấp bút (ghostwritten).

Nhưng mặc dù Trump lúc này vẫn còn với vát được chút đỉnh nhờ vào tiếng tăm còn sót lại, nhưng những món bèo bở nhất đã ở sau lưng ông ta. Một điều gì đó phải thay đổi. Và như số phận đã an bài, Trump được cứu vớt từ một nơi ông ta không hề mong đợi đến, một nơi sẽ là cái nền chính hình thành tương lai của ông ta, nếu không muốn nói là tương lai của cả nước Mỹ.

Mark Burnett, một nhà sản xuất truyền hình người Anh, nổi tiếng với chương trình Reality TV nhiều tập “*Survivor*”, đề nghị với Trump cùng thực hiện một show truyền hình khác, cũng loại này nhưng thay vì ở ngoài trời sẽ là ở trong một văn phòng làm việc. Theo viển kiến của Burnett, một loạt những người muốn trở thành doanh nhân sẽ đến New York và cố gắng làm sao đạt được sự phê chuẩn của gia đình Donald Trump, người nào thắng sẽ được nhận vào làm việc trong một dự án của tổ hợp Trump. Trump nhanh chóng nhận lời làm người host của chương trình “*The Apprentice*”, đóng vai trò tỉ phú chi phối những quyết định quan trọng và mỗi tuần xướng lên hai chữ “*Sa Thái*” (*You’re fired*) cho đến khi chỉ còn lại một thí sinh cuối cùng.

Một số nhân viên trong văn phòng của Mark Burnett có vẻ ngạc nhiên, thắc mắc không hiểu sao một thương nhân giàu có bận rộn việc điều hành cả một đế chế kinh doanh địa ốc lại có thể tìm được thời gian làm công việc này, nhưng chẳng bao lâu sau họ khám phá ra rằng không phải tất cả những gì thuộc về thế giới của Trump đều phải giống như vẻ ngoài xuất hiện của chúng.



Hồi chương trình vẫn còn ở thời kỳ phôi thai, Trump nói với một viên chức điều hành của hãng truyền hình NBC: “dù cho nó không được công chúng ưa thích, thì cũng vẫn là một điều hay cho thương hiệu của tôi.”. Richard Perry/The New York Times

Bill Pruitt, một trong những nhà sản xuất chương trình, [nói với tờ báo The New Yorker hồi năm 2018](#): “Chúng tôi bước qua những dãy văn phòng với bàn ghế trải trụa, sứt mẻ và chứng kiến một đống đồ đạc đang bị rệu rã ở khắp ngõ ngách. Công việc của chúng tôi là phải xóa bỏ hoàn toàn hình ảnh tồi tệ đó.”.

Burnett không bỏ phí một giây phút không động viên một Trump đầy ảo tưởng và hào hứng thành công, tháng 10 năm 2003 [tuyên bố với NYTimes](#) rằng chương trình truyền hình mới là hoàn toàn nói về “Donald Trump hoàn trả lại” bằng cách giáo dục cho công chúng về tinh thần vượt khó của ông ta đã đem lại công ăn việc làm và sự an toàn kinh tế cho xã hội.

Burnett nói: “Điều gì đã làm cho thế giới trở nên một nơi chốn an toàn hiện nay? Tôi nghĩ đó là nhờ đồng đô la Mỹ, do bởi thuế mà ra, mà thuế có được là nhờ Donald Trump.”.

Các thương vụ “Bán Mẽ” (Selling The Image)*

Sự yêu chuộng đột phát của công chúng đã đưa tính cách nhân vật trong loạt phim truyền hình Reality của Trump đến các thương vụ quảng cáo cho nhạc chuông (điện thoại), bánh mì kẹp (hamburger), thậm chí cả xà bông giặt quần áo.

Trong nhiều năm, bản thân Trump không phải đóng một đồng thuế liên bang nào nhờ vào [những lỗ lỗ nặng nề và thường xuyên trong kinh doanh](#) đã xóa sạch đi những thu nhập mà ông kiếm được.

Nhưng với sự thành công của “The Apprentice” và những đồng tiền quảng cáo nhờ chương trình mà có đã nhanh chóng đưa Trump đến một tình huống không quen thuộc mấy là phải điền con số cộng của lợi tức vào mẫu 1040 của tờ thuế. Sau khi thu về 11.9 triệu đô la từ chương trình trong năm đầu tiên, năm 2005 số thu nhập đã tăng vọt như trứng sô với 47.8 triệu đô la theo như hồ sơ khai thuế cho biết. Trong vòng 3 năm, tổng số thu nhập của Trump đã lớn đến độ ông ta đã đóng 70.1 triệu đô la tiền thuế lợi tức (số tiền này sau đó đã được hoàn trả lại cho Trump – refunded – kèm theo cả tiền lời, nhờ vào những mảnh khóc kế toán rất bạo tay – và nay thì đang bị sở thuế truy vấn – audit).

Vận may trời cho này vẫn tiếp tục – dù cho mỗi ngày số tiền có nhỏ đi – cho đến khi Trump trở thành tổng thống, cho thấy một sự thỏa thuận hơi bất thường giúp Trump, với tư cách là ngôi sao của chương trình, được chia một nửa số lợi tức đến từ chương trình. Số lợi tức này bao gồm những quảng cáo thương mại cho mỗi kỳ phát hình (episode), đôi khi lên đến [cả trăm mỗi quảng cáo mỗi tháng](#), với những sản phẩm quen thuộc như Pepsi đã đem lại hàng triệu đô la chia nhau giữa Burnett và Trump.

Hồi chương trình vẫn còn ở thời kỳ phôi thai năm 2002, không ai dám chắc chắn về sự thành công của nó. Ở trường hợp tệ nhất, theo lời [Trump nói với một viên chức điều hành](#) của hãng truyền hình NBC vào lúc ấy, chương trình cũng cho ông ta cơ hội quảng cáo cho một hướng kinh doanh khác: “*dù cho nó không được công chúng ưa thích, thì cũng vẫn là một điều hay cho thương hiệu của tôi.*”

Những lợi ích như Trump nghĩ đến ở trên đã lập tức tuôn về. Ngay từ tháng 7 năm 2004, những kế hoạch tiếp thị nội bộ cho một số đề án của Tổ Hợp Trump đã khuyến khích “*cần phải mở rộng quảng cáo qua việc chọn lựa các ứng viên cho chương trình “The Apprentice”, và cho đến năm 2006, dự án một khách sạn nằm trong khu vực New York của Trump, tức Trump Soho, đã được [lựa chọn](#) là ứng viên đoạt giải.*

Phí bảo trợ các sản phẩm thương mại và phí thu được do những lần được mời đi nói chuyện đây đó lần lượt đổ vào túi Trump một cách hào phóng chưa từng thấy.

Trong hai năm trước khi thực hiện chương trình “The Apprentice”, thu nhập phụ của Trump chỉ vồn vện \$500,000.00 cho phí quảng cáo Big N’ Tasty burger của McDonald và một khoản nhỏ không đáng kể tiền bán sách. Nhưng hai năm sau đó, dữ liệu thuế trong hồ sơ khai thuế cho biết Trump đã thu về 5.2 triệu đô la từ 11 lần xuất hiện quảng cáo thương mại và phí thu được do các buổi nói chuyện, tất cả đều là nhờ bộ phóng là một người nổi tiếng, một thương gia của chương trình truyền hình Reality

TV đang ăn khách.

Trump vốn là người không mấy khe khắt lắm trong việc nhận làm quảng cáo cho các sản phẩm thương mại. Ông ta “khắc” tên mình trên tất cả mọi thứ, từ thịt bò cho đến rượu Vodka, đến các loại trò chơi (board game), đến cả nước hoa. Vì lợi ích của “*người tiêu thụ muốn được biết thế nào là sống lối sống của gia đình Trump bằng một cái giá vừa với túi tiền*” như nội dung một bản tin tức báo chí đã quảng cáo, Trump ký một hợp đồng cấp phép bản quyền với [công ty sản xuất nệm Serta](#) và bỏ túi 15 triệu đô la. Thêm 15 triệu đô la khác cho các sản phẩm cà-vạt, áo sơ mi và đồ lót mang tên Trump từ các thương hiệu như Phillips-Van Heusen.



Một hợp đồng cấp phép bản quyền tên Trump với công ty sản xuất chăn nệm Serta sẽ dần đem về cho ông ta 15 triệu đô la.

Không có phí quảng cáo nào là quá nhỏ. Warner Music đã trả \$100,000.00 để thu âm giọng nói của Trump trong sưu tập nhạc chuông. Qua giọng nói bắt chước giọng chú vịt Donald (tức Donald Duck, một nhân vật trong bộ phim hoạt họa Mỹ được nhiều người ưa chuộng – ND) với nội dung đại loại như, “*Bạn đang nhận được một cuộc gọi điện thoại, và hãy tin tôi đi, cuộc gọi này hẳn phải quan trọng. Tôi và bạn chúng ta không có thì giờ nói những chuyện không cần thiết.*”

Unilever, một hãng sản xuất xà bông giặt quần áo, cần quảng cáo một cải tiến mới mang nhãn hiệu ALL cho tất cả sản phẩm của mình, đã thực hiện một chiến dịch tiếp thị trên nhiều địa bàn khác nhau nhưng đều lấy Trump làm tâm điểm. Hồ sơ thuế cho thấy, cộng thêm với khoản thù lao \$850,000.00 họ trả trực tiếp cho Trump, ông ta còn nhận được \$250,000.00 từ các công ty tiếp thị khác do Unilever hợp đồng để triển khai thêm một chiến dịch quảng cáo khác có tên “*Sự mềm mại mà Trump hài lòng*”.

Unilever cho tổ chức công khai một buổi tiếp thị ngoài trời, ngay trước cửa tòa tháp Trump Tower ở thành phố Manhattan, với Trump đứng cầm một rổ quần áo kèm mẫu giấy quảng cáo “*Mọi Thứ (ALL) sạch sẽ và mềm mại*” dán phía trước rổ. Công ty Unilever rêu rao rằng Trump tạm nghỉ xả hơi với những khắc nghiệt của chương trình “The Apprentice” để giặt giũ quần áo trước khi đem đi cho các cơ quan thiện nguyện.



Như thỏa thuận trong hợp đồng, Trump phải gọi điện thoại cho các ký giả giới thiệu các sản phẩm xà bông ALL. Trump gọi một phóng viên của tờ Boston Globe, bảo “*Unilever là một công ty hết sảy*” và “*Đây là loại xà bông mẹ tôi hay dùng*”. Trump còn phải thu âm lời thuyết minh cho một trò chơi sweepstake (chỉ có một người thắng - ND) trên mạng, gồm những câu đố về sản phẩm của ALL. Trong trò chơi này, có đoạn video Trump được kỹ thuật thu nhỏ lại như một người tí hon, đang giặt quần áo và miệng quang quác như vịt những câu nói dí dỏm, đại loại “*Vịt Donald có thể làm công việc của 40 chiếc máy sấy khô quần áo*”.

Người thắng giải cuộc chơi Sweepstakes này là một bà mẹ trẻ tên Tracy Wright, đến từ thành phố Brazil, tiểu bang Indiana, bà đã mua bình xà bông tại một cửa hàng Walmart.

Tracy Wright nhận được một chuyến đi đến New York với mọi chi phí chuyên chở ăn uống ngủ nghỉ đều do công ty đài thọ. Nơi đây, bà đã được chụp hình chung với Trump.

Tracy kể lại với một [tờ báo địa phương](#): “*Chúng tôi gặp ông sau khi vừa ông vừa làm xong chương trình “The Apprentice” cuối cùng của mùa này. Vì vậy, ông có vẻ rất là thân thiện. Ông đang vui mà.*”.

*Từ điển Khai Trí Tiến Đức định nghĩa: MỄ: *Mã. Khoe mình là tốt.* Nội dung ở đây, các tác giả ám chỉ, nhờ cái mã bề ngoài có được từ chương trình “The Apprentice”, nên các nhà sản xuất sản phẩm nhờ đến Trump đứng ra quảng cáo cho sản phẩm của mình. Thực ra, đây là một nét đặc trưng của thương mại, các celebrities dùng tên tuổi của mình để kiếm tiền, không có gì gọi là “xấu”. Chữ “Bán Mẽ” ở đây chúng tôi dùng để dịch tiêu đề “Selling Image” cũng trong ý nghĩa đó. (T.Vấn)

Cái giá phải trả giá cho “kinh doanh khôn ngoan”

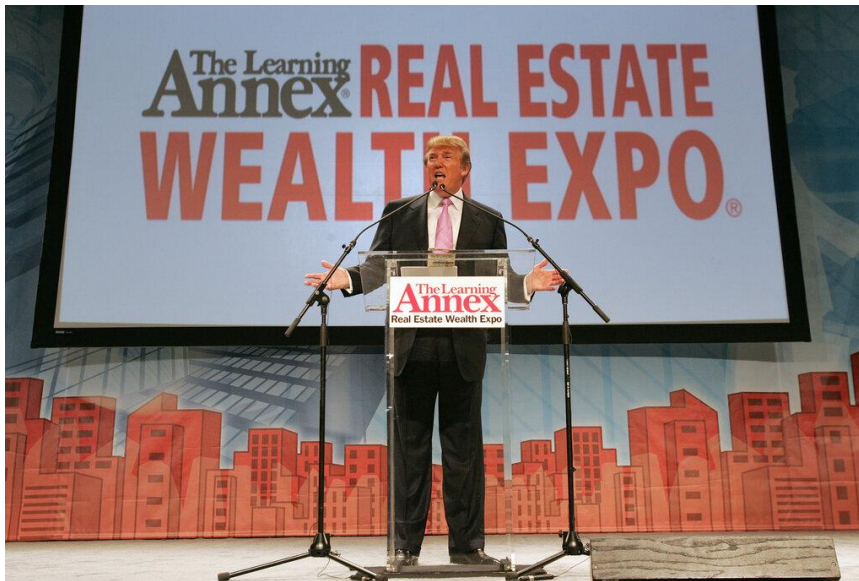
Với thói quen hay dùng những cách nói Trump gọi là “sự cường điệu chân thật” (truthful hyperbole) để thuyết phục đối tác rằng mình sẽ đáp ứng yêu cầu của họ, ông ta đôi lúc đã bước đến mé bờ mong manh của gian lận, lừa đảo. Cũng chẳng bao lâu sau đó, Trump đã bị buộc tội là đã vượt qua lằn ranh mong manh ấy.

Trong sự nôn nóng muốn moi thêm đô la từ con ngỗng vàng của Burnett (tức “The Apprentice – ND), Trump đã lao vào một loạt những thương vụ liên quan đến những sản phẩm, những dịch vụ còn đang bị đặt nhiều dấu hỏi, bao gồm cả những thương vụ hứa hẹn sẽ tiết lộ những tuyệt chiêu trong khả năng làm ăn siêu phàm của mình. Mùa đầu tiên của “The Apprentice” chưa xong, Trump đã bỏ túi \$300,000.00 tiền thù lao cho bài nói chuyện tại một cuộc hội thảo ở Dayton, tiểu bang Ohio mà những người ghi tên tham dự phải trả \$2,995.00 để học những bí quyết làm giàu nhanh chóng của một công ty sau này đã bị buộc tội trong vụ án [lừa đảo người đầu tư](#) (công ty này áp dụng cái gọi là Ponzi Scheme, lừa người góp vốn đầu tư bằng cách lấy tiền góp của người đến sau trả cho người đến trước – ND).

Trong bài nói chuyện của mình, Trump lấy vụ thất bại ở sòng bài Atlantic City làm ví dụ, tự mô tả mình như là nạn nhân của một vụ lừa đảo, phải nhờ đến khả năng thông minh và lòng kiên cường để vượt thoát. Người ngồi nghe tin như sấm.

Lillie Moss, người rút tiền trong quỹ hưu trí ra để mua bộ tài liệu đầu tư ở cuộc hội thảo Dayton, [nói về Trump](#): “*Sự hiện diện của ông khiến tôi an tâm.*”.

Tài liệu thuế liệt kê một loạt thù lao những buổi nói chuyện khác của Trump, bảo trợ bởi công ty The Learning Annex. Ông ta nhận được 7.3 triệu đô la trả cho những buổi hội thảo có tên như “*Triển lãm sự thịnh vượng của ngành địa ốc: Chỉ một cuối tuần có thể trở thành triệu phú*”. Một quyển sách Trump cùng viết chung với người thành lập The Learning Annex: “*Think Big and Kick Ass: In Business and Life*”, đem lại khoản nhuận bút 1.4 triệu đô la.



Năm 2005, tổ chức *The Learning Annex* bảo trợ một loạt những sự kiện tương tự như trong hình. Tài liệu thuế cho biết họ trả cho Trump 7.3 triệu đô la. Ruth Fremson/*The New York Times*

Nhưng trong những câu chuyện thân thoại Trump kể về mình, trong các buổi hội thảo, trong các quyển sách dạy làm giàu, không bao giờ ông ta nhắc đến hàng triệu đô la giải cứu đến từ thân phụ hay những lỗ lỗ doanh nghiệp ông ta báo cáo đến sở thuế IRS. Cũng vắng bóng là những khoản tiền kén xù – chỉ có thể biết được qua xem xét các tài liệu thuế của Trump – mà ông ta nhận được nhờ sẵn sàng đứng ra quảng cáo, bảo trợ, phê chuẩn một loạt những dịch vụ thương mại còn đang bị nghi ngờ, chỉ trích.

Với năm tháng, và với sự thành công của “*The Apprentice*” đã đưa tên tuổi của Trump vượt qua biên giới New York, khoảng cách giữa sự thật và sự cường điệu ngoa ngôn của Trump ngày một mở rộng. Cũng chẳng sao nếu ông ta be be (*nguyên văn: bray-tiếng lừa kêu be be*) về người mẹ quá cố của mình – một triệu phú, có người làm kẻ ở trong nhà và sở hữu chiếc xe Rolls-Royce – thường xài xà bông giặt quần áo hiệu ALL. Bây giờ, ông ta còn đi “mại” (bán, tiếng lóng – *nguyên văn: flog*, tiếng lóng nghĩa là bán một vật gì – ND) những thứ có thể làm người ta bị mất tiền oan uổng.

Một thương vụ, có thể được coi là thương vụ béo bở nhất của Trump, cấu kết với công ty tiếp thị đa cấp (multilevel marketing company) ACN. Khách hàng được bảo rằng họ có thể kiếm bộn tiền bằng cách ngồi nhà bán video phones, truyền hình vệ tinh và những dịch vụ khác. Bị điều tra ở nhiều nhiều quốc gia nơi ACN hoạt động, tài liệu cho thấy công ty đã nhận được rất nhiều [những lời than phiền](#) rằng các nạn nhân cuối cùng đã bỏ tiền ra nhiều hơn là nhận được lại trong lúc cố gắng rao bán các sản phẩm của công ty.

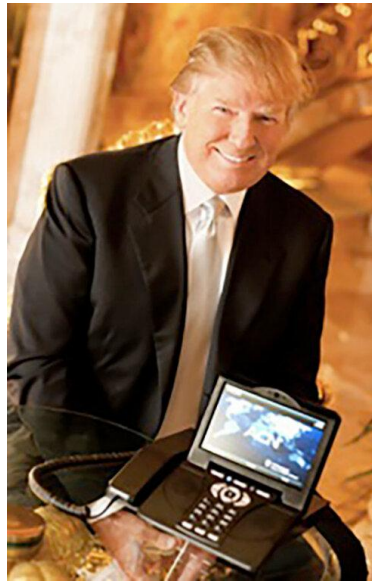
Các giới chức điều tra ở Pháp đã kết luận rằng “*chỉ có 1 phần trăm những người làm*

công việc bán hàng của ACN có thể có được thu nhập thỏa mãn (từ việc bán hàng)”, còn số còn lại thì hoặc là bị mất tiền, hoặc có đỡ hơn chút đỉnh thì cũng chỉ kiếm được chừng \$35 đô la một tháng, theo như án tòa cho biết. Các điều tra viên ở tiểu bang Montana cũng đi đến một kết luận tương tự. Họ điều tra ra rằng một nhân viên trung bình (của ACN) trong tiểu bang đã trả cho công ty \$750.00 về nhiều loại lệ phí khác nhau nhưng chỉ lấy về được \$53.00.

Về phần ACN, trong lúc tìm cách đạt được những thỏa thuận để [dàn xếp các vụ kiện tụng](#) trong các tiểu bang, nhưng chưa bao giờ nhận mình đã làm sai. Họ biện luận rằng kiểu cách làm doanh nghiệp của họ đã bị hiểu lầm; [Trên trang Web của ACN](#), có một trang định nghĩa cách làm việc của ACN: “*The Difference in ACN and a [Pyramid Scheme](#)” (Pyramid Scheme là một mô hình kinh doanh dựa trên việc lôi kéo thêm đối tác vào doanh nghiệp chứ không chú trọng vào sản xuất hay mua bán dịch vụ - ND). Một án kiện tập thể (hiện đang tạm ngưng) tố cáo Trump và gia đình đã cấu kết với ACN bằng cách khẳng định rằng nhãn hiệu Trump là điểm trung tâm trong sách lược doanh nghiệp của ACN. Một trong những người đứng đơn thưa cho biết, bà ta ký tên làm việc với ACN sau khi “*xem một clip video của ACN xuất hiện trong chương trình “The Apprentice”.*”*

ACN đã phát hành những DVD của Trump quảng cáo cho những sản phẩm của công ty. [Trên website của mình](#), họ còn có hẳn một khu gọi là “*Trump partnership*” đăng tải các hình ảnh của ông ta xuất hiện trong các hoạt động của ACN và câu tuyên bố bảo trợ cho công ty: “*ACN nổi tiếng với những thành công của mình. Những thành công thực sự đồng nghĩa với thành công của nhãn hiệu Trump và những nhãn hiệu thành công khác, và chính bạn cũng có thể trở thành một phần của sự thành công này*”.

Vào lúc Trump giới thiệu sản phẩm Video Phones của công ty ACN trong “The Apprentice” vào năm 2011, món hàng này đang sắp sửa bị lỗi thời, vậy mà ông ta vẫn cứ [đưa nó lên tới trời](#): “*Tôi cho rằng video phones của công ty ACN là hết sảy*”.



Trump nhận được 8.8 triệu đô la trong vòng 10 năm từ ACN, một công ty tiếp thị đa cấp bị cáo buộc đã lợi dụng các nhà đầu tư còn non kém kinh nghiệm.

Hồ sơ thuế của Trump cho thấy số tiền thù lao mà công ty ACN trả ông ta cho lời khen ngợi: 8.8 triệu đô la trong 10 năm, bao gồm 1 triệu đô cho năm 2009, năm của cơn bão thời kỳ đại suy thoái (great recession), khi mà những công dân tuyệt vọng đặt hết niềm tin vào những lời hứa về một tờ ngân phiếu lương sẽ sớm xuất hiện. Thực vậy, Trump đã lợi dụng những bấp bênh của kinh tế để thu lợi cho riêng mình.

Trong một hợp đồng khác cùng năm, nhằm mục đích tiếp thị đa cấp các sản phẩm vitamins của một công ty đã được đổi tên thành Trump Network, qua các buổi gặp gỡ và các cuộc nói chuyện Trump đã khuyến dụ được [một số người sẵn sàng bỏ ra \\$500.00](#) để mua những hướng dẫn (starter kit), còn cố tìm cách lôi kéo thêm bạn bè, bà con thân hữu gia nhập. Trong một video, Trump nói rằng mọi người “*cần một ước mơ mới*”.

Ông ta thêm vào:

“The Trump Network muốn đem lại cho hàng triệu người một niềm hy vọng đã được đổi mới và một kế hoạch hấp dẫn sẽ đưa chúng ta ra khỏi trận suy thoái này.”

Chỉ hai năm sau, công ty đứng đằng sau Trump Network, Ideal Health, bị bán đi và các chủ nhân của nó khai phá sản. Dù vậy, theo các dữ liệu thuế, hai năm cũng đủ để Trump kiếm được 2.6 triệu đô la bằng cách bán món hàng hấp dẫn *hy vọng* trong những hộp thuốc vitamins.

Năm 2016, Trump đồng ý trả 25 triệu đô la để giải quyết những tranh chấp kiện tụng trong vụ Trump University, nơi mở những khóa học không có giá trị tín chỉ (unaccredited seminar) nhưng khuyến dụ được các sinh viên trả mỗi người \$35,000.00

để ghi danh học ngành nghề địa ốc. Nhưng phương cách thu xếp một vụ kiện tụng pháp lý như thế là một ngoại lệ trong suốt thập kỷ hoạt động kinh doanh của Trump và công ty, được mô tả trong một vụ kiện tập thể (class-action suit), nộp tại tòa án năm 2018 như sau: “(doanh nghiệp dựa) trên một quy mô rộng lớn và phức tạp, nhưng chỉ có một mục đích duy nhất: làm giàu cho chính mình bằng cách lừa dối một cách có hệ thống những người vốn bị hấp bênh về kinh tế đang tìm cách đầu tư vào giáo dục để có thể khởi sự một doanh nghiệp nhỏ do chính mình làm chủ và theo đuổi giấc mơ Mỹ.”

Ít rủi ro nhưng lợi nhuận nhiều

Trump cho mượn tên mình gắn trên những tòa nhà cao tầng mà ông ta không phải là chủ nhân, rồi thu những khoản phí kénh xù trong lúc chủ đầu tư lỗ hàng triệu đô la.

Trong những câu chuyện huyền hoang về việc mua bán của mình, Trump thường khoe tướng rằng ông ta “làm chủ những tòa cao tầng tọa lạc khắp” thành phố Manhattan. Thực ra, dù cho có lúc người ta thấy ít nhất [17 tòa nhà](#) ở đây mang tên “TRUMP”, nhưng trong thực tế, Trump chỉ làm chủ khoảng chừng 5 hay 6 tòa nhà. Rất nhiều trong số đó Trump đã xây cả một thập kỷ trước, rồi bán chúng đi, trước khi vụ khai phá sản sòng bài ở Atlantic City gây trở ngại cho việc đi vay tiền kinh doanh của Trump.

Với triển vọng không mấy gì khả quan của việc xây dựng các tòa nhà cao tầng cho thuê làm văn phòng hay bán lại, Trump quay qua khai thác việc cấp phép bản quyền tên mình cho những dịch vụ doanh nghiệp của người khác. Ý tưởng trên được khuyến khích bởi sự xuất hiện của một tay ngang trong làng dịch vụ, công ty Bayrock Group. Công ty này thuê làm văn phòng tầng lầu 24 của Trump Tower, ở ngay dưới bản doanh chỉ huy của Trump. Theo giấy tờ thuế cho biết, giá thuê là \$400,000.00 một năm và Trump thu về tổng số 2.2 triệu đô la khi hợp đồng thuê chấm dứt. Dầu vậy, Bayrock Group tin rằng việc thuê dãy phòng của Trump Tower là một sự đầu tư đúng đắn, vì họ có cơ hội ở gần Trump và cấy vào đầu ông ta những ý tưởng của các đề án đầu tư.

Bayrock Group có một chút gì đó khá huyền bí. Người chủ sáng lập, Tevfik Arif, nguyên là một cựu viên chức chính quyền của Kazakhstan từ thời quốc gia này còn nằm trong quỹ đạo Xô-Việt. Hồ sơ tài chính năm 2003 của Arif cho biết ông ta có tài sản trị giá 70 triệu đô la, và đã từng có tranh cãi trước tòa về khoản tiền này vì viên kế

toán riêng của ông ta đã không thể chứng minh được. Cánh tay mặt của Arif là Felix Sater, một di dân Nga có những quan hệ với các trùm xã hội đen (mobsters). Ông này còn sử dụng tên khác để tránh né việc bị đào bới quá khứ tội phạm của mình.



Trong thương vụ condo-hotel, Trump đối tác với Bayrock Group, gồm các thành viên: Teyfik Arif – đứng giữa – và Felix Sater – bên phải – một di dân người Nga đã từng có tiền án hình sự. Mark Von Holden/WireImage

Dù vậy, những thứ ấy không thành vấn đề với Trump. Ông ta kết hợp chặt chẽ với họ để theo đuổi một ý tưởng kinh doanh hấp dẫn: Condo-Hotel (Xây các dãy nhà condo, bán cho người mua; ngược lại, người mua có thể cho mướn condos của mình như cho mướn khách sạn khi không dùng đến– ND). Hấp dẫn hơn nữa, Bayrock chỉ cần tên của Trump; vốn xây dựng sẽ do người khác cung cấp.

Bayrock còn đề nghị lấy nhãn hiệu Trump đặt cho các khách sạn ở khắp nơi trong nước và ra cả hải ngoại, những nơi mà cá tính thích sự phô trương lòe loẹt (flamboyant taste), thích vàng bạc, thích sự hào nhoáng của Trump rất được bọn nhà giàu hải ngoại (vốn mang một ý niệm khá tức cười về sự thành công của nước Mỹ) ưa chuộng.

Mấy năm sau, trong một lời khai khi bị chất vấn trước tòa án, Trump cho biết ông ta đã thảo luận về “*rất nhiều hợp đồng kinh doanh ở khắp nơi trên thế giới*” với đối tác làm ăn mới, và rằng “*sẽ có những khách sạn và Tháp Trump International ở Moscow, Kyiv, Istanbul, etc., Poland, Warsaw.*”.

Cùng lúc đó, Trump khẳng định rằng bởi vì ông ta không phải là người chủ công trình xây dựng nên ông không biết nhiều về công ty Bayrock, một người láng giềng ở cách văn phòng ông ta 2 tầng lầu phía dưới. Nhưng những văn kiện nội bộ của Bayrock mà

New York Times nghiên cứu cho biết rằng công ty Bayrock, ngay từ đầu, đã nhắm vào người Nga để tìm nguồn tài trợ cho dự án khách sạn mang nhãn hiệu Trump.

Một bản dự thảo kế hoạch hoàn tất tháng 11 năm 2003, có tên “*Thỏa thuận về khoản lệ phí cho người Nga*” (*Russian Fee Agreement*) đề nghị với một người môi giới vô danh cung cấp 50 triệu đô la cho dự án 3 khách sạn mang nhãn hiệu Trump ở Hoa Kỳ và khả năng sau đó sẽ “*cung cấp vốn đầu tư cho tất cả*” những dự án Trump của công ty Bayrock. Một cựu viên chức điều hành của Bayrock cho biết rằng đề nghị này không bao giờ được thực hiện, mặc dù sau đó công ty có nhận được 50 triệu đô la từ một [ngân hàng ở Iceland](#) vốn đã từng bị nghi ngờ có những mối quan hệ với người Nga.



Trump Soho, nơi Trump ký hợp đồng cấp phép bản quyền tên mình trong một công trình không có một chút rủi ro (risk) nào và cũng là một hòn đá tảng trong sự nghiệp phát triển mô hình kinh doanh khách sạn condo-hotel của ông ta. Todd Heisler/The New York Times

Khác với tòa nhà tháp ở Chicago, nơi Trump bị vây bủa bởi những vụ kiện liên quan đến món nợ hàng trăm triệu đô la vốn xây dựng, Trump Soho, về cơ bản, không đem lại chút rủi ro nào cho Trump. Hồ sơ thuế của ông ta tiết lộ, giữa lệ phí bản quyền và lệ phí điều hành, mối quan hệ của công ty Trump với dự án này thu về cho ông ta 9 triệu đô la, dù không phải bỏ công xây cất hay tài trợ.

Bị phủ ngập đầu với những lời mời trong dịch vụ cấp phép bản quyền trong lúc vẫn còn đang cưỡi con sóng “The Apprentice”, năm 2007 Trump khởi sự Trump Hotel Collection và đặc biệt nhấn mạnh đến các dự án ở nước ngoài. Phần lớn những dự án

này chỉ là những “*chiêu*” động viên tinh thần (aspirational): một website mới ra đời, liệt kê “*những tòa nhà tương lai*” ở Toronto, Mexico, nước cộng hòa Dominic, Panama, Scotland và Dubai cùng với một số nơi khác.

Lợi nhuận dồn dập tuôn về túi Trump. Hồ sơ thuế tiết lộ, năm 2003, ông ta kiếm được ở khoản lệ phí cấp phép bản quyền chẳng được bao nhiêu, nhưng 2 năm sau đã đạt tới 1.3 triệu đô la và rồi từ từ vọt lên cao ngất với 29.7 triệu đô la vào năm 2010 trước khi xuống thang suy giảm dần dần.

Do bởi những khoản phí khá lớn đối tác phải trả trước cho ông ta, nên dù dự án có thất bại, Trump cũng vẫn nhận được tiền thù lao. Trong số 10 “*tòa nhà tương lai*” (nói đến ở trên – ND) ban đầu được liệt kê trên Trump website, có: 3 dự án không bao giờ khởi sự; 5 dự án hoặc tuy khởi sự nhưng không bao giờ hoàn tất hoặc sau đó mối quan hệ giữa hai đối tác xấu đi. Vậy mà ông ta vẫn tìm cách thu được khoản lợi nhuận 46 triệu đô la cho các công trình này.

Nhiều câu hỏi thường được đặt ra về sự lựa chọn những dự án của Trump, mà phần lớn chúng đều gây tranh cãi hoặc mang điều tiếng này nọ.

Ở Rio de Janeiro, tài liệu thuế của Trump cho biết ông ta khai khấu trừ \$14,000.00 cho chi phí điều tra về nhân thân của Trump khi ông ta ký kết một hợp đồng rất béo bở ở đó. Sau này, Trump bị [buộc phải hủy bỏ dự án](#) giữa những rắc rối vì một cuộc điều tra về tội hối lộ liên quan đến chủ đầu tư công trình. Ở Azerbaijan, nơi chuyện hối lộ xảy ra như chuyện thường ngày ở huyện, các đối tác chủ xây dựng đề án có mối quan hệ với một bộ trưởng trong chính quyền đã trả cho Trump 5 triệu đô la tiền cho mượn nhãn hiệu và điều hành khách sạn mặc dù công trình không bao giờ được hoàn tất sau khi một thế lực chống lưng chính (major backer) rút lui.

Và những người ghi danh mua các căn hộ trong một dự án condo-hotel của Trump ở Mexico đã bị phỗng tay sau khi đặt cọc trước tiền mua nhà với [tổng số 32 triệu đô la](#) chỉ để được thông báo dự án đã bị hủy bỏ nhưng sẽ không có việc hoàn trả lại số tiền cọc. Trong một vụ kiện sau đó đã được dàn xếp, một số nạn nhân cho biết họ bị lừa tin rằng Trump là một chủ đầu tư chính trong công trình.



Những khách hàng của dự án condo-hotel ở Mexico đã trả một số tiền cọc lên tới 32 triệu đô la chỉ để được thông báo rằng công trình đã bị hủy bỏ nhưng tiền cọc sẽ không được trả lại. Guillermo Arias/Associated Press

Đơn kiện có đoạn như sau: “*Bằng cách làm như vậy, các bị cáo đã khiến cho những người mua đặt tin tưởng vào “nhãn hàng Trump” và cái tên Trump được xem như là một nhà kinh doanh địa ốc cao cấp, đáng tin cậy và hợp pháp.*”

Lý luận biện hộ của Trump thường được lập đi lập lại rằng ông ta chỉ cho mượn cái tên của mình, do đó không có trách nhiệm gì trong sự thất bại của dự án.

Ông ta giải thích thêm trong lời khai cho [một vụ kiện khác](#), liên quan đến những nhà đầu tư trong một dự án Trump hotel ở Fort Lauderdale, Florida nhưng sau đó bị thất bại, rằng “*người chủ công trình mới thực sự là người chịu trách nhiệm.*”

“*Chúng tôi giống như một công ty khách sạn, Ritz-Carlton hay Four Seasons hay Waldorf Astoria. Chúng tôi chỉ là một cái tên.*”

Vung tay xài tiền

Tiền vào như nước, Trump vung tay mua những khu giải trí sân golf cao cấp để rồi rơi tõm xuống hố nợ nần.

Trong lúc các hồ sơ thuế của Trump kể câu chuyện về những khoản lợi tức từ chương trình Reality truyền hình và ánh sáng lấp lánh phản chiếu đã làm cho ông ta trở nên giàu có nhanh chóng, thì cùng một lúc, nó rơi một chút ánh sáng vào những rắc rối đã từng gây [gãi đầu gãi tai](#), kể cả [suy đoán](#) theo chiều hướng bất lợi cho Trump: *Trump lấy tiền ở đâu ra để mua và yểm trợ cho các khu giải trí sân golf cao cấp ấy?*

Vào lúc đang túi bụi với các show truyền hình, Trump chỉ có 2 sân golf đưa vào hoạt động và thêm 2 sân khác đang trong giai đoạn tu sửa nâng cấp, nhưng Golf – một thú tiêu khiển mà ông ta “bỏ vào đó một lượng thời gian lớn khác thường” như cô cháu gái ruột của Trump (Mary Trump) viết trong một quyển sách mới đây kể huych toẹt mọi chuyện trong gia đình Trump – luôn luôn là một thứ kiểu “định mệnh đã an bài” để trở thành bẫy lún tài chính của ông ta.

Năm 2002, Trump *nổ* (nguyên văn: boast) với một phóng viên: “*Tôi sở hữu những tòa nhà tuyệt hảo ở Manhattan. Tôi làm chủ những sòng bài số một ở New Jersey. Tôi làm ra những sản phẩm thượng hạng. Tôi thực sự cảm thấy thích thú trong công việc hơn là nghỉ ngơi giả trí.*”.

Bắt đầu trong năm 2006, và sau đó kéo dài gần một thập kỷ, Trump gom trong tay thêm khoảng chừng 11 sân golf, tạo nên một chuỗi những doanh nghiệp mà ông ta mô tả như là một đế chế của mình.

Số vốn đầu tư mà Trump đổ vào các sân golf khiến gây kinh ngạc cho nhiều người, gần giống như trước đây ông ta đổ tiền vào kinh doanh sòng bài rồi sau đó bị buộc phải khai phá sản. Hồ sơ thuế tiết lộ, trong suốt thời kỳ 3 năm, bắt đầu từ năm 2014, Trump rót thêm 144.5 triệu đô la cho sân golf Turnberry ở Scotland, kể cả khi các sổ sách kế toán ghi lỗ nhiều năm liên tiếp. Tương tự, Trump rót 213 triệu đô la cho khu giải trí Doral ở Florida, nơi tình trạng kinh doanh không cho thấy có gì khá hơn ở Scotland.



Với nguồn tiền mới đổ vào, Trump đi mua những sân golf mới, khiến cho ông ta bị lỗ lỗ hàng triệu đô la trong nhiều năm. Hình trên là khu giải trí sân golf Doral ở Florida, nơi Trump đầu tư vào đó hàng trăm triệu đô la. Scott McIntyre for The New York Times

Trong khi đó, nguồn thu nhập chính của Trump – chương trình truyền hình “The Apprentice” và các dịch vụ cấp phép bản quyền – bước vào giai đoạn suy thoái từ năm 2011 cùng với sự nòng nhiệt của công chúng dành cho chương trình mỗi năm mỗi giảm sút đáng kể. Con số thu nhập 51 triệu đô la của năm 2011 xuống đến 21 triệu của năm 2014, và rồi từ từ chỉ còn 3 triệu đô la cho năm 2018.

Trước sự chi tiêu vung tay quá trán đó, nhiều giả thuyết không có một chút cơ sở nào khả tín, như :- *về những khoản thanh toán bí mật của người Nga, sự dính líu đến các thủ lĩnh xã hội đen của Trump* – được lan truyền.

Hồ sơ thuế của Trump có câu trả lời tương đối thực tế hơn. Cùng lúc với việc đổ tiền vào các khu giải trí sân Golf, Trump cũng tìm cách rút tiền ra ở những chỗ khác nhau, có vẻ như ông ta thực sự đang cần đến rất nhiều tiền. Năm 2012, Trump thế chấp tòa nhà Trump Tower ở Manhattan – một trong những tài sản giá trị - để vay ngân hàng 100 triệu đô la. Một năm sau, Trump rút 98 triệu đô la trong phần hùn của mình từ công trình xây dựng địa ốc ở New York và California. Và trong năm 2014, ông ta bán đi 98 triệu đô la chứng khoán và trái phiếu.

Những sự xoay sở chỉ có thể làm một lần này (one-time maneuvers), cộng với số 427 triệu đô la từ “The Apprentice” và các dịch vụ cấp phép bản quyền, hẳn cũng đủ để giúp Trump có tiền đổ vào đầu tư cho các khu giải trí sân golf. Nhưng Trump không thể lập lại tiến trình trên một lần thứ hai. Đó là chưa kể - ít nhất là ở trường hợp thế chấp Trump Tower – Trump phải trả lại món nợ vay.

Cộng thêm, Trump còn sở hữu những khoản vay kêch xù, sắp đến kỳ đáo hạn với Deutsche Bank, gồm 160 triệu đô la vay cho việc nâng cấp tòa nhà Bưu Điện cũ ở Washington thành khách sạn Trump International và 148 triệu đô la bù lỗ cho khu giải trí Doral. Hiện nay, cả hai nơi này đều không sinh lợi.

Trong một loạt tweets vào buổi sáng thứ hai, một ngày sau khi NYTimes cho công bố [Phần I của bản điều tra](#) về các hồ sơ thuế của Donald Trump, ông ta tìm cách bác bỏ mọi chi tiết âm thầm về tình trạng tài chính của mình và khẳng khái cho rằng “*những khoản nợ là rất nhỏ so với giá trị tài sản*” và nhảm nhá ông ta có thể cho công bố những tài liệu “*liệt kê tất cả tài sản sở hữu, tiền của và nợ nần*”. Ông ta không nói rõ loại tài liệu công khai nào sẽ được đưa ra cho công chúng biết; bản công bố bạch hóa tình hình tài chính của mình mà ông ta bị buộc phải đưa ra do nhiệm vụ tổng thống đã có đủ những chi tiết về tiền của và nợ nần (assets and debts) rồi.

Bước vào những tuần lễ cuối cùng trong chiến dịch tái tranh cử tổng thống, và hiện đang bị tụt hậu hầu như trong tất cả mọi cuộc thăm dò dư luận, Trump đang phải đối đầu với những thách thức nghiêm trọng, cả về chính trị lẫn tài chính.

Với Trump, rất nhiều cánh cửa thoát nạn cũ mà ông ta đã sử dụng tới, nay bị đóng hoàn toàn. Sau buổi họp báo công bố ý định tranh cử tổng thống năm 2015, trong đó, Trump có những lời bình luận mang tính cách kỳ thị chủng tộc với người Mexican, hãng truyền hình NBC, nơi phát hình “The Apprentice”, đã cắt đứt mọi quan hệ làm ăn với ông ta. Ông ta cũng bán tháo đi bản quyền tổ chức cuộc thi Hoa Hậu Hoàn Vũ, một nguồn lợi tức khá ổn định khác. Các dịch vụ cấp phép bản quyền cũng bị “*khô máu*” dần dần.

Tháng trước, để chuẩn bị cho hội nghị đảng Cộng Hòa có nội dung chính là tiếp thị hình ảnh Trump như một đảng cửu tinh cho nước Mỹ trong giờ phút tối tăm hỗn loạn, Trump đã cầu cứu tới [hai nhân vật kỳ cựu trong lãnh vực giải trí](#), kinh nghiệm đầy mình trong kỹ năng tạo nên những cảnh hoạt náo vui nhộn từng gặt hái được nhiều thành công trong quá khứ.

Cả hai là người sản xuất (chính và phụ) của “The Apprentice” (tức Mark Burnett và Sadoux Kim – ND).

Hết

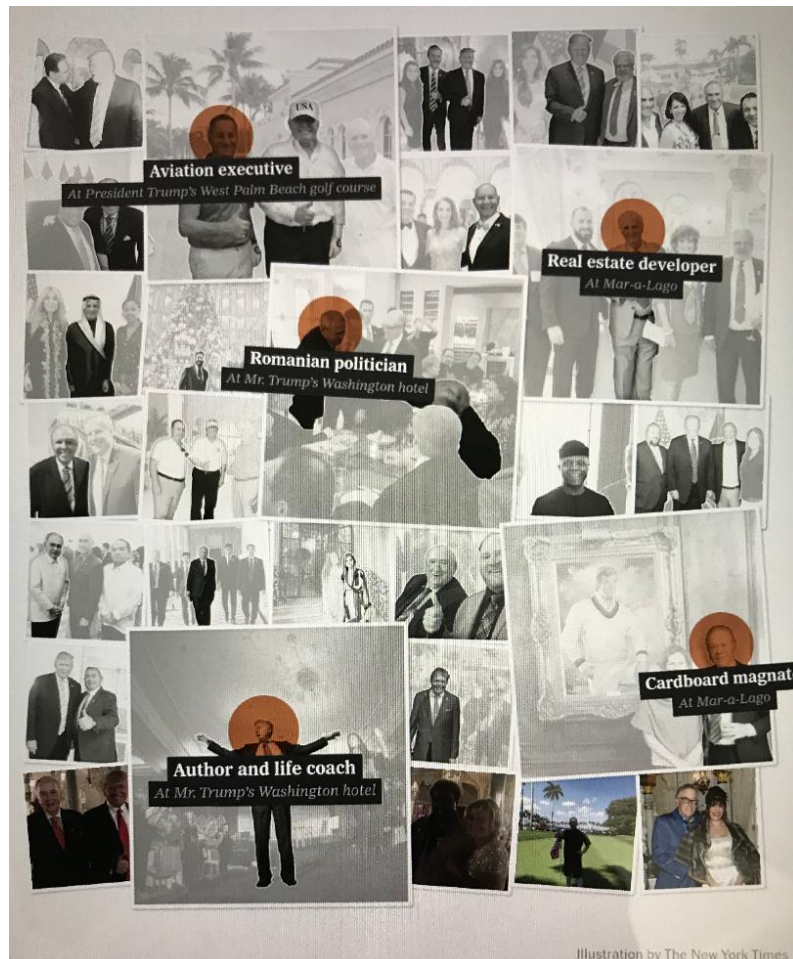
PHẦN III

Hồ sơ thuế của Trump: Khu đầm lầy Trump đã tái tạo

[New York Times](#)

Tác Giả: [Nicholas Confessore](#), [Karen Yourish](#), [Steve Eder](#), [Ben Protess](#), [Maggie Haberman](#), [Grace Ashford](#), [Michael LaForgia](#), [Kenneth P. Vogel](#), [Michael Rothfeld](#) and [Larry Buchanan](#)

Dịch Giả: T.Vấn



Một vị tổng thống kiêm doanh nhân đã chuyển cấy những kẻ mưu cầu lợi ích từ Washington đến những khu nghỉ dưỡng và khách sạn của mình – và đóng vai kẻ giữ đèn cho chính phủ để thu về hàng triệu đô la lợi nhuận.

Lúc bấy giờ là mùa xuân ở câu lạc bộ Mar-a-Lago của tổng thống Trump và những kẻ tìm đến tổng thống để cầu lợi đông đảo ồn ào như ong vỡ tổ.

Trong căn phòng khiêu vũ chói chang một màu vàng cũng đây áp những người đã góp tiền cho đảng Cộng Hòa, một kỹ nghệ gia sinh trưởng ở Ấn độ áp lực tổng thống Trump [tweet](#) về sự nói lỏng những quy định nhập cư cho các công nhân ngoại quốc có tay nghề cao và gia đình con cái của họ.

“Ông ta hiến tặng cả triệu đô la”.

Ngài tổng thống gật gù nói với các vị khách hiện diện, theo một tài liệu được thu lại về sự kiện xảy ra hồi tháng 4 năm 2018.

Cuối tháng đó, trong phòng ăn của câu lạc bộ, ngài tổng thống “*lạc bước*” qua gặp một thành viên mới nhất của câu lạc bộ: ông trùm sản xuất vật liệu đóng gói (packaging) và giấy bìa cứng người Úc; đi theo ông này còn có một phóng viên để khoe khoang vai vế của mình. Ngài Trump ngỏ lời cảm ơn ông trùm người Úc vì đã cho chạy một [quảng cáo trên báo](#), trong đó, đề cao vai trò của [tổng thống Trump trong việc xây dựng một nhà máy sản xuất](#) hộp và chế biến giấy ở Ohio mà ngày lễ khai mạc sắp tới sẽ có sự tham dự của ngài tổng thống.

Và hồi đầu tháng 3, một nhà phát triển địa ốc ở Tennessee, - người đã từng hào phóng hiến tặng tiền của cho buổi lễ tấn phong tổng thống – muốn được vay cả tỉ đô la từ chính quyền mới nên đã tìm cách gặp ngài tổng thống và xin ngài giúp đỡ.

Ngài Trump khoát tay qua viên luật sư riêng của mình là Michael Cohen. *“Lo việc này cho ông ta đi!”*

Ngài tổng thống nói tiếp, mô tả nhà phát triển địa ốc là *“một nhân vật rất quan trọng”*.

Trong một cuộc phỏng vấn, Michael Cohen đã kể lại như vậy.

Ra tranh cử tổng thống với tư cách một kẻ đứng ngoài (outsider) Washington, Trump kích thích đám đông trong những buổi vận động tranh cử bằng những lời cam kết sẽ *“tát cạn cái đầm đầy nước đọng” (drain the swam)*.

Nhưng Trump không chỉ thất bại trong việc phá bỏ lề thói vận động tay trong với các giới chức thẩm quyền hầu mưu tìm lợi ích phe nhóm của Washington.

Ông ta thay hình đổi dạng cho nó (đầm lầy), biến **các khách sạn và các khu nghỉ giải trí** của mình thành lối đi ngõ sau của vành đai, nơi những phúc lợi công cộng, những kinh doanh cá nhân trộn lẫn vào nhau và nổi bật lên trên là sự ngự trị của những nhóm

quyền lợi đặc biệt.

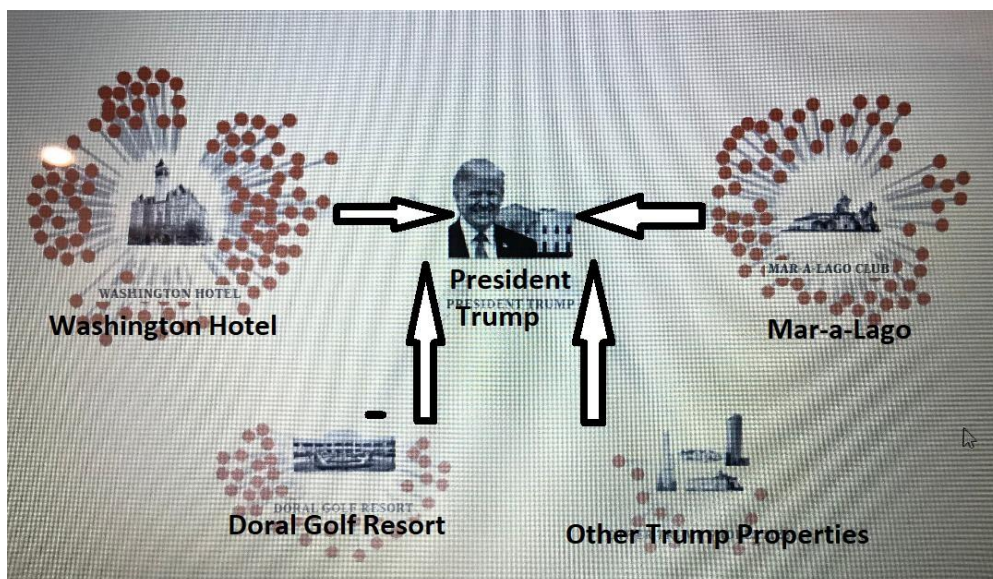
Với tư cách là tổng thống đắc cử (President-elect), Trump cam kết sẽ rút lui ra khỏi Tổ Hợp Trump và tự cởi bỏ khỏi các trách vụ trong mọi hoạt động kinh doanh của công ty.

Với tư cách là tổng thống, ông ta đã tạo nên một hệ thống rao bán những ảnh hưởng trực tiếp đến từ tổng thống, một hệ thống có một không hai trong đời sống chính trị nước Mỹ hiện nay.

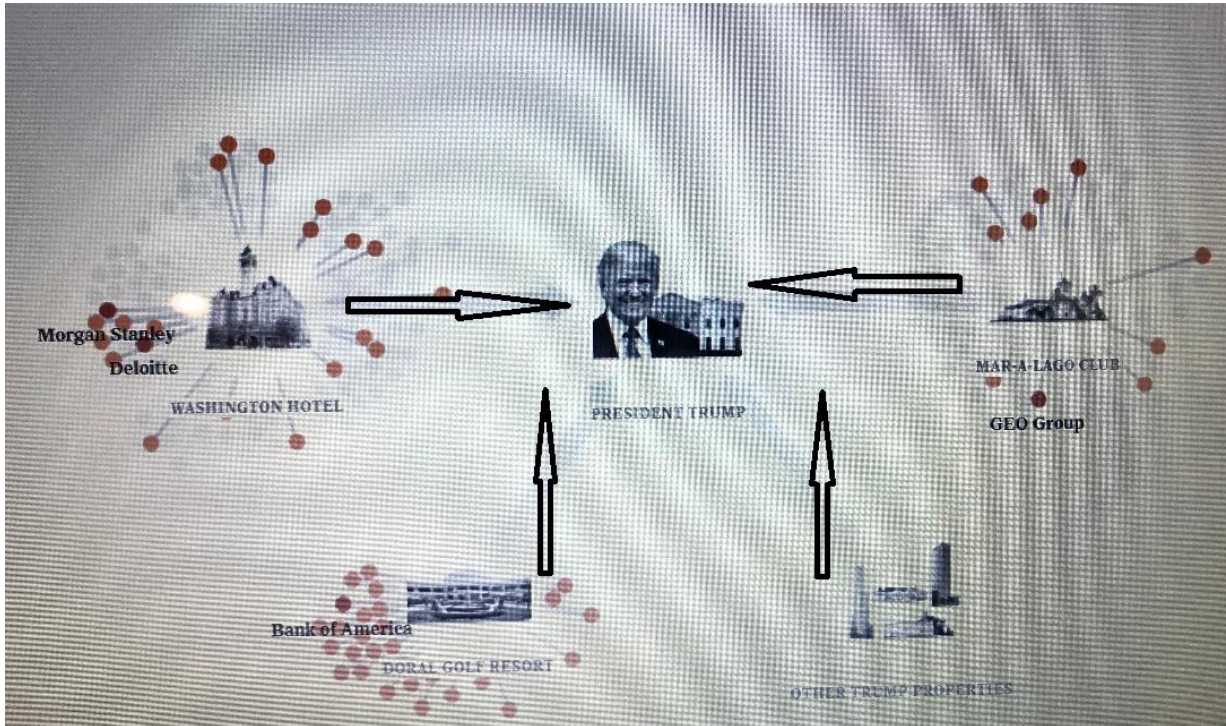
Những dữ liệu lấy từ hồ sơ thuế liên bang của Trump và đế chế doanh nghiệp của ông ta mà tờ [New York Times phanh phui ra hồi cuối tháng 9](#), cho thấy rằng mặc dù Trump đã dựa vào hình ảnh mình là một doanh nhân thành đạt để thắng cử, nhưng một loạt những tài sản địa ốc của ông ta đang chịu đựng những áp lực tài chính nặng nề, dẫn đến những lỗ lỗ trong kinh doanh kéo dài hàng thập kỷ.

Nhưng khi bước chân vào tòa Bạch Ốc, gia đình Trump đã khám phá ra một phương cách tạo nguồn thu nhập mới rất hấp dẫn, béo bở: *những người muốn nhờ vả ngài tổng thống*. Tờ New York Times điều tra và phát giác hơn 200 công ty, các nhóm quyền lợi đặc biệt (special-interest group) và các chính phủ nước ngoài đã chiểu cố, lui tới các địa điểm dịch vụ, thương mại của Trump trong lúc tìm cách nhận được những lợi ích từ chính ngài tổng thống và chính phủ của ngài. Khoảng gần một phần tư những sự lui tới chiểu cố ấy trước đây chưa được báo cáo.

Tài liệu thuế - cùng với danh sách hội viên đóng phí của câu lạc bộ Mar-a-Lago, sân golf của Trump ở Bedminster, New Jersey và các nguồn dữ liệu khác - đã tiết lộ số tiền thu được từ nguồn lợi tức doanh nghiệp mới này.



Những cá nhân, nhóm quyền lợi và công ty đã là khách hàng của các cơ sở thương mại dịch vụ của Trump và có doanh nghiệp trước khi chính quyền Trump ra đời được ghi nhận bằng những chấm màu nâu đậm (ở hình trên). Các mũi tên cho thấy dòng chảy của lợi nhuận đổ vào túi của Trump từ các cơ sở kinh doanh của mình.



New York Times khám phá, chỉ có 60 khách hàng (được tượng trưng bằng những dấu chấm màu nâu đậm) đối mặt với những khó khăn trước khi chính quyền Trump đem lại cho gia đình ông ta gần 12 triệu đô la lợi nhuận trong hai năm đầu tiên của nhiệm kỳ tổng thống. Hầu như tất cả nhóm 60 khách hàng này trở nên khâm khá hơn rất nhiều nhờ vào một sự can thiệp nào đó từ chính Trump hay chính phủ của ông ta.

Đã từ lâu, ai cũng biết Trump điều hành công việc đất nước tại các cơ sở dịch vụ của mình, và những người tìm kiếm sự giúp đỡ của chính quyền Trump cũng ít khi ngại ngần quảng cáo những quan hệ có được để bước chân vào vương quốc của Trump. Bộ sưu tập tài liệu của tờ *New York Times* cho thấy hàng trăm lời nhận xét của các khách hàng của Trump trên mạng xã hội, trong đó nhiều nội dung rất nồng nhiệt mô tả chi tiết cuộc viếng thăm, cộng thêm với một loạt những bài báo được công bố rộng khắp.

Ngoài ra, những cuộc phỏng vấn với gần 250 viên chức điều hành doanh nghiệp, các thành viên câu lạc bộ, các nhà hoạt động hành lang, các nhân viên làm việc tại các cơ sở dịch vụ, thương mại của Trump và các cựu viên chức và đương nhiệm trong chính phủ Trump đã cung cấp một cái nhìn toàn diện về sự “tâm đầu ý hợp” của các khách

hàng của Trump với chính quyền của ông ta – và Trump đã gặt hái được lợi lộc như thế nào khi tái tạo cái đầm lầy Washington.

Để trả lời các câu hỏi chi tiết về bài báo này, một phát ngôn viên của tòa Bạch Ốc, Judd Deere, đưa ra một bản tuyên bố nói rằng Trump đã “*chuyển giao những trách nhiệm điều hành hàng ngày của những doanh nghiệp rất thành công mà ông đã dày công tạo dựng nên*” cho hai người con đã trưởng thành của mình. “*Ngài tổng thống đã mỗi ngày đều giữ lời hứa của mình với nhân dân Hoa Kỳ, tranh đấu cho họ, tát cạn đầm lầy và lúc nào cũng đặt nước Mỹ lên trên hết.*”

Các khách hàng của Trump gồm khắp đủ mọi thành phần: các chính trị gia nước ngoài và ông trùm đường mía xứ Florida, tỉ phú Trung quốc và vị hoàng tử người Serbia, những người vận động cho năng lượng sạch (clean-energy) và đối phương của họ trong kỹ nghệ dầu khí, những nhà hoạt động chủ trương một chính quyền thu nhỏ và những nhà thầu tìm kiếm bạc tỉ trong ngân sách ngày một phình to của chính phủ liên bang. Chính phủ Trump trao cho họ ngân quỹ, luật lệ và đất đai. Còn Tổng thống thì trao cho họ chức vụ với những sứ mạng đặc biệt và hàm đại sứ, những chiến thắng vừa to lớn vừa quan trọng như những sắc lệnh của tổng thống, và cũng phù du như những tweet của tổng thống cuộn cuộn tuôn ra.

Một số khách hàng của Trump không thu hoạch được gì hết vì đã có những người biết điều hơn phỗng tay trên, hoặc vì những xáo trộn xảy ra ở tòa Bạch Ốc, hoặc là vì ngài tổng thống thường ít khi chú ý tập trung vào một điều gì, mà nếu có, cũng chỉ thoáng qua, nên tên của họ không đọng lại được lâu. Nhiều người vẫn còn cố gắng chờ đợi một kết cuộc có hậu vào phút chót. Nhưng rất nhiều người trong số họ trả lời các câu hỏi phỏng vấn rằng những kết quả tốt đẹp họ nhận được từ chính quyền Trump chỉ là ngẫu nhiên trùng hợp với chi tiết họ trước đó là khách hàng trong doanh nghiệp của ông ta.

Nhưng bất kể những người này có đạt được điều họ mong muốn hay ra về tay không, thì Trump vẫn có được những mối lợi tài chính. Họ đã trả công cho Trump qua những buổi viếng thăm sân Golf, những bữa tiệc cao cấp, qua những dịp nghỉ ngơi giải trí quy mô toàn công ty và những lễ lạy đình đám tại các cơ sở doanh nghiệp của gia đình Trump.

Hơn 70 các tổ chức ủng hộ Trump, nhóm doanh nghiệp và chính quyền nước ngoài đã tổ chức những buổi hội hè gặp mặt tại các cơ sở doanh nghiệp của Trump mà trước đây, họ tổ chức ở những nơi khác, hoặc vẽ vờ thêm các dịp tương tự để đổ thêm đô la vào doanh nghiệp của Trump. Các hiệp hội tôn giáo cũng nhận nhíp không kém, tổ chức hơn 20 buổi tụ tập cầu nguyện, tiệc tùng và thăm viếng ở đây, lợi dụng việc ngài tổng thống đang được [sự ủng hộ của hiệp hội truyền bá Phúc Âm Thiên Chúa Giáo da](#)

[trắng](#) (White Evangelicals) để gia tăng cường độ gây quỹ và ảnh hưởng chính trị của chính họ. Trước khi có trận đại dịch Covid-19, một vị luật sư có rất nhiều dây mơ rễ má với chính quyền đã tổ chức những buổi hội họp hàng tháng có tên gọi *Trump First Tuesdays* với sự tham dự của những kẻ đang theo hầu ngài tổng thống (president's acolytes).

“Đây là những nhân vật sành sỏi thạo đời, và họ biết thích ứng với những gì liên quan đến ngài tổng thống.”

Bryan Lanza, một người hoạt động hành lang (lobbyist) ở Washington rất gần gũi với chính quyền Trump nhận xét như trên. Lanza nói thêm, bản thân ông ta không đến các cơ sở doanh nghiệp của Trump thường; ngược lại, nhiều người khác có mặt rất thường xuyên – vì nhiều lý do “chính đáng”.

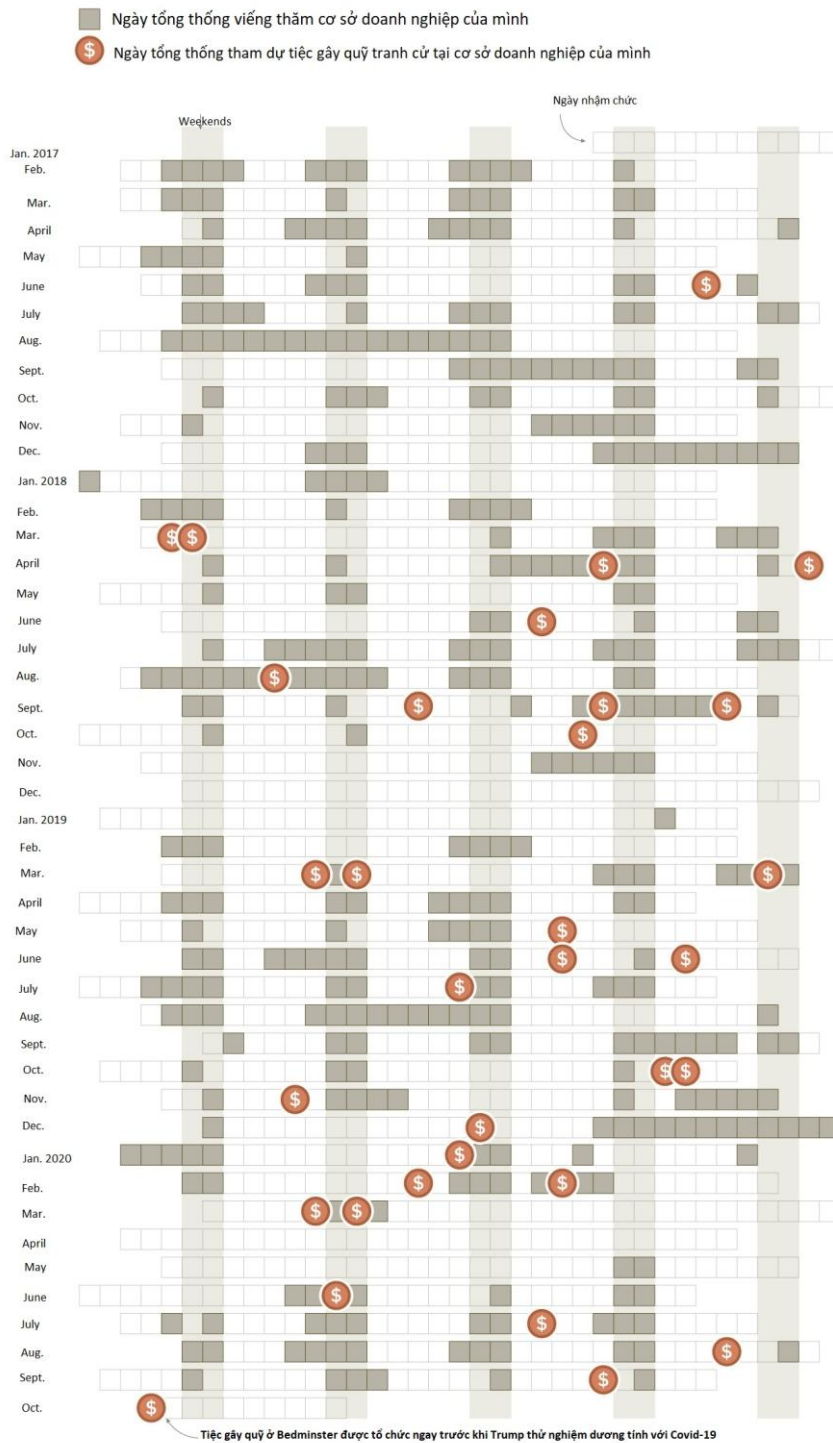
“Đến đó, là đến khu vực thư giãn an toàn của ngài tổng thống. Mar-a-Lago, Bedminster: nơi ngài đến để nghỉ ngơi và lấy sức.”

Những người hiến tặng (donors) thậm chí còn phải trả tiền để được quyền đóng góp tài chính cho ban tranh cử của Trump và Siêu Ủy Ban Hành Động Chính Trị (super PAC – Political Action Committee – gọi là [SUPER PAC để phân biệt với PAC](#)). Trump đã tham dự 34 buổi tiệc gây quỹ tổ chức ở khách sạn và khu nghỉ mát, đem về thêm khoảng 3 triệu đô la thu nhập cho doanh nghiệp của mình. Thỉnh thoảng, Trump cho gọi các người hiến tặng nói trên đứng xếp hàng trước mặt rồi hỏi họ muốn chính quyền của ông ta giúp đỡ những gì.

Những người khác có thể tìm cách gặp Trump ở khách sạn Trump International ở Washington – nơi Trump thích đến ăn tối ở nhà hàng Steakhouse – thường đích thân viên quản lý nhà hàng ra phục vụ cho Trump – hoặc vào cuối tuần thì ở Mar-a-Lago, nơi ông ta thích xuất hiện vào những dịp khu nghỉ mát này tổ chức các buổi lễ lạc.

Nói tóm lại, cơ hội để gặp Trump không khó với bất cứ ai muốn gặp. Hãy cứ đến các địa điểm doanh nghiệp của ông ta. [Theo một thống kê của New York Times](#), từ ngày nhậm chức tổng thống đến nay, Trump đã viếng thăm các khu nghỉ dưỡng và khách sạn của mình gần 400 ngày.

Pha trộn công việc kinh doanh cá nhân với công việc điều hành quốc gia



Nguồn: Các bản báo cáo chung từ tòa Bạch Ốc và thời khóa biểu hàng ngày. Ở hai trường hợp, tổng thống Trump đã tham dự hai buổi tiệc gây quỹ trong cùng một ngày.

Trump, với tư cách vừa là doanh nhân vừa là tổng thống, lúc nào cũng để mắt tới các doanh nghiệp của mình hiện đang được điều hành bởi Tổ Hợp Trump do hai người

con trai là Eric và Donald Jr. cai quản. Khi tạt ngang qua khách sạn ở Washington, thỉnh thoảng Trump hé lộ cho các người chịu trách nhiệm quản lý biết ông ta đã được các con mình báo cáo về sự làm việc của họ. Theo các vị cựu và đương nhiệm viên chức trong chính quyền Trump, có khi Trump công khai bảo họ *“Eric có cho tôi biết các anh làm việc rất tốt”*.

Ở Mar-a-Lago, Trump thông báo cho các hội viên kỳ cựu của câu lạc bộ biết rằng ông ta buộc lòng phải nâng phí hội viên vì có rất nhiều người nôn nóng muốn được gia nhập. Thực vậy, ông ta đã nâng giá – ít nhất là 2 lần – lên đến \$250,000.00 phí gia nhập, được ghi trong đơn xin gia nhập câu lạc bộ Mar-a-Lago.

Theo lời một cựu viên chức trong chính phủ Trump, thỉnh thoảng Eric Trump báo cáo cho cha về một nhóm đặc thù nào đó đã ghi danh tổ chức hội họp tại Mar-a-Lago. Còn theo lời của hai nhân vật có những hiểu biết về sinh hoạt của gia đình Trump, cho biết Trump, trong lúc khảo sát các hoạt động của đế chế kinh doanh của mình tại tòa Bạch Ốc, đã không bỏ lỡ dịp làm quen với danh sách các hội viên câu lạc bộ.

Tuần qua, Tổ hợp Trump đã không trả lời nhiều yêu cầu bình luận được liên tiếp gửi đến, cũng như đã im lặng trước những chi tiết về nhiều vụ việc được nêu lên trong bài báo này.

Ở giữa nhiệm kỳ tổng thống của Trump, câu lạc bộ Mar-a-Lago có thêm một thành viên mới: Brian Ballard, một lobbyist ở Florida, người đã có những mối quan hệ lâu đời với Tổ Hợp Trump, và cũng nhờ những mối quan hệ này đã biến văn phòng hoạt động hành lang mới mở của ông ta trở thành một trong những đơn vị kinh doanh phát triển nhanh nhất ở [phố K](#) (*trung tâm tọa lạc của nhiều văn phòng các nhóm hoạt động lợi ích và vận động hành lang ở D.C. – ND*).

Là một người tin cậy của ngài tổng thống, Ballard là một vị khách thường xuyên tại Mar-a-Lago. Nhưng ông ta chưa bao giờ ghi danh gia nhập làm hội viên, một chi tiết khiến nhiều người thân cận với ngài tổng thống chú ý.

Trong một cuộc phỏng vấn, Ballard cho biết ông ta gia nhập làm hội viên của câu lạc bộ *“đơn giản vì đó là câu lạc bộ số một thế giới”*. Cả Ballard lẫn phát ngôn viên của tòa Bạch Ốc khẳng định Trump không dính líu gì đến quyết định gia nhập câu lạc bộ của ông ta. Người duy nhất có thể có ảnh hưởng đến quyết định này, theo lời Ballard, *“là người mẹ già 85 tuổi của tôi, bà tỏ rất thích khi tôi đưa bà đến ăn tối ở đó.”*

Nhưng theo lời hai người sau đó có cơ hội được nghe chính Ballard kể lại, còn thêm một cách giải thích khác cho quyết định này: Ước muốn của ngài tổng thống đã được truyền đạt đến Ballard một cách rõ ràng – và ông ta không còn lựa chọn nào khác.

Ngoài Patio đã đầy khách chưa?



Trước khi nhậm chức, Trump đã có một quyết định sống còn cho đế chế doanh nghiệp đang rối tinh rối mù của ông ta.

Tháng Giêng năm 2017, Trump cương quyết cự tuyệt những lời kêu gọi ông ta nên từ bỏ các hoạt động kinh doanh khi chính thức đảm nhận nhiệm vụ tổng thống. Thay vào đó, Trump đưa tất cả [doanh nghiệp của mình vào một quỹ tín thác](#) (trust) với tên người thụ hưởng (beneficiary) là chính ông ta, và tuyên bố rằng làm như vậy sẽ tách rời ông ta ra khỏi mọi xung đột lợi ích, đồng thời giao công việc lèo lái Tổ Hợp Trump cho hai con trai, không quên hứa hẹn rằng họ sẽ [không bàn bạc chuyện kinh doanh của Tổ Hợp](#) với ông ta.

Những lời hứa này đã mau chóng bị quên lãng. Chỉ mới vài tuần lễ sau, Eric đã rút lời, [tuyên bố với các phóng viên](#) rằng, cứ mỗi 3 tháng, anh ta sẽ cập nhật tình hình doanh nghiệp cho ông bố. Theo một nguồn tin thân cận, cuối năm đó (2017), anh ta đã thông báo cho Trump biết về một đề nghị liên quan đến khách sạn Trump Soho ở Manhattan.

Ở Mar-a-Lago, đôi khi Trump cất vấn những nhân viên làm việc ở đó về tình trạng hoạt động của câu lạc bộ. Theo lời của một số cựu viên chức và đương nhiệm cũng như các nhân viên của công ty đã từng có dịp chứng kiến những dịp Trump ghé qua Mar-a-Lago, một lần ông ta hỏi: “*Bên ngoài mấy dãy ngòai ở hàng hiên có đông khách không?*”. Còn ở khách sạn quốc tế Washington, chỉ mới khai trương một thời gian ngắn trước khi Trump vào ở trong tòa Bạch ốc, ông ta luôn hỏi han nhân viên quản lý

về tình hình nhận đặt tiệc tại nhà hàng bên trong khách sạn.

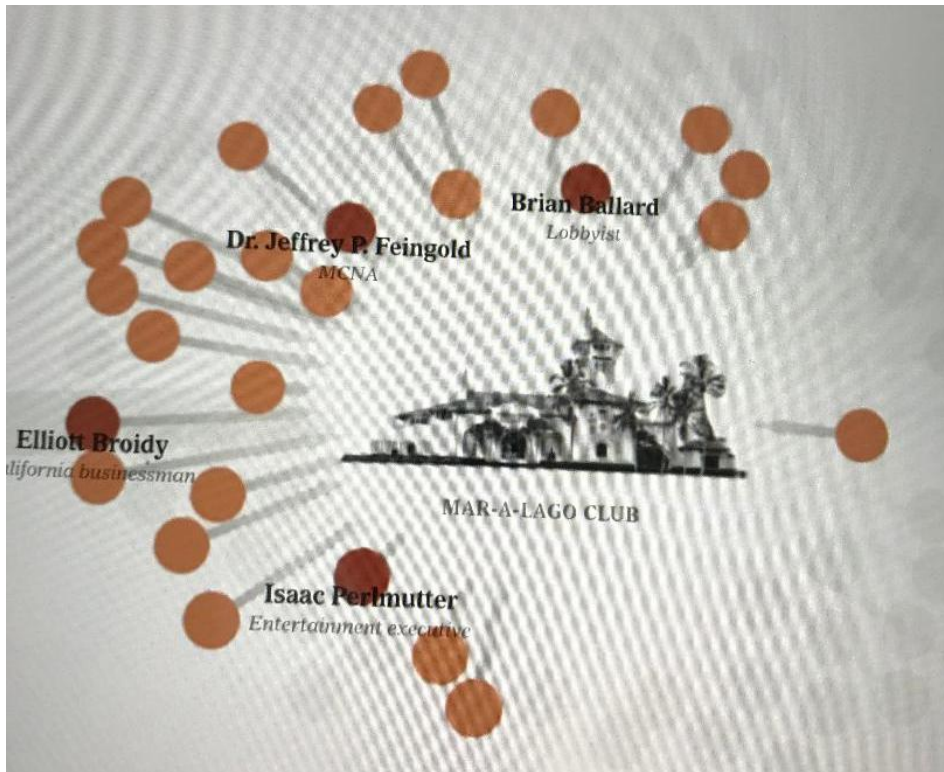
Và Trump không ngần ngại báo cho gia đình biết điều gì ông ta không hài lòng. Tại một sự kiện được tổ chức ở khu nghỉ dưỡng Doral trong năm nay, Trump đã than phiền là câu lạc bộ trông ghê quá. Theo một người có mặt lúc đó, ông ta ra lệnh cho Eric phải sa thải ngay người quản lý.

Quyết định của Trump không chịu từ bỏ các hoạt động doanh nghiệp của mình khi bước chân vào tòa Bạch Ốc đã tạo nên một sự xung đột lợi ích ngay trong ngày lễ ông ta nhậm chức. Theo sự điều tra của New York Times, có ít nhất trên hai chục doanh nghiệp, đã đặt cọc tổ chức hội họp ở các cơ sở doanh nghiệp của Trump trong năm 2017 và 2018, mà lẽ ra họ tổ chức trước khi có chính quyền của ông ta.

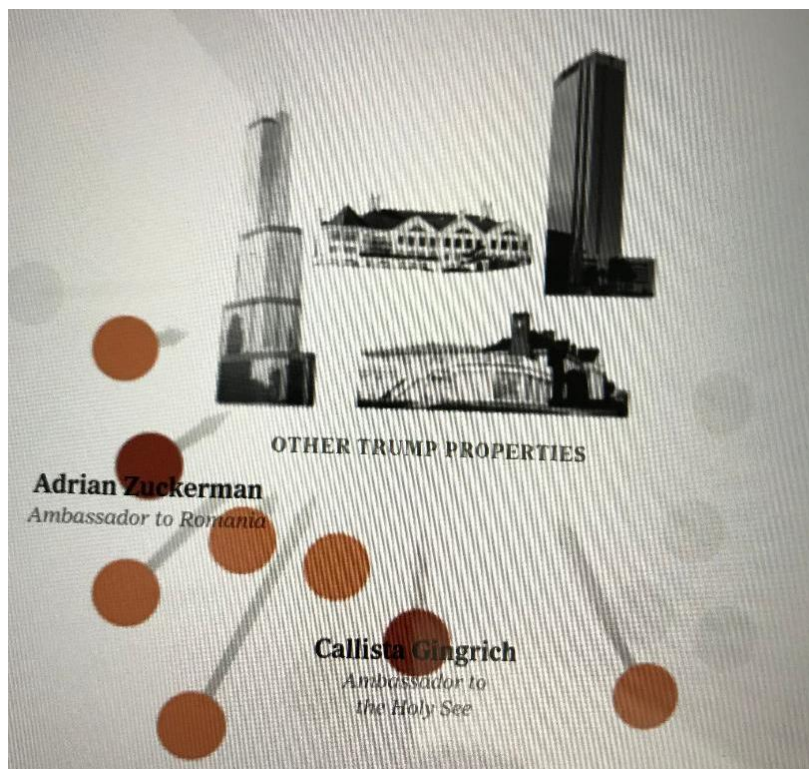
Theo các tài liệu về thuế, một số các doanh nghiệp tài chính như Morgan Stanley, đã trả \$156,882.00 chi phí tổ chức một hội nghị tại khách sạn quốc tế Washington năm 2017; các nhà thầu dự án chính phủ tầm cỡ lớn như Deloitte, đã trả ít nhất là \$347,529.00 chi phí hội họp ở khách sạn trong tháng 6, 2017. Nhóm giao dịch thương mại Washington – the Food Marketing Institute – trả 1.2 triệu đô la cho chi phí hội nghị ở khu nghỉ dưỡng Doral trong năm 2018 và 2019. Cả ba tổ chức này cho tờ New York Times biết rằng tất cả những sự kiện này họ đã đặt trước từ lâu.

Trump nhận được lợi nhuận kể cả khi những buổi hội họp đặt trước ấy không thể diễn ra. Năm 2017, the American Association of Nurse Practitioners đã hủy bỏ một hội nghị dự trù tổ chức ở Doral- theo lời một người phát ngôn của hiệp hội vì lý do ngân sách – và đã phải trả phí hủy bỏ (cancellation fee) gần \$100,000.00.

Hồ sơ thuế không liệt kê chi tiết mỗi một khoản thanh toán mà cơ sở kinh doanh của Trump nhận được. Nhưng để ước lượng được những khoản thu nhập phụ trội (do bởi Trump làm tổng thống – ND) tại Mar-a-Lago, có thể viện dẫn đến những hồ sơ dữ liệu được lưu trữ tại thành phố Palm Beach, Florida, nơi các tổ chức thiện nguyện phải sao nộp những chi phí họ dự trù tổ chức các sự kiện trong hoạt động của mình. Những nhóm doanh nghiệp có hoạt động kinh doanh trước khi chính quyền Trump ra đời đã báo cáo chi phí phụ trội để tổ chức các buổi hội họp tại Mar-a-Lago từ năm 2017 cho đến nay là 3.3 triệu đô la.



Chỉ cần đóng phí ghi danh tham gia một trong những câu lạc bộ của Trump, *Hội Viên* có thể có được cái nhìn bên trong về mọi đường đi nước bước các chính sách của chính phủ (Trump)



Trump tham khảo ý kiến của họ (các hội viên câu lạc bộ do Trump làm chủ- ND) về mối quan hệ Mỹ-Trung và việc chăm sóc sức khỏe các cựu quân nhân. Ông ta đề cử 5 hội viên vào các chức vụ đại sứ và ban cho những hội viên khác vai trò cố vấn trong chính phủ của ông ta.

Huấn luyện viên đội bóng bầu dục The New England Patriots, Bill Belichick - một phát ngôn viên cho biết ông này là hội viên danh dự được miễn đóng lệ phí tại Mar-a-Lago – được mời tham gia hội đồng cố vấn cho tổng thống về Thể Thao, Thể Dục và Dinh Dưỡng (President’s Council on Sports, Fitness and Nutrition).

Và Trump không phải là người dễ quên đi những giao ước, quên đi một hội viên câu lạc bộ hoặc một đối tác kinh doanh.

Tháng 5 năm 2020, khi ngài tổng thống cho lệnh triệu tập các viên chức điều hành cơ sở ăn uống, nhà hàng vào tòa Bạch Ốc để bàn về đại dịch Covid-19, trong danh sách có tên Tilman Fertitta, một nhà tỉ phú trước đây từng mở quán cà phê Rainforest Café trong sòng bài của Trump. Theo [một tài liệu ghi lại được từ tòa Bạch Ốc](#), Fertitta phàn nàn rằng sự công kích đáng ghét của báo chí đã buộc ông ta phải hoàn lại hàng triệu đô la trong gói cứu trợ của Liên Bang nhằm mục đích giúp đỡ giới kinh doanh nhỏ thoát ra khỏi tình trạng bế tắc vì các biện pháp đối phó với đại dịch. Vì thế, ông ta yêu cầu chính phủ tạo ra một quỹ cứu trợ thứ hai “*dành cho các chủ nhà hàng lớn tư nhân*”.

Tuy chẳng có quỹ nào như vậy được lập ra, nhưng Trump vẫn quay qua viên bộ trưởng Ngân Khố của mình, Steve Mnuchin, hỏi: “*Này Steve, anh nghĩ sao về đề nghị này?*”.

Khi Mnuchin tỏ vẻ ngập ngừng, không dứt khoát, ngài tổng thống lên tiếng khen ngợi nhà tỉ phú Fertitta: “*Anh đã mướn nhà tôi trong một thời gian rất dài,*” và thêm vào, Fertitta chưa bao giờ hực trả tiền thuê tháng nào cả.

Ngài tổng thống nói với viên bộ trưởng Ngân Khố: “*Steve à, một đề nghị đáng xem xét đấy. OK? Hãy làm hết sức mình nhé!*”

Làm ăn ngay trên những đường lăn bóng (của sân golf)



Ngay sau cuộc thắng cử không ai mong đợi của Trump năm 2016, David Storch, một nhà quản lý ngành hàng không ở tiểu bang Illinois, là người đầu tiên bước chân vào thế giới trộn lẫn giữa chính trị và kinh doanh riêng tư của Trump.

Hôm trước ngày lễ Tạ Ơn năm đó (2016), một hội viên câu lạc bộ Mar-a-Lago, vốn là bạn chung với Trump và Storch, đã mời Storch đi đánh golf ở một sân ngay bên cạnh khách sạn Trump International. Họ bất ngờ gặp Trump ở phòng ăn của sân golf. Câu chuyện đưa đẩy hết chuyện này đến chuyện kia. Chẳng bao lâu, họ lan man đến thú tiêu khiển xa xỉ của những đường lăn bóng trên sân golf và hệ thống nước ô nhiễm ở [nhà tù Palm Beach nằm tiếp giáp](#) ngay bên cạnh.

Vào những ngày tháng cuối cùng của chính phủ Obama, Công ty AAR Corp. của Storch đang cạnh tranh với một đối thủ để giành cho kỳ được hợp đồng béo bở 10 tỉ đô la cung cấp dịch vụ bảo trì máy bay cho bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ. Hợp đồng này, nếu Storch lấy được, sẽ đóng vai cái trục đưa AAR Corp. bước vào thế giới hợp đồng với những công việc của chính phủ liên bang ngày càng mở rộng. Vào lúc Trump tiếp nhận quyền lực, đối thủ của Storch, DynCorp, đang đưa nội vụ hợp đồng ra trước tòa án Liên Bang.

Lúc ấy, tiềm năng của DynCorp là có thể dựa vào một đồng minh đầy quyền lực là ngài tân tổng thống. Công ty mẹ của DynCorp là Cerberus Capital Management với chủ đồng sáng lập là tỉ phú Stephen A. Feinberg. Ông này đã từng hào phóng đóng góp vào quỹ tranh cử của Trump. Tỉ phú Feinberg lúc này đang còn trong vòng vận động giữ một ghế quan trọng trong nội các của Trump, và DynCorp chuẩn bị những áp

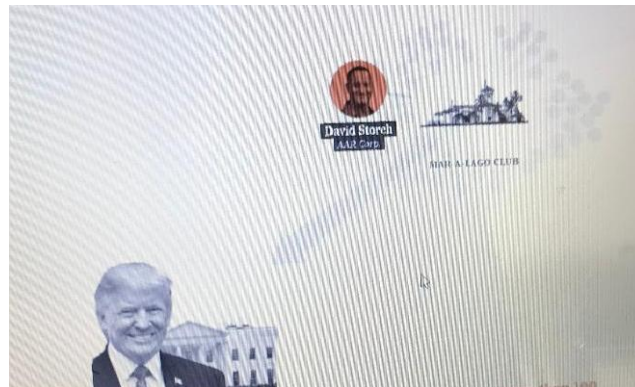
lực hành lang để chính phủ hủy bỏ hợp đồng với Aar Corp.

Vào đúng hôm lễ nhậm chức của Trump, Storch dùng mạng lưới xã hội ưa thích nhất của Trump để tweet đi bức hình hai người chụp chung tại sân golf.

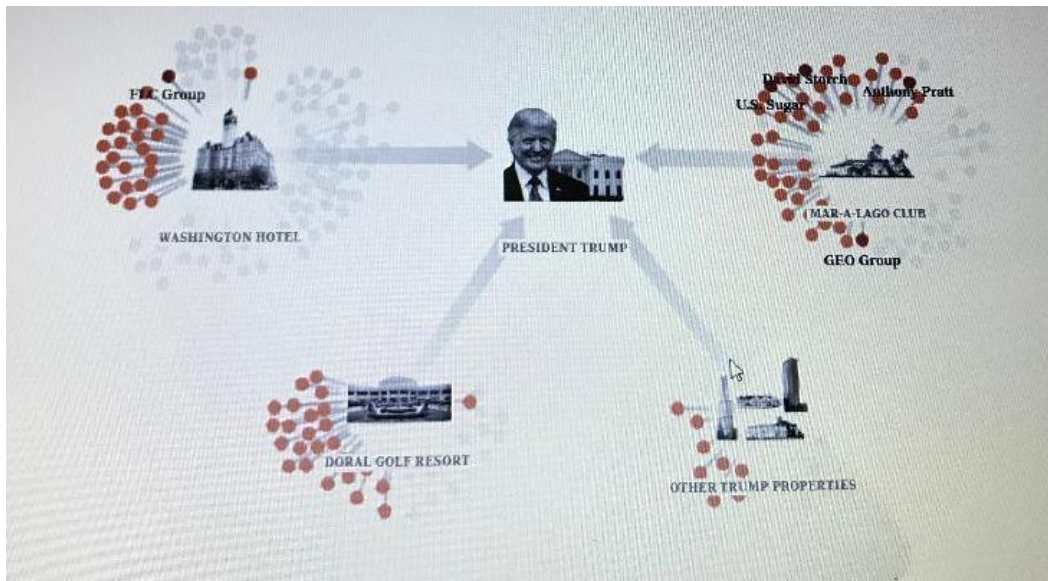


David Storch và Trump

Aar Corp.



“Cầu chúc ngài thành công thừa tổng thống”



Bản phân tích của New York Times tiết lộ, cùng với trường hợp của AAR Corp., còn có hơn 100 công ty khác mong được làm ăn với chính phủ Liên Bang đã tận tình chiêu cố các cơ sở doanh nghiệp của Trump

Trong suốt năm kế tiếp, AAR Corp. đã tăng gấp 4 lần chi phí dành cho việc tạo áp lực hành lang, thuê thêm 2 công ty chuyên lo việc này và có những mối quan hệ với Trump. Theo một chuyên gia Lobbyist có dính líu đến nỗ lực của AAR Corp., Storch cũng áp dụng một thủ đoạn gây ảnh hưởng khác ít có tính cách truyền thống: Năm 2017, AAR Corp. tổ chức một hội nghị an dưỡng dành cho các giới chức điều hành quản lý của công ty tại khu nghỉ dưỡng Trump National Doral golf resort. Dữ liệu cho thấy, năm 2018 AAR Corp. còn trở lại nơi này một lần nữa vào tháng 6 nóng nực ít mưa, và trả khoản phí tổn là \$120,746.00. Năm sau nữa, AAR Corp. tổ chức một sự kiện ở khách sạn của Trump ở Chicago. Chuyên gia lobbyist (nói trên) cho biết, tất cả những nỗ lực này là nhằm ý định khuyến khích ngài tổng thống có một cái nhìn thiện cảm hơn với công ty.

Trong buổi phỏng vấn và trong nội dung một bản tuyên bố, Storch – bây giờ là chủ tịch của AAR Corp. – xác nhận công ty của ông ta đã là khách hàng của các cơ sở doanh nghiệp của Trump. Cũng giống như hầu hết các công ty và các viên chức điều hành khác, khi được New York Times đặt câu hỏi, Storch trả lời rằng việc công ty chọn các cơ sở doanh nghiệp của Trump làm nơi tổ chức các sự kiện đều dựa trên giá cả, các điều kiện phục vụ tổ chức và tính cách khả dụng vào thời điểm mong muốn (availability).

Storch khẳng định:

“Chúng tôi không hề bị áp lực phải làm một điều gì cụ thể khác biệt với những đối thủ cạnh tranh của mình.”

AAR Corp. vẫn giữ được hợp đồng với bộ Ngoại Giao và các công việc làm ăn với chính phủ tiếp tục gia tăng: từ khi Trump nhậm chức, AAR Corp. nhận được 10 hợp đồng mới với chính phủ trị giá tổng cộng 1.35 tỉ đô la.

Ngoài ra, Storch nói thêm, trận golf họ chơi với nhau thuần túy có tính cách giao tế xã hội. *“Tôi đã không biết tổng thống đặc cử có mặt ở câu lạc bộ cũng như không hề mong đợi rằng ông ấy cùng tham gia với nhóm chúng tôi trên sân.”*

“Người ta thích đến chỗ nào có sự hiện diện của tổng thống”



Hiếm khi có ai đến các câu lạc bộ của Trump chỉ để chơi golf với tổng thống hay chụp hình chung với ông ta hoặc để chỉ tình cờ gặp ông ta trong phòng ăn. Tất nhiên, chính thức thì không phải như vậy, và nhất là khi được hỏi bởi các phóng viên của New York Times. Trong thực tế, rất nhiều trường hợp như vậy đã xảy ra, nhất là tại Mar-a-Lago, một dinh thự tư nhân rộng rãi được Trump cải biến thành một câu lạc bộ doanh nghiệp từ vào những năm 1990s.

Gia đình Trump chiếm khu trên lầu của tòa nhà chính làm nơi ở. Đó là một dãy những phòng ăn và phòng khách nối liền nhau, được trang điểm hào phóng bằng những vật dụng dát vàng và nền nhà lát gạch kiểu Tây Ban Nha cổ. Mỗi khi về Mar-a-Lago, Trump thường hay xuống dưới lầu để ăn uống, khi thì với khách, khi thì với các hội viên (câu lạc bộ) hoặc cả hai.

Fernando Cutz, một cựu trợ tá an ninh quốc gia thường đi với Trump đến câu lạc bộ, kể lại: *“Mọi người biết khi nào tổng thống có mặt ở Mar-a-Lago, nên thường họ đến với khách của mình hay với một ý nghĩ đặc thù nào đó trong đầu. Do vậy, ai cũng có cơ hội để nói ra ý kiến của mình. Và vị tổng thống này, ngài thực sự lắng nghe và nhắc các cộng sự của ngài chú tâm theo dõi.”*

Mùa xuân năm 2017, có 2 vị cựu tổng thống của Colombia đến gặp Trump ở Mar-a-Lago với tư cách là khách của một hội viên. Vụ gặp gỡ này được coi như là một đòn ngoại giao làm bí mật vị tổng thống Colombia đương nhiệm. Theo Fernando Cutz, khi tin tức vụ việc bị lọt ra ngoài, các cố vấn tòa Bạch Ốc phải mở lại băng hình lưu trữ nghiên cứu để xác nhận sự việc. Có lần, một hội viên khác đến gặp Cutz để trao kế hoạch cứu vãn hòa bình ở Trung Đông dài khoảng một trang giấy.

Cutz nói tiếp:

“Nói thẳng ra, có những ngẫu nhiên, những tình cờ lúc nào cũng hiện diện đâu đó.”

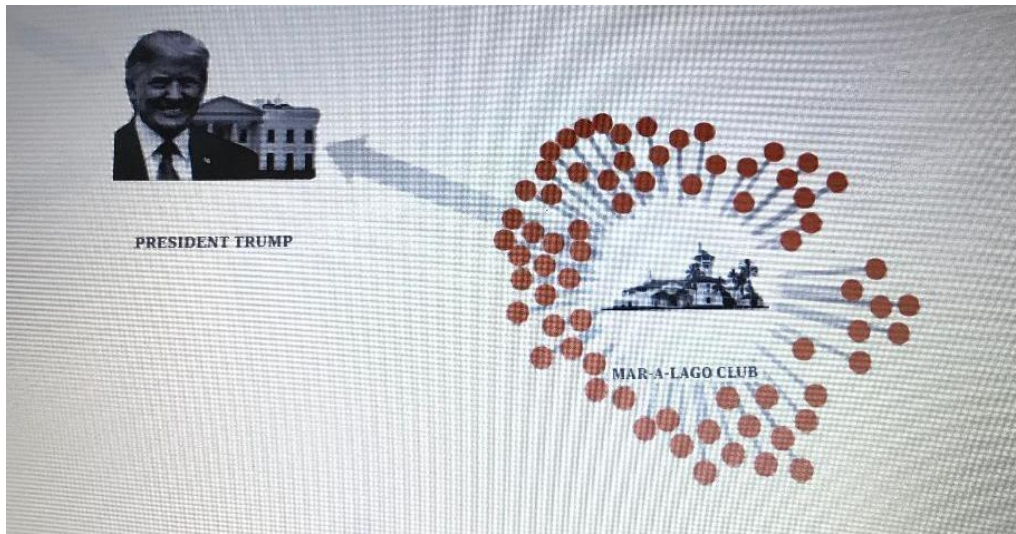
Cutz cũng đã từng làm việc trong chính phủ thời tổng thống Obama và đã nghỉ từ mùa xuân 2018.

Những *“tình cờ, ngẫu nhiên”* này cùng với những người khác xuất hiện mỗi khi ngài tổng thống có mặt ở Mar-a-Lago, bao gồm các vị CEO các công ty, các nhà làm luật thuộc đảng cộng Hòa và kể cả những tay hoạt động Lobbyist mong muốn thâm nhập vào thế giới thân cận của tổng thống.

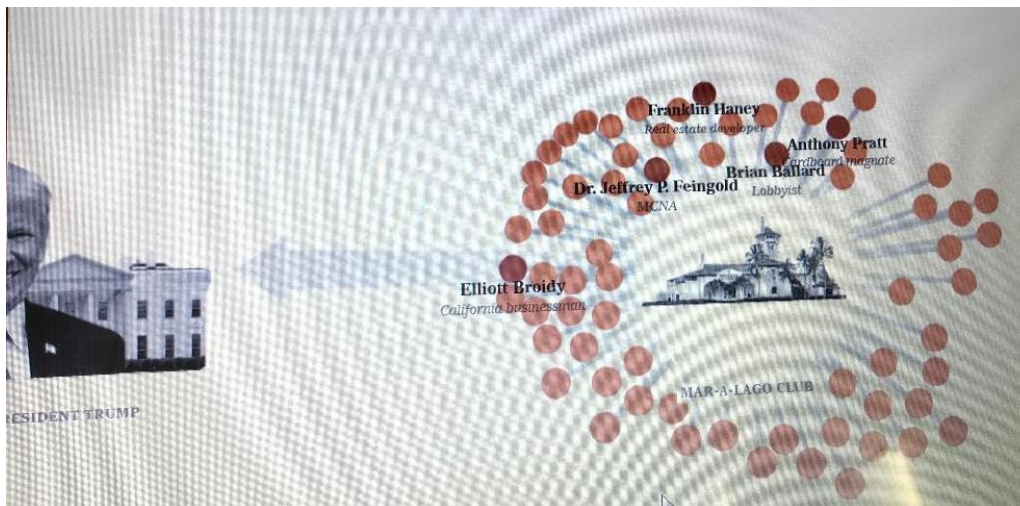
Jeff Greene, một nhà phát triển địa ốc ở Florida, người vẫn tiếp tục là hội viên của câu lạc bộ dù đã từng có lần *“bất đồng”* với Trump ngay trước mắt mọi người, bày tỏ ý kiến:

“Một khi ông ta trở thành tổng thống, ai cũng muốn vây quanh ông ta.”

Đó không phải là mua bán ảnh hưởng, Greene nói tiếp: *“Chỉ là người ta thích đến chỗ có sự hiện diện của tổng thống.”*



Mar-a-Lago không giống như những câu lạc bộ khác ở Palm Beach



Thực ra, nói một cách chính xác, các hội viên đóng tiền cho Trump để được vào nhà của ông ta.

Trong các bữa ăn, người ta xếp hàng vây quanh bàn ăn của tổng thống. Các vị khách, thậm chí cả các hội viên, có thói quen ghé lại cảm ơn Trump đã cho phép họ có mặt.

Trong khoảng thời gian Trump đang vận động tranh cử và trong những tháng trước ngày lễ nhậm chức, tờ nội san của Mar-a-Lago thông báo tên của khoảng gần 100 hội viên mới, trong số đó có nhiều tên tuổi dính liền với các quyền lợi kinh doanh ở Washington. Tài liệu thuế tiết lộ, chỉ riêng trong năm 2016, số lệ phí gia nhập của câu lạc bộ thu được xấp xỉ 6 triệu đô la. Vị tổng thống đắc cử đã để ý tới chi tiết này. Trong buổi tiệc đêm giao thừa 2017 ở đây, chỉ vài tuần lễ trước khi nhậm chức, Trump tuyên bố trước đám đông rằng ông ta buộc phải tăng lệ phí với những “fake people”

đang tìm cách gia nhập vào câu lạc bộ.

Trong số những vị khách hiện diện đêm hôm đó có Lev Parnas, một doanh nhân ít được biết đến ở Florida và là người sau này sẽ là một nhà sản xuất phim ảnh và góp phần trong vụ làm áp lực với chính phủ Ukraine mở cuộc điều tra các đối thủ chính trị của Trump. Parnas, sau này cắt đứt các quan hệ với Trump, kể lại rằng các vị khách có mặt đã cười ầm vì nhận xét của Trump về các tân hội viên (*fake people – ND*). [Ngày hôm sau](#), lệ phí gia nhập Mar-a-Lago nhảy vọt lên \$200,000.00, một sự gia tăng mà các viên chức quản lý ở đó cho biết đã được lên kế hoạch từ lâu.

Một hội viên mới, Elliot Broidy, thương nhân ở California có [một quá khứ đầy sóng gió](#), người đã quyên góp được cả triệu đô la cho chiến dịch tranh cử của Trump, gia nhập Mar-a-Lago sau cuộc bầu cử 2016. Ông này nói với một thuộc cấp rằng đây là một cách để ông ta có thể dễ dàng gặp gỡ tổng thống. Mới tuần vừa rồi, trong một vụ án, Elliot Broidy đã bị cáo buộc có mưu đồ vận động một cách trái phép các viên chức chính phủ nhân danh một khách hàng người nước ngoài.

Một tài liệu mà New York Times có được tiết lộ, Bác sĩ Jeffrey P. Feingold, một người dẫn đầu trong việc hiến tặng cho quỹ tranh cử của Trump, đã gia nhập câu lạc bộ từ năm 2017. Cùng năm đó, công ty MCNA chuyên về phúc lợi nha khoa của ông ta mướn một tay lobbyist có quan hệ với Trump để vận động một hợp đồng với các viên chức liên bang phụ trách về Medicare và Medicaid (theo một giới chức quản lý biết chuyện, vận động này đã thất bại). Sau đó, Trump đưa bác sĩ Feingold - một người hoạt động tích cực cho các nguyện vọng của người Do Thái - vào The US Holocaust Memorial Council làm ủy viên quản trị.

Khi Parnas tìm cách để lọt vào quỹ đạo của tổng thống Trump, ông ta hỏi ý kiến một viên chức làm việc tại tổ chức Super PAC của Trump, America First, làm cách nào để có thể gia nhập câu lạc bộ ở Florida. Viên chức này, có tên là Joseph Ahearn, nói Parnas có thể sẽ nhận được điện thoại từ bác sĩ Feingold, “*ông ta muốn ăn trưa với anh ở mar a lago để thảo luận về việc anh muốn tham gia câu lạc bộ*”, một tin nhắn từ máy điện thoại cho biết.

Parnas cho biết, ông ta đã nhận được đơn xin gia nhập từ viên tổng quản lý của Mar-a-Lago dù không còn tha thiết lắm và cũng chưa bao giờ gặp mặt với bác sĩ Feingold. Parnas còn cho biết thêm một số các cộng sự của Trump tiếp tục nhắc nhở với ông ta về việc gia nhập câu lạc bộ, hàm ý rằng gia đình ngài tổng thống sẽ giúp giải quyết nhanh chóng lá đơn.

Đến lúc này, phí gia nhập đã tăng lên đến \$250,000.00. Parnas bảo ông ta không đủ khả năng tài chính để làm việc đó.

Ngài tổng thống và ông vua bao bì bìa cứng



Anthony Pratt có thể có đủ khả năng để làm điều đó.

Pratt là bộ mặt của một [gia đình giàu có nhất nước Úc](#), ngự trị cả một đế chế chuyên kinh doanh bao bì đóng gói và tái chế giấy cứng. Giống như nhiều doanh nhân thuộc về những doanh nghiệp đã hoạt động lâu đời, có tầm tiếng và ổn định, ông ta trở thành một tín đồ Trump, tuy có hơi muộn.

Trải qua nhiều năm, Pratt đã cho công chúng thấy mình là một nhà hoạt động từ thiện có quan điểm trung tâm tuy có hơi nghiêng về phía tả một chút (Center-left). Ông ta từng kề vai sát cánh với Ted Turner, xuất hiện ở hội nghị toàn cầu Clinton (Clinton Global Initiative), cam kết đóng góp 1 tỉ đô la để đối phó với sự thay đổi của khí hậu. Vào cuối mùa tranh cử 2016, ông ta thậm chí còn “chọc quê” khẩu hiệu của Trump:

“Nước Mỹ vĩ đại, đã từng luôn vĩ đại và sẽ luôn luôn vĩ đại”.

Trên đài truyền hình Fox News, ông ta [đã phát biểu](#) như trên.

Hôm đó, Pratt lên đài truyền hình Fox để quảng cáo việc mở rộng kỹ nghệ thực phẩm Hoa Kỳ, một khách hàng chủ yếu của công nghiệp bao bì đóng gói của Pratt Industries. Theo lời những người biết chuyện, bên trong, ông ta đang âm thầm chuẩn bị cho kế hoạch khởi xướng “Green Jobs” (việc làm xanh) ăn khớp với hướng đi của một chính quyền Clinton trong tương lai.

Nhưng rồi Pratt cũng đã mau chóng thích nghi với chế độ mới. Ông ta xoay chuyển kế hoạch, mở một chiến dịch tạo công ăn việc làm mới theo khuynh hướng ủng hộ Trump và bắt đầu sử dụng các mạng truyền thông bao gồm Twitter để tung ra những lời ca

ngợi Trump. Vợ của Pratt, bà Claudine Revere – người Mỹ - chủ một công ty chuyên bán thức ăn trong một khu sân trượt băng của Trump ở New York, đã [hiến tặng](#) 1 triệu đô la cho lễ nhậm chức của Trump. Pratt đã có mặt trong buổi lễ đó.

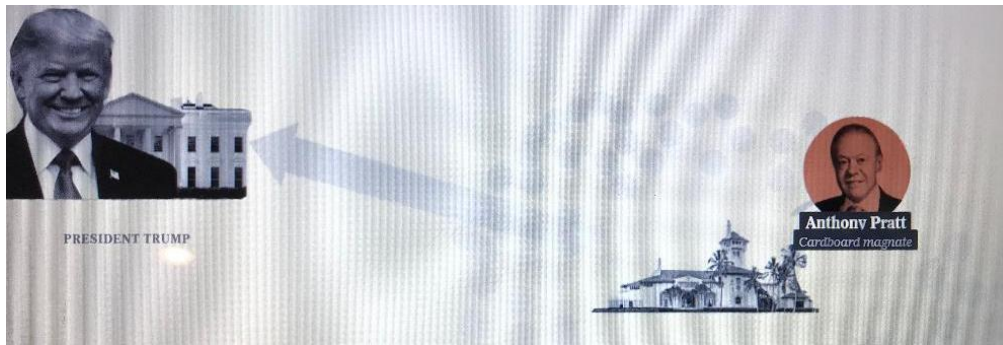
Mùa xuân năm 2017, Pratt gia nhập câu lạc bộ Mar-a-Lago. Cũng khoảng thời gian đó, ông ta thông báo kế hoạch đầu tư 2 tỉ đô la vào việc tạo thêm những việc làm về sản xuất, chủ yếu là ở khu vực Trung Tây (Midwest). Ông ta còn đặt quảng cáo trên tờ báo Wall Street Journal tán dương ngài tổng thống và xuất hiện khoảng 6 lần trên đài truyền hình Fox. Các điều phối viên chương trình của Fox ra sức đánh bóng sự đầu tư của Pratt, coi đó như là bằng chứng cho cuộc hồi sinh của nền kinh tế dưới sự lãnh đạo của Trump.

Ngài tổng thống đã không ngần ngại ban cho đồng minh mới của mình nhiều đặc quyền. Mùa thu 2019, tòa Bạch Ốc mời Pratt đến tham dự buổi tiệc khoản đãi quốc khách [thủ tướng Úc](#). Hai ngày sau, Trump xuất hiện trong [buổi lễ khánh thành nhà máy](#) của Pratt ở Ohio, một sự kiện biểu trưng cho tính pha trộn giữa quyền lợi chính trị và lợi ích kinh doanh mà Trump và Pratt đang tìm kiếm. Phát biểu với tờ báo The Australian trong năm nay, Pratt tiết lộ đã bảo Trump rằng ông ta sẽ cho xây một nhà máy lớn ở Pennsylvania.

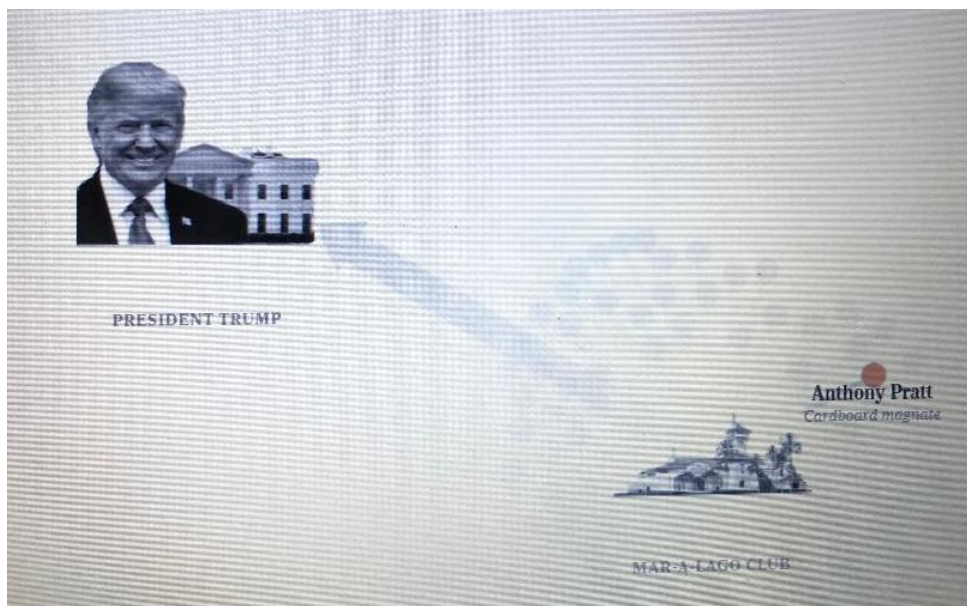
[Pratt tuyên bố với phóng viên](#): “Tôi biết đó là một tiểu bang lớn mà lại lừng lờ chưa biết ngã về bên nào, nhưng chúng ta cứ chờ xem điều gì sẽ xảy ra.”



Anthony Pratt, Trùm tư bản bao bì bì cứng người Úc



Pratt có vẻ như muốn khoe khoang mối quan hệ thân thiết của mình với ngài tổng thống



Trump có mặt ở Mar-a-Lago khi Pratt đang ăn tối ở đó với một phóng viên của tờ The Australian Financial Review, và đang ra sức đánh bóng bộ luật thuế doanh nghiệp tổng thống Trump ban hành năm 2017. Bộ luật thuế này đã gia tăng khấu trừ cho những phí tổn vốn tư bản và đã góp phần đưa [giá trị tài sản cá nhân của Pratt](#) lên khoảng 2 tỉ đô la, theo sự ước lượng của tờ The Sydney Morning Herald.

Nhằm mục đích đẩy mạnh việc sản xuất và xuất cảng thực phẩm, Pratt tìm cách lấy lòng Sonny Perdue, bộ trưởng Nông Nghiệp của Trump. Theo các tài liệu thu thập được bởi một nhóm kiểm tra thuộc phe cấp tiến (liberal watchdog), American Oversight, thì câu lạc bộ Mar-a-Lago đã giúp phương tiện cho Pratt làm được công việc đó. Sau khi đã có mặt ở đó vào cuối năm 2017, Pratt gửi qua e-mail cho Perdue một video ghi lại hình ảnh tổng thống Trump đang tán dương Pratt trong buổi tiệc giao thừa.

Ngày hôm sau tại Mar-a-Lago, Pratt tổ chức một hội nghị bàn tròn mà ông ta khoe trên Twitter là một phần của Diễn Đàn Thực Phẩm Toàn Cầu (Global Food Forum), một hội nghị diễn ra hàng năm của tờ Wall Street Journal mà Pratt là một trong những người bảo trợ. Buổi họp mặt bàn tròn có mặt cả Lou Dobbs từ chương trình Fox Business của đài truyền hình Fox và William Lewis, viên CEO của tạp chí Dow Jones.

Một phát ngôn viên của tờ Wall Street Journal tuyên bố rằng hội nghị bàn tròn nói trên không có liên quan gì đến Diễn Đàn Thực Phẩm Toàn Cầu, mà là một sự kiện chủ xướng bởi [một ngành lo về quảng cáo của tờ Dow Jones](#). Còn người phát ngôn của bộ trưởng nông nghiệp Perdue nói rằng hai người (Pratt và Perdue) là bạn với nhau từ trước khi có chính quyền Trump và thực là “*hết sức kỳ quái*” khi người ta nghi ngờ rằng có điều gì mờ ám xảy ra ở đây.

Khi được hỏi về việc này hồi tháng 7, Pratt bỗng nhiên trở nên khép kín, ngược lại với bản tính của ông ta. Sau khi yêu cầu những câu hỏi của New York Times phải được viết trên giấy, một viên chức thay mặt cho Pratt đã từ chối không tiết lộ bất cứ điều gì về mối quan hệ của Pratt với tổng thống hoặc Pratt có bằng lòng một cuộc phỏng vấn với New York Times hay không.

Nhưng tháng 10 vừa qua, Pratt tỏ ra rất thẳng thắn.

Theo tờ báo [The Australian Jewish News](#), Pratt tuyên bố trước một cử tọa người Úc: “*Mục đích chủ yếu của việc trở thành hội viên (của câu lạc bộ Mar-a-Lago –ND) là tôi sẽ có dịp gặp tổng thống Trump 2 hoặc 3 lần một năm, và với mỗi lần gặp như vậy tôi sẽ có dịp nói chuyện với ông ta về công việc kinh doanh sản xuất của mình.*”

Là một doanh nhân, Trump cũng đã từng tuyên bố công khai về những ích lợi của việc ủng hộ một chính trị gia thế lực nào đó và tỏ ra ông ta hiểu rất rõ giá trị giao dịch của những mối quan hệ đó. Năm 2015, tại một cuộc tranh luận chọn người đại diện đảng Cộng Hòa ra tranh cử tổng thống, Trump giải thích:

“Khi họ gọi, tôi trả lời. Và các ông biết không? Hai năm sau, ba năm sau, khi đến phiên tôi cần họ giúp một điều gì đó, tôi gọi họ - họ sẽ sẵn sàng đáp ứng cho tôi.”

Mar-a-Lago, một đối tác thầm lặng



Khi Trump bước đến Washington, thì các lobbyist của công ty Trump cũng theo sau bèn gót.

Là một tay môi giới lâu đời và đầy quyền lực ở Florida, Brian Ballard đã từng biết đến ngài tổng thống nhiều năm trước, và cũng đã từng nhân danh các khu nghỉ dưỡng của Trump ở Florida làm áp lực với các nhà lập pháp tiểu bang và các viên chức thiết lập định chế. Hồi đầu năm 2017, Ballard mở một chi nhánh ở Washington cho công ty của mình hiện đang hoạt động ở Tallahassee, hợp đồng thêm nhiều đối tác mới và bắt đầu nhận thêm các khách hàng trong khu vực liên hiệp doanh nghiệp (corporate), các chính trị gia nước ngoài, những tay có máu mặt đang tìm cách thăm dò đường đi nước bước của chính quyền mới.

Và Mar-a-Lago bỗng trở thành một đối tác thầm lặng, đón tiếp các khách hàng mới và những mối quan hệ quyền lực mới. Một trong những cơ hội đầu tiên – và bắt mắt nhất – liên quan đến mối quan hệ kinh doanh với Ukraine, một quốc gia sau đó nằm ở trung tâm vụ án đàn hặc Trump (Impeachment Trial).

Dịp may đến với Ballard ngay sau ngày bầu cử, khi một viên chức cao cấp trong chính quyền Ukraine đến Mar-a-Lago ăn tối với Parnas và gặp mặt sơ giao với Trump, máy ghi hình lưu trữ cho thấy. Parnas kể lại, tối hôm đó, Parnas và viên chức Ukraine đã bàn tính việc mướn Ballard làm việc cho họ.

Chẳng bao lâu sau, Roman Nasirov, tên viên chức cao cấp Ukraine, đã mướn Ballard

qua một công ty pháp lý để, theo nội dung tờ hợp đồng, “*ủng hộ*” họ trước chính phủ Hoa Kỳ. Trong lời tuyên bố gửi tới New York Times, Ballard cho biết ông ta đã ký bản hợp đồng ấy với sự hiểu biết rằng đồng thời ông ta cũng thay mặt các nhà đầu tư khác nữa, nhưng cuối cùng, ông ta không được yêu cầu “*làm việc gì hết*” nên Ballard cắt đứt mọi quan hệ với họ sau 2 tháng ký kết hợp đồng. Tuy vậy, theo các tài liệu và các cuộc phỏng vấn, Ballard vẫn nhận \$200,000.00 tiền thù lao và cũng đã đề nghị sẽ đại diện cho chính phủ Ukraine ở Washington nhưng lời đề nghị không bao giờ thành hiện thực.

Theo một nguồn tin thông thạo vấn đề, năm ngoái, các công tố Liên bang ở Manhattan đã gửi trát đòi công ty pháp lý của Ballard nộp tất cả các chi tiết liên quan đến mối quan hệ của Ballard với Nasirov, người đã bị cáo buộc tội tham nhũng ở Ukraine, và của Ballard với Parnas, người đã bị tòa án Liên bang kết tội.

Khi Trump về Florida để mở tiệc gây quỹ, địa điểm luôn luôn là ở Doral hoặc Mar-a-Lago, và tất nhiên luôn luôn có mặt của Ballard, với chức vụ mới toanh là phó chủ tịch vùng phụ trách về tài chính của Ủy ban Toàn Quốc đảng Cộng Hòa. Câu lạc bộ của Trump quả là đã tạo được bầu không khí tốt lành cho các doanh nghiệp của Ballard.

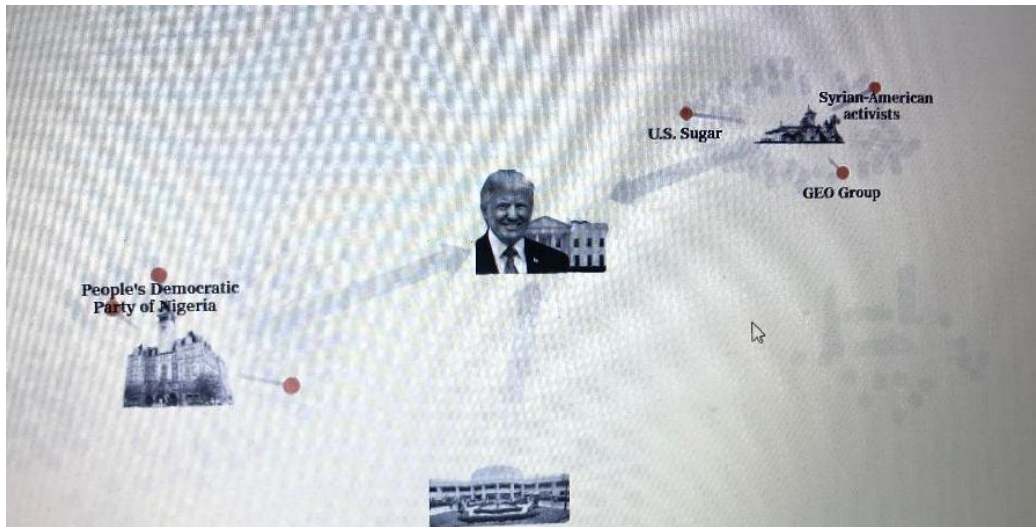
Một lần, viên tổng thống của nước cộng hòa Dominic cần được tiếp xúc với những người thiết kế chính sách của Hoa Kỳ, Ballard bèn gọi điện thoại cho người hội viên của câu lạc bộ Mar-a-Lago đang được Trump chuẩn bị bổ nhiệm làm đại sứ ở đó tiếp xúc. Lần khác, viên đại sứ của Kosovo muốn nhắc nhở Trump về lợi yêu cầu tổ chức một cuộc họp thượng đỉnh, và ngay lập tức, Ballard đã có thể nín áo Trump ở tại câu lạc bộ của ông ta.

Trong một cuộc phỏng vấn, Ballard đã phủ nhận ý kiến cho rằng tư cách hội viên câu lạc bộ Mar-a-Lago của ông ta hay việc thường xuyên là khách hàng lui tới các cơ sở doanh nghiệp của Trump đã giúp ông ta có được danh hiệu “*nhà lobbyist quyền lực nhất trong Trump Washington*”, như [tờ báo chính trị Politico đã gọi ông ta hồi năm 2018](#).

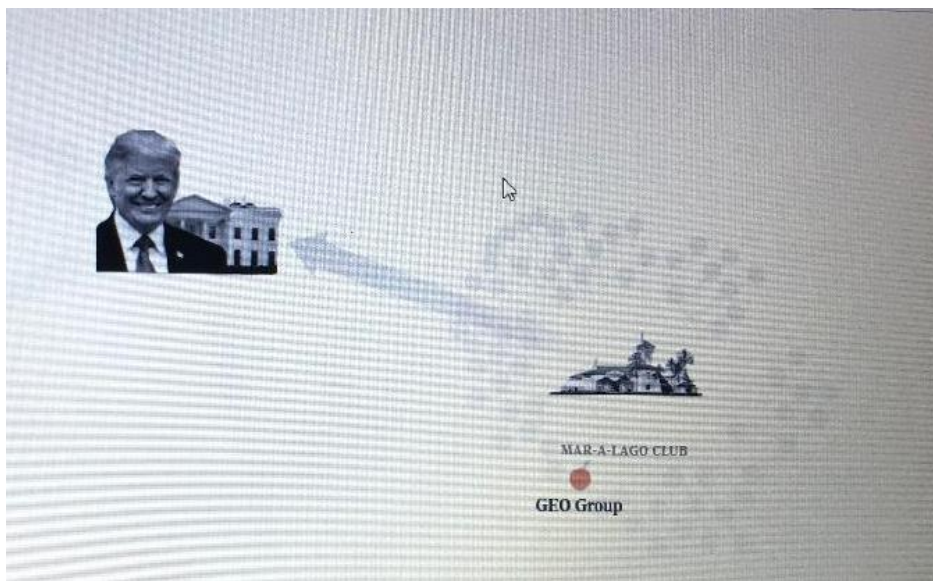
Ballard nói:

“Mar-a-Lago là một địa điểm tuyệt vời. Mấy chục năm nay tôi luôn thích thú được đến đó. Chưa bao giờ tôi nghĩ đến nó theo nghĩa là một phương tiện chiến lược kinh doanh. Thật hết sức buồn cười.”

Đã có ít nhất 2 công ty liên quan đến các hội viên Mar-a-Lago đã mướn Ballard để lobby chính quyền hoặc làm các công việc khác.



Có khoảng chừng 5 hay 6 khách hàng của Ballard hoặc các tổ chức có quan hệ chặt chẽ với họ cũng đã từng lui tới các cơ sở doanh nghiệp của Trump



*Một trong số họ là **nhóm GEO**, một công ty tư nhân nhận hợp đồng cai quản nhà tù có bản doanh ở Boca Raton, Florida cũng nôn nóng mong có cơ hội mở rộng các hợp đồng Liên Bang.*

GEO đã hiến tặng rất hào phóng cho Super PAC ủng hộ Trump và góp \$250,000.00 cho buổi lễ nhậm chức của ông ta. Hồi đầu năm 2017, khi GEO đang vận động chính quyền thay đổi chính sách giới hạn việc sử dụng loại giường thương mại dùng trong nhà tù, họ cũng đã thuê Ballard trong vụ này. Mùa thu cùng năm, GEO đã dời hội nghị lãnh đạo thường niên vào tổ chức ở Doral.

Những mối quan hệ của GEO với các cơ sở kinh doanh của Trump còn đi sâu hơn nữa. Những dữ liệu về thuế mà New York Times thu thập được cho thấy, công ty này trả cho Mar-a-Lago \$32,100.00 trong 2 năm đầu của chính quyền Trump, giữa lúc GEO đang bị chỉ trích nặng nề về việc điều hành các trung tâm giam giữ người di dân theo một hợp đồng Liên bang.

Người sáng lập công ty GEO, George C. Zoley, cũng thường xuyên ghé lại khách sạn của Trump ở Washington, theo một nhân vật đã có dịp gặp gỡ ông ta ở đó.

Trong một cuộc gặp gỡ riêng năm 2018, Zoley nói với một đối tác doanh nghiệp rằng ông ta coi những quan hệ với chính quyền như là một sự “*giao dịch*”. Giải thích về việc thường xuyên sử dụng khách sạn của Trump, Zoley cho rằng sẽ hữu dụng nếu người ta nhìn thấy mình ở đó, theo lời kể lại của người bạn đối tác với Zoley – người này xin được dấu tên vì cuộc nói chuyện của hai người chỉ trong vòng riêng tư.

Người phát ngôn của GEO không trả lời những thắc mắc của New York Times.

Chẳng bao lâu sau khi GEO thuê Ballard, bộ Tư Pháp đã hủy bỏ những giới hạn ở nhà tù tư nhân. Trong thực tế, hoạt động kinh doanh của công ty với chính quyền Liên bang đã gia tăng trông thấy: GEO nhận được các hợp đồng trị giá khoảng 900 triệu đô la trong năm tài chính mới đây nhất, so sánh với chỉ 500 triệu đô la trị giá các hợp đồng họ có được trong năm cuối cùng của chính quyền Obama, theo chi tiết có được từ USASpending.gov.

Tháng 4 năm 2018, Ballard đến Mar-a-Lago gặp mặt Trump trong một sự kiện quan yếu – hai cuộc họp bàn tròn: một với RNC (Republican National Committee - ủy ban toàn quốc đảng Cộng Hòa) và một với ban vận động tranh cử của các dân biểu đảng Cộng Hòa.

Ballard tham dự với tư cách viên chức phụ trách tài chính của đảng Cộng Hòa, nhưng doanh nghiệp lobby của ông ta cũng được đại diện đầy đủ: Trong số 11 vị khách, thì một nửa có những mối quan hệ cá nhân với Ballard hoặc công ty của ông ta. 3 vị là khách hàng của Ballard: hai nhà hoạt động người Mỹ gốc Syria đã vận động – và thành công – tổng thống Trump có [một lập trường cứng rắn hơn với nhà độc tài chuyên chế của Syria](#);

Và người kia, một viên chức của công ty US Sugar phụ trách phần vụ quan hệ chính quyền, một cơ sở sản xuất có tầm cỡ ở Florida và có quyền lợi dính liền với các cuộc điều đình thương mại giữa Mỹ-Mexico đang diễn ra.

Một vị khách khác hiện diện, một kỹ nghệ gia sinh trưởng ở Ấn Độ, Shalabh Kumar, nói rằng Trump là một chủ nhà rất hiếu khách. Khi Trump còn đang vận động tranh cử, Kumar và gia đình đã hiến góp hơn 1 triệu đô la, đồng thời tổ chức vận động các

cử tri gốc Hindu (Ấn Độ) bỏ phiếu cho Trump.

Kumar không phải là khách hàng của Ballard, nhưng ông ta cũng có điều cần xin xỏ: đề nghị Trump mở rộng việc cấp phát tình trạng thường trú cho những con cái đã trưởng thành của những công nhân thuộc dạng tay nghề cao cấp và có visa nhập khẩu dài hạn; những người con trưởng thành nói trên hiện gặp nhiều khó khăn vì hồ sơ xin thẻ xanh của cha mẹ họ (tức những công nhân tay nghề cao) đang bị ứ đọng chưa được giải quyết.

Kumar kể: *“mình có thể đề nghị bất cứ chuyện gì – thuế má, chính sách đối ngoại,”*.

Vì thế, Kumar trước khi đến đã chuẩn bị sẵn sàng. Ông ta lôi trong túi ra một quyển sổ và đưa cho ngài tổng thống xem một nội dung tweet viết sẵn về vấn đề những người con trưởng thành của các công nhân tay nghề cao đang làm việc tại Mỹ.

[Ngài tổng thống bảo: “Được lắm!”](#). Tiện tay, ngài xé mảnh giấy có nội dung tweet từ quyển sổ rồi đút vào túi mình, Kumar kể lại. Mảnh tweet mà Kumar đưa cho Trump không bao giờ xuất hiện, nhưng một tweet khác ra đời vào mùa đông năm đó, với nội dung mà Kumar vui vẻ chào đón như [một cử chỉ ủng hộ cho mục đích](#), tuy chính sách của chính quyền Trump không thay đổi.

Sau đó, tại một buổi tập họp do Kumar tổ chức bên ngoài tòa Bạch Ốc, ông ta ngợi khen ngài tổng thống giữa tiếng reo hò của cử tọa:

“Thưa tổng thống, chúng tôi rất thích cái tweet của ngài. Nó làm tâm hồn chúng tôi tràn ngập một niềm vui sướng.”

Cho tiền rồi thì chớ bỏ qua cơ hội



Hôm đó, tại Mar-a-Lago còn có các vị khách khác hiện diện. Trong số họ, Franklin Haney, đang rất cần cả tỉ đô la từ chính quyền Trump.

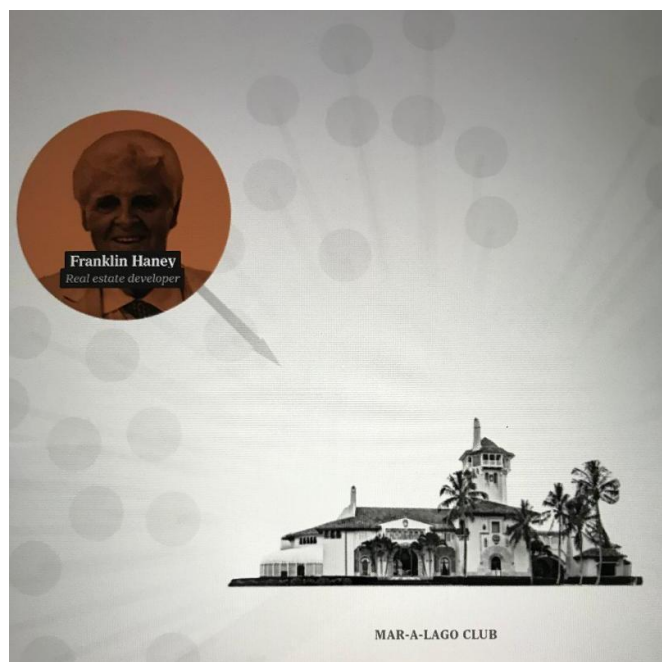
Trong những ngày gần cuối của chính quyền Obama, Haney – người đã thu về một gia tài lớn qua dịch vụ cho chính phủ liên bang thuê mướn văn phòng – đã vừa đạt được thỏa thuận mua một nhà máy hạt nhân đang còn xây cất dang dở ở Alabama. Để hoàn tất công trình ấy, Haney đang tìm cách để vay món nợ khoảng 5 tỉ đô la từ bộ Năng Lượng. Sau khi Trump đắc cử, Haney hiến 1 triệu đô la cho ngày lễ nhậm chức của Trump. Để giúp chuyện làm ăn lâu dài, Haney thuê Cohen, cánh tay mặt (fixer) lo các chuyện cửa hậu của ngài tổng thống.



Franklin Haney

Nhà phát triển địa ốc

Hai người gặp nhau hồi tháng 3 năm 2018 trong một buổi tiệc gây quỹ ở Mar-a-Lago. Lúc đó, Cohen là phó chủ tịch phụ trách tài chính của RNC (Ủy ban toàn quốc đảng Cộng Hòa).



Và Haney được mong đợi sẽ hiến một khoản tiền lớn cho ủy ban hỗn hợp điều hành bởi RNC và chiến dịch tranh cử của Trump.

Riêng Cohen, lúc ấy đang bị kẹt giữa một khủng hoảng còn âm ỉ: bị điều tra bởi Công Tố Viên Đặc Biệt (special counsel) trong vụ người Nga dính líu đến bầu cử 2016 và cả vụ ông ta đưa tiền đấm mõm (hush-money) cô đào đóng phim khiêu dâm đang rêu rao mình đã từng là nhân ngãi của Trump. Trước đó một tháng, Cohen nói với New York Times rằng đích thân ông ta trả cô đào \$130,000.00 và nhấn mạnh rằng Trump không liên can chút nào đến vụ này.

Tháng 3 đó, Trump bước vào phòng họp, từ đằng xa đã lớn tiếng nói lời cảm ơn đã hiện diện với viên luật sư Cohen đang bị tứ bề thọ địch.

Ngay sau đó, Haney len vào được chỗ trống bên cạnh ngài tổng thống. Haney nói với Trump, rằng dự án của ông ta đang bị ngậm ở bộ Năng Lượng, và rằng nếu dự án được phê chuẩn sẽ tạo ra hàng ngàn công ăn việc làm.

Theo lời Cohen, Trump cho gọi Cohen đến tham dự cuộc trò chuyện và bảo Haney hãy tiếp xúc với Cohen, và còn nói thêm: “*anh này là người của tôi đấy!*” (Cohen đã trả lời New York Times trong một cuộc phỏng vấn ngắn về quyển sách của ông ta, “Disloyal: A Memoir”).

Đầu tháng 4, Haney ký với Cohen một hợp đồng làm việc trả ông này \$150,000.00 một tháng.

Tờ hợp đồng ghi rõ Cohen sẽ không phải làm công việc một lobbyist vận động cho dự án của Haney, nhưng Cohen được tự do kiểm tra đơn xin vay tiền của Haney. Cohen rất nôn nóng được làm việc này, vì theo tờ hợp đồng – New York Times đã có được một bản sao của hợp đồng – ngoài việc Haney hứa sẽ trả cho Cohen 10 triệu đô la lệ phí nếu thành công, Cohen còn nhận được một phần lợi nhuận thu được từ dự án nếu tất cả đều thông qua trót lọt. Số tiền phí hàng tháng trả cho Cohen và khoản chia lợi nhuận trong tương lai, trước đây chưa hề được báo cáo.

Liên tiếp những tháng sau đó, Cohen đã nhiều lần tiếp xúc với Brian McCormack, chánh văn phòng của bộ trưởng Năng Lượng. Ông ta đặc biệt nhấn mạnh rằng đích thân ngài tổng thống mong muốn dự án được thông qua. Nhưng viên chánh văn phòng tỏ ra không nao núng trước những lời khẩn nài của Cohen – theo một nhân vật thân cận với các cuộc thảo luận ở bộ Năng Lượng – bởi vì vẫn còn những gúc mắc trong việc cho vay và nhiều câu hỏi về việc ai sẽ là những khách hàng mua năng lượng của dự án.

Vào lúc Haney trở lại Mar-a-Lago hồi tháng 4 để tham dự hội nghị bàn tròn, ngôi sao Cohen đang bị lu mờ dần. Sở cảnh sát Liên Bang [đã khám xét văn phòng của Cohen](#) theo một lời yêu cầu từ văn phòng Công tố viên đặc biệt. Mùa hè năm đó, khi Cohen cho biết ông ta sẽ hợp tác với cuộc điều tra, [Trump chửi rửa Cohen thậm tệ trên](#)

[Twitter](#). Tháng kế tiếp, tờ Wall Street Journal [báo cáo về sự hiện hữu](#) của tờ hợp đồng Cohen ký với Haney cùng lời hứa hẹn về phần thưởng 10 triệu đô la (nói trên).

Haney và luật sư của ông ta không đáp ứng lời yêu cầu bình luận về câu chuyện. Nhưng năm ngoái, Haney nói với tờ [Memphis Newspaper](#) rằng Trump không có vai trò gì trong việc ông ta thuê Cohen, và cũng cho biết ông ta đã cắt đứt hợp đồng với Cohen sau khi ông này gặp phải những rắc rối về pháp lý.

Dù vậy, Haney vẫn chưa chịu thua. Ông ta chỉ thay ngựa giữa dòng. Thay cho Cohen, Haney thuê Roy Bailey, một tay lobbyist có văn phòng ở Texas, cũng là viên chức vận động gây quỹ tầm cỡ cho lễ nhậm chức của Trump, và sau này là tổ chức The Trump Super PAC, America First.

Năm ngoái, các định chế viên Liên bang đã phê chuẩn việc chuyển giao giấy phép xây dựng nhà máy hạt nhân từ người chủ sở hữu cũ cho Haney. Một người phát ngôn cho bộ Năng Lượng từ chối không bình luận gì về các cuộc thảo luận của Bailey với các viên chức Bộ hay tình trạng đơn vay tiền của Haney.

Trong [một bức thư viết hồi tháng 3](#) gửi đến các định chế viên Liên Bang, công ty của Haney “*tin tưởng rằng những vấn đề còn lại sẽ được giải quyết và một thỏa thuận có điều kiện sẽ đạt được trong tương lai gần*”.

Những món hời thượng hạng



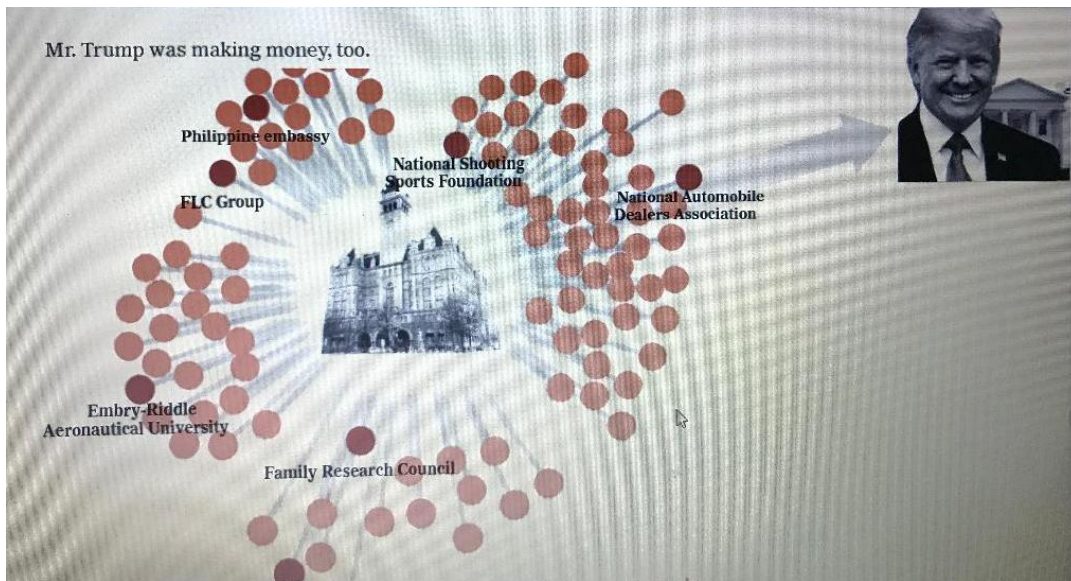
Khi Trump bước chân vào khách sạn quốc tế Washington để ăn tối, tin ông ta có mặt dường như được lan truyền ngay lập tức.

Trong lúc ngài tổng thống đang ăn, những kẻ hâm mộ (fans) ngài đóng đô ở quầy rượu của khách sạn, có khi hàng giờ, thậm chí với hy vọng chỉ cần được một thoáng chiêm ngưỡng ngài.

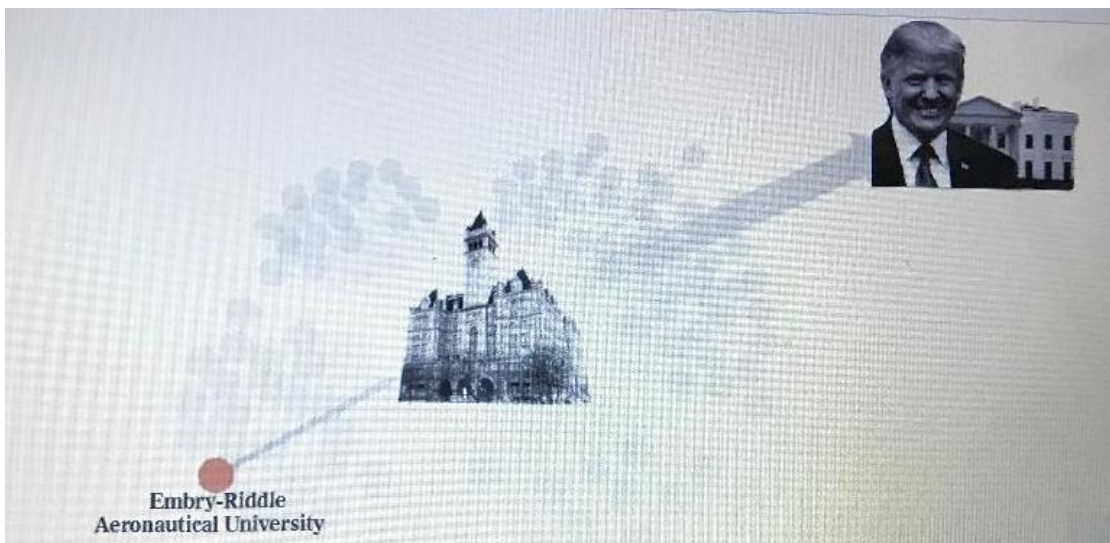
Michel Rivera, - làm việc tại khách sạn cho đến năm ngoái, vốn không bao giờ là fan của tổng thống Trump – kể lại về đám khách hàng om sòm ầm ĩ, đôi khi đối xử với nhân viên khách sạn bằng những cung cách rất khiếm nhã. Nhưng Rivera không bận tâm tới điều đó, theo lời anh ta, vì đã kiếm được khá bộn tiền ở đó.

“Tôi đứng quầy pha rượu, mỗi đêm bỏ túi \$1,000.00”.

Trump cũng kiếm khá bộn tiền nữa.

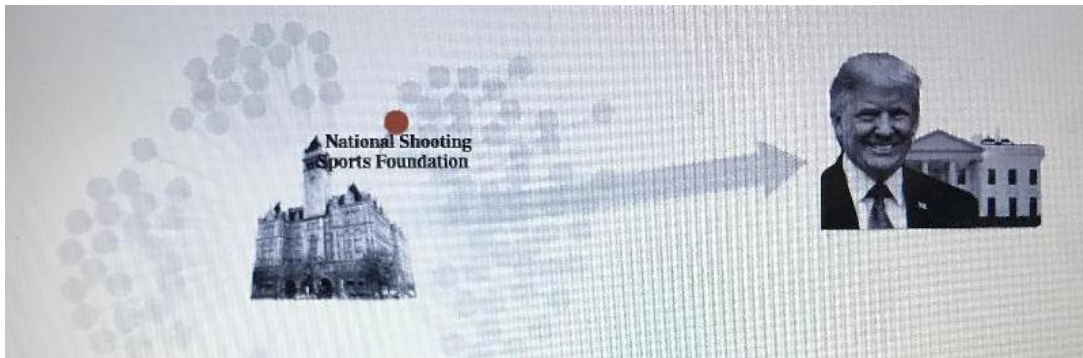


Thí dụ, **Hiệp hội những đại lý bán xe hơi toàn quốc (The National Automobiles Dealers Association)** đã trả cho khách sạn \$80,000.00 để tổ chức các cuộc họp với những nhà hoạch định chính sách của chính quyền (theo hồ sơ thuế có được của New York Times). (Hiệp hội đã cho biết rằng địa điểm này “*được chọn vì nơi đây các người tham dự đã đạt được những hợp đồng phục vụ tốt nhất nhu cầu của chúng tôi*”).



Trường đại học hàng không Embry-Riddle (Embry-Riddle Aeronautical University), một trường chuyên dạy về hàng không có địa điểm (campus) ở Florida và Arizona, **chi trả \$75,000.00 cho khách sạn** trong lúc vận động sự phê chuẩn một dự luật hủy bỏ các giới hạn về đất đai do trường làm chủ.

Tháng 3 năm 2019, tổng thống Trump đã ký chấp thuận dự luật. Trường Embry-Riddle từ chối không thảo luận những chi tiết về chi phí nói trên.



Tổ chức Săn Bắn Thể Thao quốc gia (The National Sports Foundation), một nhóm hoạt động thương mại vũ khí, đã trả cho tiền thuê khách sạn Trump ít nhất là \$62,000.00 trong năm 2018.

Mùa hè năm sau, The National Sports Foundation cùng đứng ra tổ chức một hội nghị thường niên ở Khách sạn Trump mà trước đây họ thường tổ chức ở khách sạn Grand Hyatt kế bên. Năm nay, tổng thống Trump [đã chỉ thị đảo ngược hẳn 180 độ lệnh cấm bán](#) bộ phận hãm thanh (súng) cho các sở hữu chủ vũ khí tư nhân ở bên ngoài nước Mỹ. Đây là một thắng lợi lớn cho kỹ nghệ chế tạo súng trong nước.

Một viên chức của tổ chức, Lawrence G. Keane, cho biết khách sạn Hyatt – một khách sạn cấp 4 sao – đã không thể đáp ứng được nhu cầu tổ chức của hội nghị, trong khi đó, khách sạn quốc tế Trump – một khách sạn cấp 5 sao với giá cả được coi là cao nhất ở khu vực Washington – đã đề nghị với tổ chức một giá thuê thấp nhất.

Keane nói thêm:

“Ngoài ra, không có những yếu tố nào khác chen vào. Ý kiến của New York Times cho rằng còn có gì khác trong quyết định này, như các câu hỏi đã bóng gió ám chỉ, đều không đúng sự thật.”

Một giải thích tương tự cũng được đưa ra bởi Star Parker, người thành lập Trung Tâm Chính Trang Đô Thị và Giáo Dục (the Center for Urban Renewal and Education), một bộ phận đầu não xiển dương các giải pháp có tính cách bảo thủ cho các vấn nạn ảnh hưởng đến những nhóm dân cư nghèo khó. Từ nhiều năm, nhóm của Parker tổ chức các buổi hội họp cho các mục sư người da đen ở những khách sạn khác trong khu vực Washington. Và cũng đã từ lâu, các vị tổng thống của cả hai đảng đều hầu như hoàn toàn không ngó ngàng gì đến tổ chức này.

Nhưng tình hình trên đã thay đổi dưới thời tổng thống Trump. Các cố vấn của ông ta đã cho mời Parker đến tòa Bạch Ốc và sau đó, hỏi ý kiến bà này về các nội dung xây dựng một chính sách đô thị, Parker cho biết. Không lâu sau đó, Parker quyết định dời

các buổi hội nghị về tổ chức ở khách sạn Trump, bất chấp sự phản đối của một số mục sư vì họ e rằng sẽ có những phản ứng bất lợi.

Parker cho biết:

“Khách sạn Trump đưa ra một giá cả rất hấp dẫn.”

Năm ngoái, giá thuê ở khách sạn Trump vẫn còn khá rẻ, và các mục sư tỏ ra thông cảm hơn khi hội nghị thường niên quay trở lại nơi đó. Lần này, hội nghị còn có dịp vào tòa Bạch Ốc cho một buổi tường trình ngắn.

Bà Parker nói thêm:

“Được nhìn thấy những người ở vị trí lãnh đạo và hoạch định chính sách đưa cho các tu sĩ số điện thoại cầm tay của họ? Đó quả là khoảnh khắc của sự đoàn kết và trân trọng.”

Tim cách có được những món hời (bargain-hunting) không phải là lý do duy nhất khiến người ta trực chỉ con đường dẫn đến khách sạn Trump.

Khách sạn Trump thường xuyên là nơi tụ họp của các nhân viên làm việc trong tòa Bạch Ốc, các vị bộ trưởng và những người từng hiến tặng tiền của cho Trump, giống như tại những buổi vận động MAGA (Make America Great Again – những buổi tập họp tranh cử của Trump). Con trai của Trump Donald Jr. cũng ghé qua đó. Rất nhiều những nhân vật xuất hiện trên đài truyền hình Fox cũng xuất hiện nữa. Theo lời một cựu nhân viên từng làm việc ở đó, hành lang khách sạn có lúc thực sự là một “green room” (phòng ngồi chờ, chuyện vãn thoải mái của các diễn viên trước khi ra sân khấu -ND).

Những thành phần có ảnh hưởng của Washington cũng tuôn về gia nhập với đám đông ở đó. Theo [nội dung một status trên Facebook](#), John Willding, một luật sư ở Barnes & Thornburg có những hoạt động kinh doanh trước khi chính phủ Trump ra đời, bắt đầu tổ chức những buổi họp mặt hàng tháng ở đây được biết tới dưới cái tên *Trump First Tuesdays*. Nhân viên khách sạn dành riêng cho Willding một góc quây xung quanh bằng những sợi dây nhung. Rivera, một cựu nhân viên làm ở quầy rượu cho biết, có những vị khách trả một hóa đơn nhiều cỡ \$30,000.00 ở một trong những buổi họp mặt đó.

Một số những cộng tác viên của Trump đã từng mang nhiều tai tiếng cũng thuộc về trong số những khách hàng thường xuyên của khách sạn. Trong suốt 16 tháng đứng đầu cơ quan Bảo vệ Môi trường (the Environmental Protection Agency), Scott Pruitt và bộ sậu tham mưu của ông ta thường đến đây để gặp gỡ, để uống cà phê tại quầy Starbucks hay ăn tối, thường là với những nhân vật mà ông ta có nhiệm vụ thiết lập

những định chế, theo những e-mails được bạch hóa như một phần của vụ kiện đứng đơn bởi câu lạc bộ Siera Club.

Một buổi chiều trong tháng 3 năm 2017, tay hoạt động lobbyist Dave Bockorny tình cờ gặp mặt viên chức phụ tá điều hành của Pruitt. Viên phụ tá này sau đó đã sắp xếp một buổi gặp gỡ giữa Pruitt và khách hàng của Bockorny, một công ty có tên là POET, một trong những nhà sản xuất nhiên liệu sinh học (biofuels). Nhóm điều hành công ty muốn gặp Pruitt để thảo luận về một định chế liên bang liên quan đến các thành phần gồm có trong nhiên liệu xăng.

Kỹ nghệ năng lượng, về tổng thể, đã nhận được hết thắng lợi này đến thắng lợi khác, trao cho bởi chính quyền Trump, đặc biệt là nhóm nhiên liệu hóa thạch (fossil fuel). Giới này cũng đã bảo trợ cho hàng chục sự kiện được tổ chức ở khách sạn Washington – theo sự điều tra của New York Times, nhiều hơn bất cứ nhóm quyền lợi nào.

Ngoại trừ có một nhóm.

Khách sạn được Chúa chọn

Tác giả, nhà vị lai học (futurist) và Life Coach (*một loại nghề dạy người ta cách thăng tiến trong sự nghiệp, phát huy và cải tiến các mối quan hệ v.v... nói chung là dạy cách sống cả tâm linh lẫn vật chất – ND*) Lance Wallnau là một người có lòng tin tưởng sắt đá. Thuộc giáo phái Phúc Âm, Wallnau [phản đối](#) việc tách rời nhà thờ ra khỏi nhà nước. Ông ta cho rằng phong trào người đen đòi quyền sống (Black Lives Matter) có một ‘*sự móc ngoặc với Trung quốc*’. Mới đây, trong một video phát tán trên Facebook, Wallnau nói với các tín đồ của mình rằng Thượng nghị sĩ Kamala Harris, ứng viên phó tổng thống đảng dân Chủ, đã được ma quỷ phái xuống để “*loại trừ Trump*”.

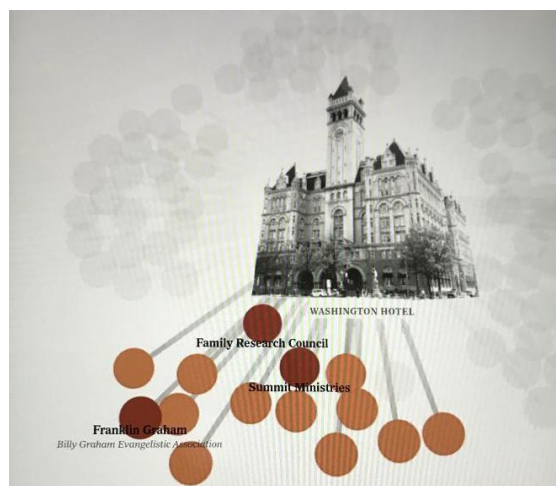
Tất nhiên, Wallnau cũng quả quyết không kém trong việc chọn nơi để tổ chức hội nghị truyền hứng khởi (Motivational Conference) năm 2018 của ông ta: khách sạn Trump ở Washington.

Wallnau viết trong các nội dung quảng cáo cho hội nghị:

“Chúa có lý do để kêu gọi chúng ta có mặt ở một nơi nào đó vào một khoảng thời gian nào đó. Người đang xây dựng Vườn Địa Đàng ở giữa những khu rừng rậm rạp của Babylon. Và tôi nhìn thấy sự hiển hiện ở Washington.”

Năm sau (2019), ông ta lại đến với khách sạn “*tráng lệ huy hoàng*” của Trump một lần nữa. Trong một video quảng cáo cho hội nghị lần này, Wallnau nói:

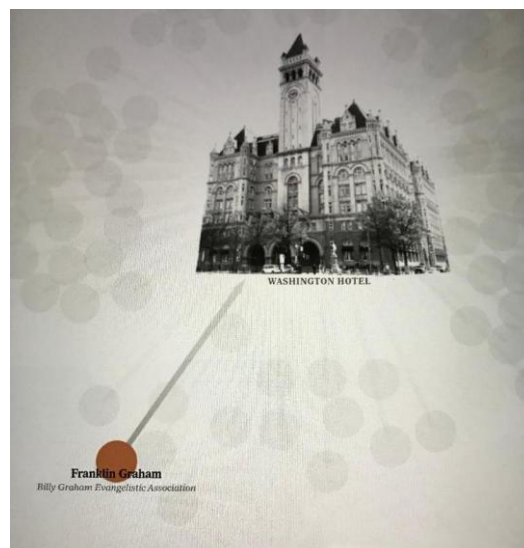
“Bất cứ ai đến đó và chỉ cần có một chút ý thức tâm linh thôi cũng sẽ kể lại cho mọi người khác biết rằng nơi ấy giống như một thứ Grand Central Station của thiên thần”. (Grand Central Station: một trạm xe lửa rộng 48 mẫu ở Midtown Manhattan, NY. Ngày nay, nơi này không chỉ là trạm xe lửa, mà còn là trung tâm mua sắm, ăn uống, dịch vụ và văn hóa với 60 cửa hàng bán lẻ, 35 địa điểm ăn uống và một lịch trình dày đặc những sự kiện văn hóa – ND).



Hầu như ngay từ những ngày đầu của chính quyền Trump, khách sạn Washington đã trở thành trung tâm của **những buổi hội họp tôn giáo, tiệc gây quỹ và những chuyên thăm viếng** – những sự kiện đã giúp chuyển đổi những cử tri trung thành nhất của Trump thành những khách hàng tin cậy nhất của ông ta.



Những khách hàng nhỏ như **Summit Ministries**, một nhóm nhỏ có mục đích giáo dục tôn giáo ở Colorado, trả một **chi phí \$180,864.00** để tổ chức một cuộc họp mặt những người hiến tặng năm 2018 . . .



. . . Cho đến những tổ chức đồ sộ như **Billy Graham Evangelistic Association**, hiện giờ đang được điều hành bởi Franklin Graham. Theo tài liệu thuế, tổ chức này trả cho khách sạn Trump **\$397,602.00** trong năm 2017 về chi phí tổ chức buổi lễ bế mạc -

nhân hội nghị thế giới về việc bảo vệ những người Thiên Chúa Giáo bị ngược đãi – để đáp ứng nhu cầu tham dự của một đám đông quá tải.

Mùa thu năm đó (2017), khi viện bảo tàng Kinh Thánh đang chuẩn bị khai trương, Mike Ingram, [một nhà phát triển địa ốc giàu có ở Arizona](#) và cũng là một người từng hiến tặng cho Trump đã mời một nhóm tuyển chọn “*những cặp vợ chồng Thiên Chúa Giáo bảo thủ*” đến thăm viếng và ăn tiệc khoản đãi ở viện bảo tàng, sau đó họ sẽ nghỉ đêm ở khách sạn Trump – theo nội dung một bức e-mail. Tại khách sạn, viện bảo tàng tổ chức gây quỹ và đồng thời liên hoan ăn mừng khai mạc viện cũng ở đó, đưa tổng số chi phí trả cho khách sạn là \$278,290.00. Tiệc liên hoan chứng kiến sự có mặt của các viên chức trong chính phủ Trump, Eric Trump và các nhà lãnh đạo tôn giáo máu mặt và có quan hệ với Trump, bao gồm cả Jerry Falwell Jr.

Viện bảo tàng đã chi thêm \$252,334.00 cho tiền phòng và tiền thuê cho một sự kiện tổ chức năm 2018, một phần là để tránh sự thất bại có thể xảy ra trong việc gây quỹ. Mùa thu năm 2018, viện bảo tàng hủy bỏ một sự kiện dự định tổ chức ở trong tòa nhà nơi viện tọa lạc của một nhóm người thường lớn tiếng lên án những kẻ mà họ cho là chống Trump, bao gồm bọn “*nhà nước bí mật*” (*deep state*), bọn “*fake news*” – theo bản tin của [tờ Religion News Service](#) cho biết. Một người phát ngôn của viện bảo tàng đã nói với New York Times rằng lãnh đạo của Viện nhận định sự kiện này “*đang phải lộ liễu quá*” và đã sắp xếp để dời về khách sạn Trump ở Washington; đồng thời, bà ta cũng cho biết viện bảo tàng đã đặt trước các sự kiện viện tổ chức ở các khách sạn khác trong khu vực Washington, nữa.

Theo các cựu nhân viên từng làm việc ở khách sạn Trump, các nhà truyền giáo thuộc phái Phúc Âm có máu mặt được nhận danh hiệu Thượng Khách (VIP) ở khách sạn, có tên tuổi, hình ảnh in trong danh sách khách hàng mà các nhân viên phải nhận biết, bên cạnh những thượng nghị sĩ, dân biểu đảng Cộng Hòa và các ngôi sao sáng của Fox News. Và những người này tiêu không tiếc tiền tại nhà hàng BLT Steakhouse.

Shawn Matijevich, một cựu quản lý đầu bếp của nhà hàng, kể:

“Ở đây, mỗi tuần đều có sự hiện diện của một nhà truyền giáo Phúc Âm hay một mục sư Tin Lành nào đó.”

Matijevich từ chối không cho biết gì thêm về nội tình làm việc của khách sạn, viện dẫn anh đã ký một thỏa ước không tiết lộ điều gì về nơi làm việc (nondisclosure agreement).

Một số vị khách của khách sạn, như tác giả và diễn giả Thiên Chúa Giáo Dutch Sheets, đóng khung sự viếng thăm khách sạn vào trong một nội dung tôn giáo. Ông ta

[thúc hồi](#) các tín đồ của mình hãy ghi tên tham dự cuộc tập họp cầu nguyện năm 2018, gọi đó là một sự lựa chọn “*có tính cách tiên tri*” bởi vì, vào thời điểm ấy, chỉ có khách sạn của Trump là có chỗ trống để ban tổ chức chọn làm địa điểm.

Với những người khác, như Wallnau, hành lang của khách sạn đã cung cấp nhiều cơ hội không ngờ tới.

Trong một video, Wallnau thuyết giảng: “*nếu có một vùng đất nào đó tọa lạc một vườn địa đàng luôn mở rộng cửa, và phôi thai những sứ vụ thiêng liêng, thì đó chính là hành lang của khách sạn quốc tế Trump. Mỗi lần đến đây, tôi đều nhận được một sứ mạng thiêng liêng với một người nào đó.*”

Trong một e-mail gửi tới New York Times, Wallnau giải thích ông ta chọn khách sạn Trump một lần nữa để tổ chức hội nghị năm 2019 là vì “*nhóm của chúng tôi ghi nhận những phản hồi sau mỗi kỳ tổ chức và họ đã yêu cầu chúng tôi quay trở lại khách sạn Trump vào năm sau.*”

Cũng giống hệt như nhóm khách hàng trong giới kinh doanh của Trump, nhóm khách hàng tôn giáo thường đạt được những ưu ái đặc biệt và một loạt những lợi thế từ chính sách ban hành bởi chính phủ Trump, bao gồm việc bỏ nhiệm những thẩm phán có quan điểm chống phá thai và nhiều biện pháp đặc miễn cho các tổ chức tôn giáo trong đạo luật chống phân biệt đối xử. Hiện nay, họ đang dồn hết sự ủng hộ vào thẩm phán Amy Coney Barrett, người vừa được đề cử thay thế thẩm phán tối cao pháp viện mới qua đời Ruth Bader Ginsburg.

Wallnau được tiếp đón niềm nở ở tòa Bạch Ốc, được tham dự một [buổi hội thảo chính thức của Bộ Ngoại Giao](#) trong lúc viếng thăm Taiwan, và đã ở Mar-a-Lago trong một sự kiện của một nhóm bảo thủ - theo các nội dung và videos trên mạng xã hội. Năm 2019, sau khi [Graham và các nhà truyền giáo Phúc Âm kêu gọi chính phủ Trump](#) xem xét lại quyết định rút quân khỏi Syria vì những nguy hiểm xảy đến cho người Thiên Chúa giáo và các nhóm thiểu số tôn giáo khác, tòa Bạch Ốc đáp ứng bằng cách [cung cấp 50 triệu đô la](#) để giúp bảo vệ các nhóm tôn giáo này. Cùng năm 2019, Tổ chức the Family Research Council bảo trợ một cuộc “*hội thảo và thăm viếng các di sản Thiên Chúa Giáo*” tại khách sạn, trong đó, người tham dự đóng \$2,500.00 một đầu người. Mấy tháng sau, tháng 11 năm 2019, chính quyền Trump đưa ra một đề nghị cho phép các cơ quan nhận quỹ liên bang để điều hành dịch vụ nhận con nuôi có quyền từ chối dịch vụ với những gia đình L.G.B.T. (Lesbian, Gay, Bisexual and Trangender – đồng tính nữ, đồng tính nam, lưỡng tính và chuyển đổi giống), một đòi hỏi ưu tiên của Family Research Council.

Mạng lưới truyền thông Thiên Chúa Giáo (Christian Broadcasting Network - CBN) cho biết họ đã trả cho Mar-a-Lago khoảng chừng \$170,000.00 về chi phí tổ chức các

sự kiện ở đó trong hai năm 2018 và 2019 nhằm mục đích gây quỹ cho nhóm hoạt động thiện nguyện của mạng lưới, Orphan's Promise. Dưới thời Trump, mạng lưới truyền thông Thiên Chúa Giáo nhỏ bé này luôn nhận được những ưu tiên từ tòa Bạch Ốc, ngang hàng với những mạng lưới lớn hơn gấp bội như Fox, thường xuyên được thực hiện các cuộc phỏng vấn đặc biệt với tổng thống, phó tổng thống và các cộng sự viên cao cấp của họ. Phóng viên trưởng phụ trách về chính trị của CBN, David Brody, nói với [New York Times hồi năm 2018](#): “*Những ưu tiên này quả là có tính cách hiện tượng*”.

Một phát ngôn viên của mạng lưới tuyên bố rằng mạng lưới đã có những cuộc phỏng vấn với Trump từ năm 2011, và rằng sẽ là “*sai lạc, không chính xác*” để nối kết chuyện này với những sự kiện được tổ chức ở Mar-a-Lago của mạng lưới, mà các chi phí tổ chức được thanh toán bởi những ủng hộ viên của mạng lưới.

Không như những nhóm thương mại và kinh doanh, nhiều tổ chức bảo thủ tôn giáo công khai sự ủng hộ của mình cho doanh nghiệp của Trump cũng như với nghị trình bảo thủ xã hội của chính quyền dưới sự lãnh đạo của Trump. Một số tìm cách giải thích trong các cuộc phỏng vấn rằng Trump đã làm được rất nhiều điều cho tôn giáo của họ - như vấn đề phá thai, bỏ nhậm các thẩm phán, Israel và nhiều nữa – nên họ muốn có cử chỉ tỏ lòng biết ơn của mình.

Sharon Bolan, một nhà truyền giáo Phúc Âm từ Dallas, cũng là một thành viên trong nhóm các nhà lãnh đạo đức tin quốc gia của Trump (National Faith Leaders), và đã từng là khách hàng của Trump cả ở Mar-a-Lago lẫn khách sạn quốc tế Trump, tuyên bố:

“Nếu chúng ta có thể ủng hộ tổng thống bằng cách ăn tối hay nghỉ lại tại khách sạn của ngài, thì chúng ta sẽ mong muốn được làm như vậy.”

Thuật lãnh đạo và công việc kiếm tiền

Trong tuần lễ diễn ra lễ nhậm chức của tổng thống Trump, một chính trị gia người Romania tên Liviu Dragnea có ghé qua khách sạn quốc tế Trump ăn tối và uống rượu.

Ở nước mình, Dragnea – thủ lĩnh của đảng Dân Chủ Xã Hội – bị cấm không cho nắm giữ những chức vụ quan trọng và chuẩn bị phải ra tòa vì các cáo buộc tham nhũng. Nhưng ở Washington, ông ta vẫn có thể bắt tay với vị tổng thống đắc cử. Tối hôm đó, khi tổng thống Trump và đoàn tùy tùng đi ngang qua khách sạn, Dragnea và viên thủ tướng Romania chụp bắt ngay cơ hội. Dragnea đã có được một buổi mà sau đó ông ta mô tả một cách sai lạc là một buổi ăn tối thân mật, một hình thức gặp mặt phải mất cả năm trời để sắp xếp, kể cả với các vị nguyên thủ quốc gia. Sau đó, ông ta [đưa bức hình chụp chung với Trump](#) lên trang Facebook, hàm ý rằng ông ta đã gạt hái được một cam kết thắt chặt hơn mối quan hệ giữa hai quốc gia.

Đối với các chính trị gia nước ngoài ở mức thấp nhất trong nấc thang ngoại giao ở Washington, ngay cả một cơ hội gặp gỡ với tổng thống Hoa Kỳ cũng đã là thắng lợi có ý nghĩa về mặt tuyên truyền. Đại biểu của ít nhất 33 quốc gia đã từng bước ngang qua khách sạn Trump, theo thống kê của [bản tin 1100 Pennsylvania](#) của ký giả Zach Everson, người theo dõi các hoạt động ra vào nơi đây.

Alan M. Madison, người đại diện cho các chính quyền và đảng phái chính trị nước ngoài ở Washington, bao gồm cả đảng Dân Chủ Xã Hội của Dragnea, cho biết:

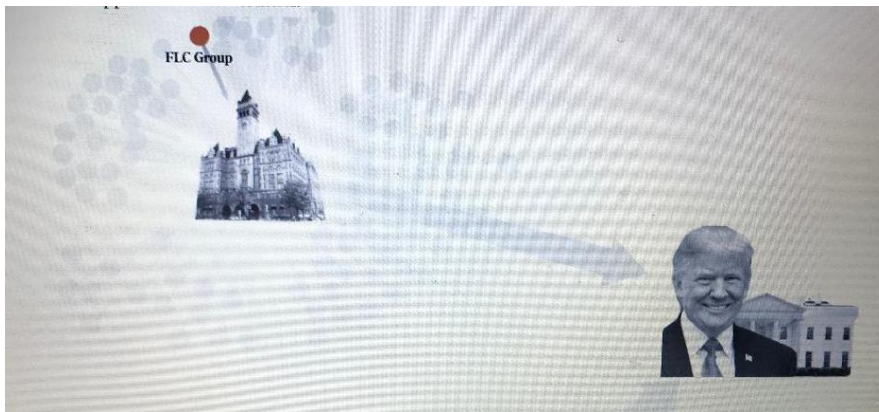
“Việc họ có thể sắp xếp được một cuộc gặp gỡ, một cái bắt tay và chụp chung một bức hình được lan truyền xa rộng về tận quê nhà của họ - đó là vàng đối với họ. Họ sẵn sàng làm bất cứ việc gì để đạt được điều đó.”

Một số tòa đại sứ đã dời những buổi tiệc hàng năm hoặc các dịp lễ kỷ niệm độc lập của nước họ vào trong khách sạn Trump. Viên đại sứ Phi Luật Tân [giải thích](#) với tờ The Philippine Star: *“Vì mấy tòa đại sứ khác họ tổ chức các dịp kỷ niệm hàng năm của họ trong khách sạn được rất nhiều người tham dự, tôi quyết định – tại sao mình lại không làm giống như vậy.”*

Khi thủ tướng của khu vực Serbian trong vùng đất Bosnia, Zeljka Cvijanovic, ghé lại khách sạn và gặp được Kellyanne Conway và Sarah Huckabee Sanders ở đó, bà ta bèn cho ra [một thông báo](#) gần giống với tuyên bố chính thức cấp nhà nước, trong đó có đoạn: *“ngay trong ngày đầu tiên viếng thăm Washington, thủ tướng Zeljka Cvijanovic đã tiếp xúc được với những cố vấn thân cận nhất của tổng thống Hoa Kỳ”*.



New York Times nhận diện hơn **20 viên chức, các chính trị gia, doanh nghiệp và các nhóm quyền lợi ngoại quốc** có các mối quan hệ chặt chẽ với các chính quyền hải ngoại đã tổ chức các sự kiện ở khách sạn Trump hay mượn phòng ở đó.



Những thắng lợi về chính sách đôi khi theo sát đằng sau. **Nhóm hỗn hợp FLC**, khối liên kết doanh nghiệp ở Việt Nam có số vốn áp đảo ở một hãng hàng không thương mại, đã tổ chức một hội nghị tại khách sạn Washington vào tháng 6 năm 2018, quảng cáo cho những cơ hội đầu tư tại Việt Nam.

8 tháng sau đó, cơ quan hàng không Liên Bang Hoa Kỳ đã [thỏa thuận](#) cho hàng không Việt Nam thiết lập đường bay với Hoa Kỳ. Trump đến tham dự một buổi lễ tại Hà Nội để ăn mừng [FLC đã ký một hợp đồng mua máy bay của hãng Boeing](#) trị giá 3 tỉ đô la.

Một số những khách hàng của cơ sở doanh nghiệp Trump đã dùng những nơi này để tạo dựng các mối quan hệ với các nhà lãnh đạo nước ngoài. Broidy, một doanh nhân California và là một tân hội viên của Mar-a-Lago, đã dùng com tới với Dragnea và sắp xếp cuộc gặp tại chỗ cho ông này với tổng thống Trump. Về sau, Broidy tìm cách để có được sự làm ăn với Romania và các nước khác. Tháng 2 năm 2017, Broidy viết thư cho bộ trưởng Quốc Phòng Angola thảo luận về một cuộc viếng thăm của ông này đến Mar-a-Lago trong lúc đang đòi chính phủ nước này thanh toán một khoản tiền cho công ty cung cấp dịch vụ phòng vệ của mình, Circinus.

Mùa thu năm đó, Broidy tổ chức một buổi tiếp tân ở khách sạn Washington, có rượu pha, ăn tối và “*giờ giao lưu xã hội với xì-gà*” – tất cả là để chào đón bộ trưởng Quốc Phòng Romania và viên tướng đứng đầu một cơ quan mà Broidy đang để mắt tới với hy vọng có được một thương vụ mới.

Broidy và nhóm của ông ta mời được [một số viên chức chính phủ](#), gồm đại sứ Hoa Kỳ ở Romania, bộ trưởng thương mại Wilbur Ross. Ông ta cũng mời Ryan Zinke, bộ trưởng Nội Vụ, và “*nhiều chức sắc quan trọng*” khác – theo một nội dung e-mail có được do sự yêu cầu công khai các văn kiện. Ross không tham dự nhưng có mặt Zinke và viên đại sứ.

Khoảng 5 tháng sau, công ty của Broidy đã đạt được một thỏa thuận hợp tác với một công ty dịch vụ phòng vệ do nhà nước sở hữu của Romania, tạo nền tảng cho việc ký kết một hợp đồng trị giá 200 triệu đô la. Tuy nhiên, hợp đồng này không bao giờ thành hiện thực. Dragnea bị kết tội lợi dụng quyền hành và [phải thi hành án tù](#); cùng lúc, những giao dịch của Broidy với các khách hàng nước ngoài bị [điều tra bởi cơ quan Liên bang](#).

Broidy không trả lời những yêu cầu bình luận. Hôm thứ năm vừa rồi, có tin tiết lộ rằng ông ta bị cáo buộc một tội danh duy nhất là âm mưu vi phạm luật lobby cho khách hàng ngoại quốc trong một trường hợp không dính dáng gì đến Romania. Tuy nhiên, các công tố viên trong vụ này đã nhấn mạnh đến mối quan hệ của Broidy với cơ sở doanh nghiệp của Trump, trích dẫn một nội dung tin nhắn từ Broidy, đề nghị sắp xếp một buổi chơi golf cho một chính trị gia nước ngoài với tổng thống Trump tại sân câu lạc bộ Bedminster hoặc khu vực Washington.

Thậm chí một chính trị gia hạng xoàng ở Đông Âu cũng có thể kè vai sát cánh với nhà lãnh đạo của thế giới tự do. Mùa xuân vừa rồi, tại một buổi hội hè do đảng bộ Cộng Hòa địa phương tổ chức ở Mar-a-Lago, thủ lĩnh của một đảng chính trị đứng hàng thứ sáu của Romania đã tìm cách đến gần được Trump và chụp chung hình.

Cơ hội chẳng bao lâu tự nó xuất hiện: trong [một bức hình khá mờ](#) đưa lên trong tài khoản facebook và Instagram, nhà hoạt động chính trị, Eugen Tomac, được nhìn thấy đang bắt tay với tổng thống Trump, người mà ông ta tuyên bố đã mời sang viếng thăm Romania.

Trên tài khoản Facebook của mình, Tomac [viết](#):

“Chúng ta đang làm điều đúng nhất cho Romania và cho tương lai của khối Châu Âu-Đại Tây Dương của chúng ta. Chỉ bằng cách này chúng ta mới có thể làm cho Romania hùng mạnh và vĩ đại một lần nữa.”

Bữa tiệc sinh nhật

Để nhân mạnh sự ngay tình của mình với đám đông vây quanh Trump, Madhavan Padmakumar sẵn sàng chi \$10,000.00 để tổ chức [buổi tiệc sinh nhật ở Mar-a-Lago](#) cho một người mà ông ta chưa bao giờ gặp mặt.

Tháng 3 năm 2020, Padmakumar, viên chức điều hành một công ty IT ở New York, đến thành phố cùng với hàng trăm những người ủng hộ Trump tham dự một cuộc hội thảo hiến tặng tiền của cho Trump tái tranh cử.

Mặc dù Trump đã trấn an các vị khách rằng chính phủ của ông ta đã kiểm soát được dịch bệnh, nhưng con virus Covid-19 đã chui vào ẩn nấp dưới lớp mái bằng ngói của câu lạc bộ. [Một số khách tham dự sau đó đã bị thử nghiệm dương tính](#). Đến cuối tháng 3, câu lạc bộ Mar-a-Lago bị [buộc phải đóng cửa](#), cũng như nhà hàng và quầy rượu trong khách sạn Washington.

Nhưng \$10,000.00 của Padmakumar đóng góp cho một sự kiện khác cũng xảy ra vào cuối tuần đó: buổi tiệc sinh nhật cho Kimberly Guilfoyle, nhân tình của Donald Jr. và cũng là viên chức của ủy ban vận động tranh cử của đảng Cộng Hòa, người phụ trách buổi hội thảo tối hôm đó. Theo 2 nhân vật quen thuộc với việc tổ chức, bữa tiệc tốn \$50,000.00. Phần đóng góp của Padmakumar đã giúp ông ta nhận được lời mời tham dự bữa tiệc vào phút chót và tên của ông ta được loan báo như là một người bảo trợ.

Tất nhiên, tổng thống Trump có mặt trong bữa tiệc. Cũng có mặt là chủ nhân nhà máy hạt nhân, Haney, ngồi cùng với vợ và người lobbyist của mình. Gần đó là Ingram, một người hiến tặng cho Trump và cũng là ủng hộ viên tích cực của viện bảo tàng Kinh Thánh. Còn có những vị khách khác nữa mà phần lớn đều là những người hiến tặng chủ yếu cho quỹ tái tranh cử của Trump. Đối diện, ở phía bên kia của căn phòng, là một tay hiến tặng cho Trump khác, Dick Saulsbury và con trai Bubba, cả hai đều hoạt động trong kỹ nghệ năng lượng. Viên CEO của một công ty xây dựng, Ben Pogue và vợ, người đã tặng cho Trump \$248,542.00 tiền mặt và các chi phí liên quan đến việc di chuyển hàng không trong chiến dịch tái tranh cử của Trump, cũng hiện diện tối nay. Mấy tuần trước đó, tổng thống Trump [đã cho lệnh tha tội hoàn toàn cho cha của Pogue](#), người trước tòa đã khai nhận tội gian lận trong hồ sơ khai thuế lợi tức.

Bữa tiệc của Guilfoyle không dính dáng gì đến buổi hội thảo hiến tặng tiền cho Trump. Các viên chức đảng và người phát ngôn của Guilfoyle sau đó đã tuyên bố như trên. Một số những vị khách có thể là những người đóng góp, nhưng họ đồng thời cũng là bạn của Guilfoyle, dù họ chỉ mới gặp cô ta. Khi Donald Jr. chúc mừng [nhân tình](#) của mình, anh ta đùa rằng anh ta sẽ tiếp tục khản khoản các vị khách, “*những*

người luôn có mặt mỗi khi chúng ta kêu gọi, mỗi khi chúng ta yêu cầu.”.

Người hiến tặng, hội viên, bạn cũ, bạn mới. Trong không khí hỗn độn rối rắm của cái đầm lầy do Trump tạo nên, rất khó để mà phân biệt những thành phần nói trên. Từ một góc độ nào đó, chuyện này cũng không thành vấn đề gì quan trọng. Giữa một buổi hội thảo thu tiền hiến tặng và bữa tiệc sinh nhật của Guilfoyle, cuối tuần ấy đã đem về \$400,000.00 cho Mar-a-Lago.

Trump vẫn được trả tiền.

PHẦN IV

Hồ sơ thuế của Trump: Những nỗ lực ve vãn Trung quốc của Donald Trump*

Những dữ liệu trong hồ sơ thuế (của Trump) chiếu một ánh sáng mới vào nỗ lực theo đuổi việc kinh doanh với Trung quốc của Trump.

[New York Times](#)

Tác giả: [Mike McIntire](#), [Russ Buettner](#) and [Susanne Craig](#)

Dịch giả: T.Vấn

Trong lúc Trump đặt câu hỏi về lập trường của đối thủ (Joe Biden) với Trung quốc, thì hồ sơ thuế của chính Trump đã tiết lộ nhiều chi tiết về những hoạt động của ông ta ở đó, trong đó có việc mở một tài khoản ngân hàng trước đây chưa ai biết tới.



Tổng thống Trump tại một hội nghị năm 2017 với nhà lãnh đạo Trung Quốc Tập Cận Bình. Trump đã từng có một thời gian dài theo đuổi doanh nghiệp cấp phép bản quyền (licensing deals) ở Trung quốc. Stephen Crowley/The New York Times

Tổng thống Trump và các đồng minh của ông ta từ lâu nay ra sức tạo nên hình ảnh một Joseph R. Biden, ứng cử viên tổng thống của đảng Dân Chủ, là người mềm yếu với Trung quốc, một phần họ dựa vào chi tiết con trai của Biden đã có những mối quan hệ kinh doanh ở bên đó.

Các thượng nghị sĩ của đảng Cộng Hòa đã công bố bản báo cáo khẳng định một trong

những việc Hunter Biden (con trai của Joe Biden) làm ở Trung quốc là “*mở một tài khoản ngân hàng*” với một thương nhân địa phương, cũng như anh ta đã từng có một số quan hệ với “*các người ngoại quốc và các chính phủ nước ngoài khắp toàn cầu*”.

Nhưng riêng Trump, với một quá trình kinh doanh đầy áp những hợp đồng tài chính ký kết ở nước ngoài, trong đó phải kể đến một số có liên quan đến nhà nước Trung quốc. Trump trải gần một thập kỷ theo đuổi một số dự án doanh nghiệp ở Trung quốc, nhưng đã không gặt hái được thành công nào. Trong lần chạy đua đầu tiên chức ứng cử viên tổng thống, Trump vẫn còn đang điều hành một văn phòng của mình ở Trung quốc và nỗ lực để đạt được sự hợp tác kinh doanh với một công ty lớn do nhà nước cộng sản kiểm soát.

Theo sự phân tích tài liệu thuế của Trump mà nhóm phóng viên New York Times có được, Trump chỉ mở và duy trì tài khoản ngân hàng ở 3 quốc gia ngoài Hoa Kỳ: Anh, Ái Nhĩ Lan và Trung quốc. Những tài khoản ngân hàng ngoại quốc này không được liệt kê trong bản bạch hóa tài chính của tổng thống (theo luật bắt buộc Trump phải công bố), trong đó chỉ phản ánh những tài sản cá nhân (Trump), còn các tài khoản ngân hàng ngoại quốc thì ông ta mở dưới tên của doanh nghiệp (công ty). Tuy nhiên, danh tính của các ngân hàng mà Trump mở tài khoản (ở ngoại quốc) vẫn chưa được xác định rõ ràng.

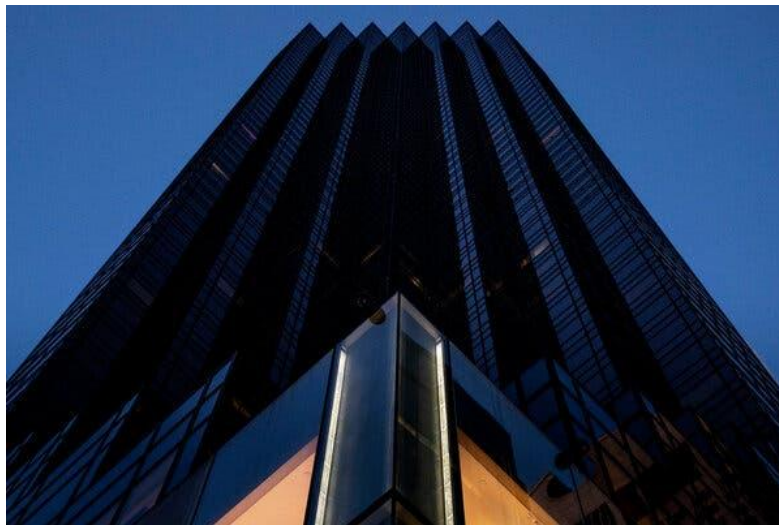
Tài khoản ngân hàng ở Trung quốc được Trump mở dưới tên Trump International Hotels Management L.L.C., trong đó, theo tài liệu thuế, cho thấy tài khoản này đã chi trả \$188,561.00 tiền thuế ở Trung quốc trong khoảng thời gian Trump đeo đuổi các hợp đồng cấp phép bản quyền ở đó từ năm 2013 cho đến năm 2015.

Tuy nhiên, tài liệu thuế nói trên lại không cho biết tổng số thu nhập của doanh nghiệp được chuyển vào các tài khoản ngoại quốc, dù quy định của IRS bắt buộc các hồ sơ khai thuế phải báo cáo phần thu nhập mà người khai thuế đã nhận được qua các hoạt động kinh doanh hoặc làm việc ở ngoại quốc. Các tài khoản ngân hàng của Trump mở ở Anh và Ái Nhĩ Lan - dưới tên các công ty điều hành sân golf của ông ta tại Tô Cách Lan (Scotland) và Ái Nhĩ Lan (Ireland) – vẫn báo cáo định kỳ hàng triệu đô la thu nhập từ hai quốc gia này. Còn Trump International Hotels Management thì báo cáo chỉ có khoảng chừng vài ngàn đô la thu hoạch ở Trung quốc.

Trả lời các câu hỏi của New York Times, viên luật sư của Tổ Hợp Trump, Alan Garten, nói rằng công ty “*đã mở tài khoản ngân hàng với một ngân hàng Trung quốc có chi nhánh ở Hoa Kỳ để có thể trả khoản thuế địa phương (local taxes)*” liên quan đến các nỗ lực kinh doanh ở đó (Trung quốc). Garten còn cho biết thêm, công ty mở tài khoản sau khi đã đặt một văn phòng ở Trung quốc “*để thăm dò những tiềm năng về dịch vụ bản quyền khách sạn tại Châu Á*”.

“Không có một thỏa thuận, một thương vụ giao dịch hay bất cứ một hoạt động doanh nghiệp nào thành hiện thực, và kể từ năm 2015, chi nhánh văn phòng của công ty đã không còn hoạt động nữa. Và tuy tài khoản ngân hàng vẫn còn được duy trì, nhưng nó vẫn không được dùng cho bất cứ mục đích nào khác”.

Nhưng Garten không xác định rõ tài khoản này nằm ở ngân hàng nào bên Trung quốc. Cho đến năm ngoái, một ngân hàng nhà nước lớn nhất Trung quốc [đã thuê ba tầng lầu](#) ở Trump Tower, một hợp đồng béo bở khiến tạo nên những [cáo buộc về xung đột lợi ích](#) (conflict of interest) trong hoạt động kinh doanh cá nhân của tổng thống Hoa Kỳ Donald Trump.



Cho đến năm ngoái, Trump Tower ở Manhattan đã có một hợp đồng cho thuê béo bở với ngân hàng nhà nước lớn nhất Trung quốc. Dave Sanders for The New York Times

Trung quốc vẫn tiếp tục là một đề tài trong chiến dịch tranh cử tổng thống năm 2020, từ cuộc chiến tranh thương mại do Trump khai mào cho đến những lời nói bóng gió của ông ta về nguồn gốc của trận đại dịch toàn cầu hiện nay. Chiến dịch tranh cử của Trump đang ra sức tô vẽ Biden như là một thứ “*bù nhìn*” (puppet) của Trung quốc, người mà –theo lời Trump - trong lúc còn làm phó tổng thống đã không nhận ra được sự nguy hiểm của Trung quốc với tư cách là một quyền lực quốc tế ngày càng lớn mạnh. Trump cũng tìm cách gắn cho đối thủ của mình những mối quan hệ được thổi phồng [hoặc không có căn cứ](#) về những hoạt động kinh doanh của con trai Biden là Hunter Biden ở Trung quốc trong lúc Joseph Biden còn đang tại vị.

Mới đây, Trump nói về con trai của Biden:

“Anh ta giống như chiếc máy hút bụi – đi theo cha để lượm lặt. Thật đáng xấu hổ. Đó là một gia đình tội phạm.”.

Trong một lời buộc tội sai lầm và không có căn cứ, nhưng lại được lớn tiếng hùa theo bởi những tín đồ của mình - như con trai Donald Trump Jr. và luật sư riêng Rudolph W. Giuliani – Trump cho rằng con trai Biden “*đã rời khỏi Trung quốc*” với 1.5 tỉ đô la dứt túi sau khi tháp tùng cha trong một chuyến công du năm 2013. [Một số bài báo](#) và các [trang mạng kiểm chứng sự thật](#) đã giải thích rằng số tiền to tát ấy thực sự chỉ là con số chỉ tiêu huy động vốn (đầu tư) đặt ra cho một công ty đầu tư phải cố gắng vận động để có được, và trong công ty ấy, Biden Con có khoảng 10% cổ phần sau khi Biden Cha đã rời khỏi chức vụ. Công ty đầu tư này tuy nhận được sự hỗ trợ tài chính của một ngân hàng nhà nước lớn của Trung quốc, nhưng vẫn chưa có gì rõ ràng cho thấy mục tiêu huy động vốn của công ty đã đạt được và đồng thời cũng không có một chứng cứ nào xác nhận Biden Con đã nhận được một khoản tiền lớn cho cá nhân mình.

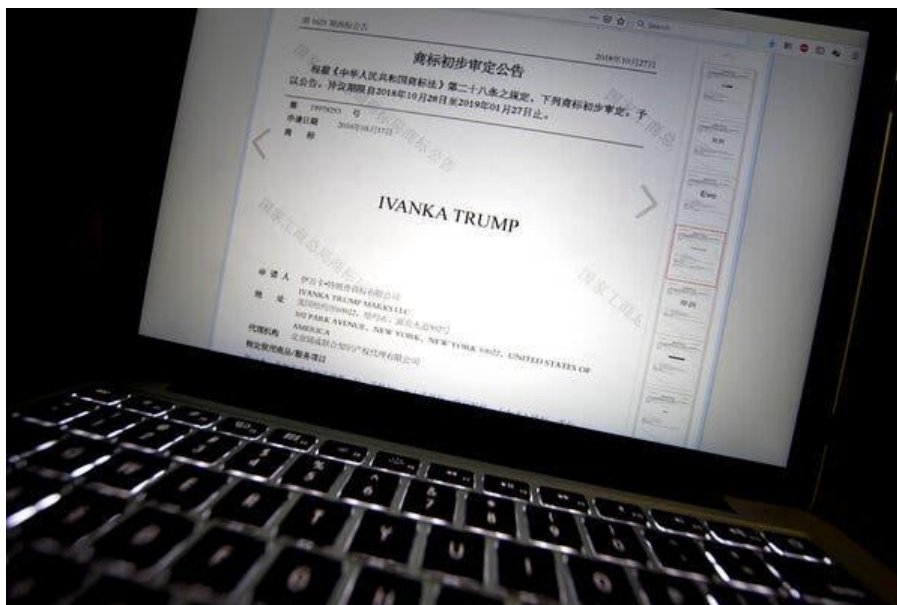
Về phần viên cựu phó tổng thống Biden, những hồ sơ bạch hóa tài chính cùng với bản khai hồ sơ thuế hàng năm được ông [tình nguyện cho phổ biến công khai](#), không cho thấy có bất cứ một thu nhập lợi tức hay hoạt động kinh doanh nào của riêng mình ở Trung quốc.

Trong khi đó, lại có rất nhiều những chứng cứ cho thấy những nỗ lực của Trump muốn nối gót theo vô số các công ty Mỹ từ lâu có cơ sở làm ăn ở Trung quốc – và qua những dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump và công ty mà [New York Times nắm được trong tay](#) đã tiết lộ khá nhiều chi tiết mới về nỗ lực này.

Cũng như ở Nga, nơi Trump tìm cách thăm dò để có thể đạt được những dự án xây cất khách sạn và tháp cao tầng – nhưng không một chút thành công, từ lâu nay Trump cũng tìm mọi cách để có được các hợp đồng cấp phép bản quyền ở Trung quốc. Có thể lần đầu những cố gắng của Trump từ năm 2006, khi ông ta nộp đơn xin cầu chứng nhãn hiệu (trademark) ở Hong Kong và lục địa (mainland) Trung quốc. Rất nhiều các [phê chuẩn của chính quyền \(Trung quốc\) được ban hành](#) sau khi Trump ở chức vụ tổng thống. (Con gái của Trump, Ivanka Trump, cũng đã nhận được [các phê chuẩn cầu chứng nhãn hiệu](#) từ chính quyền Trung quốc cho doanh nghiệp cá nhân của mình sau khi gia nhập đội ngũ nhân viên cố vấn của tòa Bạch Ốc).



Nhãn hiệu Trump đã được phê chuẩn cho câu chứng bởi chính quyền Trung quốc. Ng Han Guan/Associated Press



Nhãn hiệu đã được câu chứng của con gái tổng thống. Mark Schiefelbein/Associated Press

Năm 2008, Trump theo đuổi một dự án xây [Tháp Văn Phòng \(office tower\)](#) ở Quảng Châu nhưng kết quả không đi tới đâu. Đến năm 2012, Trump xúc tiến các nỗ lực để mở một chi nhánh văn phòng ở Thượng Hải, và dữ liệu thuế tiết lộ, một trong những công ty có liên quan đến Trung quốc của Trump, THC China Development L.L.C., khai khấu trừ \$84,000.00 cho những chi phí về di chuyển, pháp lý và văn phòng trong

năm 2008.

Sau khi đã cầm được lá cờ Trump ở Trung quốc, ông ta kết nối với một đối tác mới – State Grid Corporation, một trong những công ty quốc doanh lớn nhất Trung quốc. Năm 2016, [hãng tin Agence France-Presse cho biết](#), sự hợp tác này liên quan đến một hợp đồng cấp phép bản quyền và quản lý một công trình ở Bắc Kinh. Ngay cả khi Trump đã phát động chiến dịch tranh cử tổng thống lần thứ nhất của mình, ông ta cũng vẫn còn cố gắng tìm kiếm những thỏa thuận trong nhiều tháng kế tiếp, và chỉ chịu từ bỏ sau khi biết tin State Grid Corporation bị kẹt cứng trong một cuộc điều tra về tham nhũng của nhà cầm quyền Trung quốc.

Nếu chỉ dựa vào các dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump, sẽ rất khó để ước lượng tương đối chính xác số tiền Trump đã chi ra trong lúc cố gắng tìm một địa bàn kinh doanh ở Trung quốc. Tài liệu thuế cho thấy Trump đã đầu tư ít nhất \$192,000.00 vào 5 công ty nhỏ được thành lập với mục đích cụ thể là theo đuổi các dự án kinh doanh của Trump ở Trung quốc trong thời gian nhiều năm. Những công ty đó đã khai ít nhất \$97,400.00 cho chi phí kinh doanh từ năm 2010, trong đó bao gồm một khoản thanh toán nhỏ về thuế và kế toán sổ sách mới đây nhất là cho năm 2018.

Trong thực tế, những kế hoạch tham gia vào thị trường Trung quốc của Trump được lèo lái bởi một công ty khác, đó chính là Trump International Hotels Management – công ty đứng tên tài khoản của Trump với ngân hàng Trung quốc.

Công ty này trực tiếp sở hữu THC China Development, đồng thời cũng liên quan đến công việc quản lý tất cả những cơ sở kinh doanh mang nhãn hiệu Trump ở khắp nơi trên thế giới, và vì thế, không thể nào dựa trên hồ sơ thuế để phân biệt được số liệu tài chính cụ thể liên quan đến các hoạt động doanh nghiệp ở Trung quốc. Thông thường, công ty báo cáo khoảng vài triệu thu nhập mỗi năm cũng như một số các chi phí có thể dùng khấu trừ (deductible expenses) thuế.

Năm 2017, công ty báo cáo một con số tăng đột biến trong thu nhập – khoảng 17.5 triệu đô la, lớn hơn cả con số của 5 năm trước gộp chung lại. Kèm theo đó là khoản tiền Trump rút ra từ tài khoản vốn đầu tư của công ty: 15.1 triệu đô la.

Trong nội dung bản bạch hóa tình hình tài chính của Trump năm 2017, ông ta đã khai con số thu nhập khá lớn, và chỉ liệt kê chung chung là “*lệ phí điều hành và các khoản thanh toán hợp đồng khác*”. Một sự kiện quan trọng của công ty được cho là đã xảy ra trong năm 2017 là việc bán lại hợp đồng điều hành và bản quyền khách sạn SoHo ở New York, giá trị của nó được Bloomberg báo cáo là [khoảng 6 triệu đô la](#).

Viên luật sư Garten của Trump không bình luận gì về con số 6 triệu do Bloomberg đưa ra, nhưng có nói rằng khoản tiền thu được từ việc chuyển nhượng hợp đồng ở khách

sản SoHo chiếm “một tỉ lệ đáng kể” trong tổng thu nhập của công ty và số còn lại (trong tổng thu 17.5 triệu trừ đi khoản thu từ SoHo – ND) không đáng kể gì đến Trung quốc.

Ở bên ngoài Trung quốc, Trump gặt hái được nhiều thành công hơn trong việc lôi kéo những khách hàng giàu có người Trung quốc mua lại các tài sản mà ông ta sở hữu ở những quốc gia khác. Những khách sạn và tòa tháp cao tầng của Trump ở Las Vegas và Vancouver, British Columbia – những nơi được coi là mục tiêu hấp dẫn cho [các nhà đầu tư địa ốc Trung quốc](#) – đã tìm được nhiều khách hàng muốn mua lại, và ít nhất là một trong những thương vụ giao dịch ấy đã bị sở cảnh sát liên bang Hoa Kỳ FBI để mắt tới.

Trong thời kỳ Trump đang phát động chiến dịch tranh cử năm 2016, một công ty vỏ bọc (shell company) điều hành bởi một cặp vợ chồng Trung quốc sinh sống ở Vancouver đã [mua lại 11 đơn vị gia](#) cư trị giá 3.1 triệu đô la trong toà tháp cao tầng Las Vegas do Trump đồng sở hữu với [ông trùm casino Phil Ruffin](#). Chủ sở hữu một công ty dịch vụ tài chính có bản doanh ở Las Vegas cho New York Times biết rằng sau đó có 2 nhân viên FBI đến thăm và cật vấn ông ta về công ty đứng đằng sau thương vụ mua bán nói trên; đồng thời, họ cũng cho ông ta biết rằng công ty vỏ bọc này đã dùng địa chỉ văn phòng của ông ta trong các giấy tờ giao dịch mà ông ta không hề hay biết. Tuy nhiên, 2 nhân viên FBI đã cật vấn về việc gì thì ông ta không tiết lộ.



Những người biểu tình đứng bên ngoài Trump International Hotel & Tower ở Vancouver, British Columbia, một cơ sở doanh nghiệp có sức hấp dẫn với các khách mua người Trung quốc. Ben Nelms/Bloomberg

Luật sư Garten nói rằng Tổ Hợp Trump “không hề được FBI tiếp xúc và cũng không biết đến bất cứ cuộc điều tra nào.”

Dữ liệu từ hồ sơ thuế cho thấy, ở Vancouver, số đông những khách hàng Trung Quốc mua các đơn vị gia cư trong Trump Hotel & Tower đã đẩy lệ phí bản quyền từ dự án xây dựng này tăng lên đến 5.8 triệu đô la năm 2016, cũng là năm mà công trình này hoàn tất. Công trình được xây dựng bởi một công ty có bản doanh ở Canada nhưng chủ sở hữu của công ty thuộc về gia đình của một trong những người giàu nhất Malaysia, Tony Tiah Thee Kian, người có nhiều hoạt động về khách sạn ở Trung Quốc và một số nơi khác. Năm 2018, hãng truyền hình CNN báo cáo rằng những hoạt động ở Vancouver đã là một đối tượng cần xem xét về khía cạnh phản tình báo liên quan đến công việc điều tra trước khi Ivanka Trump được chính thức công nhận là đã vượt qua mọi tiêu chuẩn an ninh gắt gao để vào làm việc trong tòa Bạch Ốc.

Và cũng không lâu sau khi đắc cử tổng thống năm 2016, Trump đã bán dãy penthouse (*khu nhà ở trên tầng cao nhất một building, thường tráng lệ và xa xỉ hơn các dãy phòng bên dưới* - ND) ở một trong những cao ốc thuộc Manhattan với giá 15.8 triệu đô la cho một nữ thương gia người Mỹ gốc Trung Quốc tên Xiao Yan Chen - dãy nhà vốn trước đây [chiếm ngụ bởi Ivanka và chồng là Jared Kushner](#) – qua một thương vụ nằm ngoài bản liệt kê danh sách địa ốc cần giao dịch. Xiao Yan Chen điều hành một công ty tư vấn quốc tế và được cho là có những [mối quan hệ với các quan chức cao cấp](#) thuộc chính quyền Trung Quốc cũng như các chính khách tầm cỡ ở đó.

Hồ sơ thuế của Trump cho biết ông ta đã báo cáo một khoản lợi tức đầu tư ít nhất là 5.6 triệu đô la từ thương vụ bán dãy penthouse năm 2017, năm đầu tiên Trump giữ chức vụ tổng thống Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ.

**Đề bài do dịch giả đặt như một cách tóm gọn ý chính của bài.*

Các tác giả: [Mike McIntire](#), [Russ Buettner](#) and [Susanne Craig](#)

- **Mike McIntire** là một phóng viên điều tra của NYT, đã đoạt giải Pulitzer về phóng sự điều tra sự can thiệp của Nga vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016; McIntire còn là tác giả của nhiều bài báo nghiên cứu đi sâu vào vấn đề tài chính của các cuộc tranh cử, các vấn đề súng ống bạo lực, và tình trạng tham nhũng của hoạt động thể thao ở các trường đại học.

-**Russ Buettner** là một phóng viên điều tra của NY. Năm 2019, Russ và các đồng nghiệp Susanne Craig và David Barstow, đã được trao giải Pulitzer về công trình điều tra phá vỡ huyền thoại của Trump tự cho mình là một tỉ phú tay trắng làm nên (self-

made billionaire). Đồng thời, công trình này cũng đã nhận được giải thưởng George Polk Award 2018 về báo cáo chính trị.

Trước đó, Russ cộng tác với tờ New York Daily News và New York Newsday.

-Susanne Craig là một phóng viên điều tra của NYT. Bà chuyên nghiên cứu về sự giao hợp giữa chính trị, tiền bạc và quyền lực chính quyền, đã từng nhận được nhiều giải thưởng trong sự nghiệp báo chí của mình, bao gồm giải Pulitzer năm 2019 với Russ Buettner và David Barstow.

Craig phụ trách báo cáo hoạt động của Wall Street cho NYT và hiện là trưởng văn phòng NYT ở Albany. Trước đó, bà làm việc với tờ the Wallstreet Journal và tờ the Globe and Mail ở Canada.

PHẦN V

Hồ sơ thuế của Trump:

Lòng nhân ái của Trump: Những khoản khấu trừ thuế kékéch xù và những lời hứa hẹn hiến tặng không phải lúc nào cũng được thực hiện.

[New York Times](#)

Tác giả: [Mike McIntire](#), [Russ Buettner](#) and [Susanne Craig](#)

Dịch giả: T.Vấn

Nội dung những dữ liệu tài chính mà Trump dấu diếm lâu nay đã gây nên mối nghi ngờ về một số những lời hứa hẹn hiến tặng cho các cơ quan thiện nguyện của Trump và đồng thời cũng cho thấy rằng phần lớn những hiến tặng của ông ta đều đến từ các thỏa thuận đất đai và giúp ông ta khấu trừ lợi tức trong thu nhập thuế.



Donald J. Trump năm 2006 cùng với George E. Pataki, nguyên thống đốc tiểu bang New York. Hiến tặng mảnh đất mà ông ta quyết định không khai thác đã giúp giảm thiểu khoản thuế lợi tức phải đóng. Librado Romero/The New York Times

Theo như lời của Trump, thì ông ta là một nhà hoạt động phúc thiện tận tụy, có rất nhiều mối quan hệ khấn khít với các cơ quan thiện nguyện khắp nơi. Ông ta đã từng viết trong quyển sách: “*Trump Nhập Môn: Con đường dẫn đến thành công*”, xuất bản trong giai đoạn cao điểm của chương trình “The Apprentice”: *Nếu bạn không đền đáp lại những gì đã nhận được, bạn sẽ không bao giờ đạt được sự thành tựu mãi mãi nguyện trong đời.*”.

Theo những dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump, ông ta đã cho đi 130 triệu đô la tính từ năm 2005, năm thứ hai Trump nổi tiếng vang dội với tư cách một ngôi sao truyền hình thực tế.

Những cũng trong hồ sơ thuế từ lâu bị dấu diếm mà New York Times có được trong tay đã tiết lộ, Trump không phải móc hầu bao ra để cho đi phần lớn số tiền kếch xù nói trên. Một tỉ lệ rất lớn của khoản tiền phúc thiện ấy mà Trump dùng để khấu trừ thuế lợi tức, trị giá 119.3 triệu đô la, đơn giản chỉ là do Trump đồng ý không khai thác khu đất mà ông ta đã mua để đầu tư – và trong nhiều trường hợp, sau khi Trump đã tạm gác qua một bên các kế hoạch phát triển kinh doanh.

3 trong số các đồng ý thỏa thuận nêu trên liên quan đến việc không khai thác các mặt bằng thuộc khu đất thiên nhiên - một mảnh khốe rất phổ biến trong giới nhà giàu Mỹ, thông thường sẽ cho phép chủ mảnh đất vẫn được quyền đứng tên sở hữu trên giấy tờ và thay vào đó (*việc đồng ý không khai thác mảnh đất để thu lợi – ND*), người chủ đất sẽ nhận được một khoản khấu trừ vào thu nhập bị đánh thuế tương đương với giá trị mặc định (appraised value) của mảnh đất. Và trong thỏa thuận đất đai thứ tư, Trump đồng ý sát nhập mảnh đất mình sở hữu vào một công viên quốc gia.

Trong phần tiêu sử của Tổ Hợp Trump có ghi “*Trump tham gia vào một số các cơ quan thiện nguyện và tổ chức dân sự*”. Khi thông báo ý định tranh cử tổng thống năm 2015, Trump tuyên bố đã hiến tặng cho các tổ chức thiện nguyện hơn 102 triệu đô la trong thời gian 5 năm trước đó.

Tuy cũng có thể là Trump đã chọn không báo cáo một số hiến tặng thiện nguyện của mình, nhưng dữ liệu từ hồ sơ thuế của ông ta từ năm 2010 cho đến 2014 (*tức khoảng thời gian 5 năm trước khi Trump ra tranh cử - ND*) tiết lộ một con số ít hơn rất nhiều so với con số Trump công bố: \$735, 238.00 tiền mặt và 26.8 triệu đô la đến từ một thỏa thuận không khai thác mặt bằng thuộc khu đất thiên nhiên và một số các vật dụng hiến tặng khác (non-cash gifts). Sáu tháng sau khi Trump phát động chiến dịch tranh cử - tháng 12 năm 2015 – một thỏa thuận cam kết không khai thác đất thiên nhiên khác, trị giá 21.1 triệu đô la, được ký kết.

Để trả lời những câu hỏi của New York Times, Amanda Miller, phát ngôn viên của Tổ Hợp Trump, cho biết: *“Tổng thống Trump hiến tặng tiền của một cách kín đáo. Không thể nào biết rõ được tổng thống đã hiến tặng bao nhiêu tiền của trong thời gian nhiều năm như vậy.”*

Những dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump được phân tích bởi New York Times cho thấy có bao gồm tổng giá trị hiến tặng của cá nhân lẫn doanh nghiệp nhưng lại chỉ liệt kê một số hiến tặng mang danh nghĩa doanh nghiệp.

Giá trị hiến tặng bằng tiền mặt lớn nhất mà Trump báo cáo dưới danh nghĩa doanh nghiệp là \$400,000.00, nhưng người nhận được lại chính là cơ quan thiện nguyện của chính ông ta. Số tiền \$400,000.00 này là khoản tiền Trump kiếm được khi xuất hiện trong chương trình Comedy Central (*một chương trình truyền hình giải trí người xem bằng cách mời những người nổi tiếng lên sân khấu để bị giấu cợt, chọc cười – ND*). Năm 2014, cơ sở chế biến rượu vang của Trump ở Virginia tặng một tác phẩm điêu khắc bằng thủy tinh trị giá \$73,000.00 cho một viện bảo tàng lịch sử nhỏ ở Pennsylvania. Và năm 2016, một trong những công ty của Trump tặng \$30,000.00 cho American Hotels & Lodging Education Foundation.



Trump hiến tặng \$400,000.00 lợi tức kiếm được từ chương trình Comedy Central đặc biệt cho chính cơ quan thiện nguyện của mình, sau đó đã bị đóng cửa vì bị cáo buộc là chỉ tự phục vụ cho chính mình. Andrew H. Walker/Getty Images

Tuy không có nhiều những chi tiết cụ thể về sự hiến tặng từ thiện của Trump dưới danh nghĩa cá nhân, bản phân tích của New York Times vẫn có thể chỉ ra rõ ràng

những hứa hẹn đóng góp thiện nguyện công khai của Trump – hứa hẹn nào chỉ là nói mà không bao giờ thực hiện và hứa hẹn nào là tuy có được thực hiện nhưng ít hơn rất nhiều so với lời hứa hẹn. Trong mọi trường hợp và với từng năm thuế cụ thể, sự đóng góp thiện nguyện mà Trump báo cáo với sở thuế IRS đều ít hơn so với những gì Trump công khai cam kết.

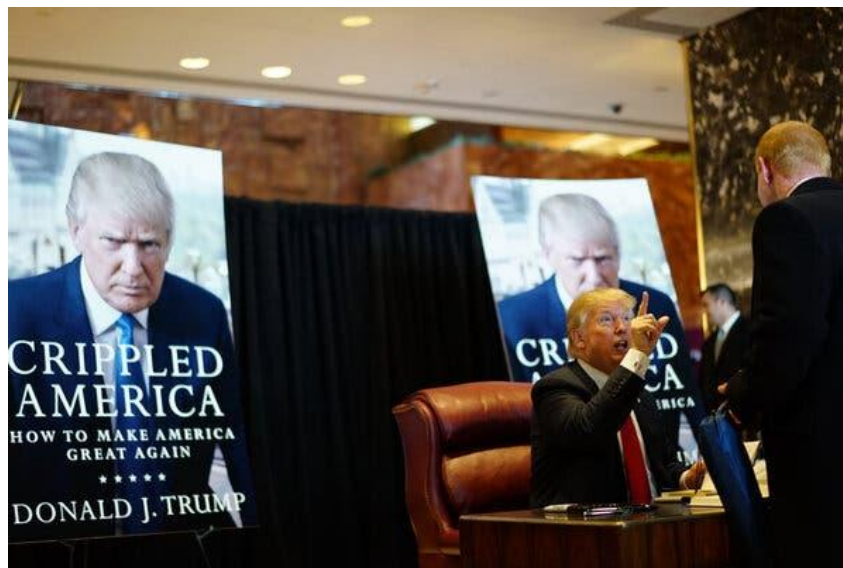
Chẳng hạn như, năm 2009, Trump đồng ý cho nhà độc tài Lybia, Đại tá Muammar el-Qaddafi thuê mướn lãnh địa Seven Springs ở Westchester County, NY. Phái đoàn của el-Qaddafi dự trù sẽ dựng lều ở trên khu đất mướn này trong suốt thời gian họ tham dự Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc.

Mặc dù dự định trên bất thành do bởi sự phản đối của cư dân địa phương, Đại tá Qaddafi vẫn trả cho Trump \$150,000.00. Số tiền này, theo lời [Trump tuyên bố với phóng viên CNN năm 2011](#), đã được hiến tặng cho các cơ quan thiện nguyện. Tuy nhiên, trong hồ sơ thuế năm 2009 của Trump, ông ta chỉ báo cáo phần hiến tặng thiện nguyện chung cho cả doanh nghiệp lẫn cá nhân là \$22,796.00.

Năm 2015, Trump hứa hẹn sẽ hiến tặng cho thiện nguyện số thu nhập có được từ việc bán quyển sách của mình: *“Cripple America: How to make America Great Again.”* (*Nước Mỹ Lụn Bại: Làm cách nào để làm cho nước Mỹ vĩ đại trở lại*).

Trump tuyên bố trong một cuộc họp báo:

“Lợi nhuận có được từ quyển sách của tôi ư? Tôi tặng hết cho rất nhiều các cơ quan thiện nguyện – trong đó có cả các tổ chức cựu chiến binh.”



Buổi ký tên bán sách “Cripple America”, tổ chức năm 2015 tại Trump Tower ở Manhattan. Todd Heisler/The New York Times

Dữ liệu thuế tiết lộ, cơ quan đại diện cho quyển sách của Trump – Waxman Leavell Literary Agency – đã trả cho ông ta hai lần trong hai năm 2015 và 2016 với tổng số tiền xấp xỉ 4.5 triệu đô la. Nhưng trong hai năm đó, Trump chỉ báo cáo 1.3 triệu đô la tiền mặt hiến tặng cho thiện nguyện.

Nhiều người giàu có thành lập tổ chức thiện nguyện của riêng mình, thường là với mục đích để có thể kiểm soát được đồng tiền hiến tặng của mình. Nhưng với trường hợp tổ chức thiện nguyện của Trump, thành lập năm 1988, tuy có cho đi hàng triệu đô la cho các hoạt động thiện nguyện trước khi bị đóng cửa năm 2018, nhưng phần lớn số tiền cho đi ấy là tiền của người khác gửi đến tổ chức (Trump Foundation). Bản thân Trump hiến tặng cho tổ chức 5.4 triệu đô la. Theo hồ sơ thuế, lần cuối cùng Trump hiến tặng là năm 2018.

Phần lớn những đóng góp thiện nguyện của Trump bao gồm trong 4 đồng ý thỏa thuận đất đai của Trump với các tổ chức bảo tồn thiên nhiên hoặc chính quyền, chủ yếu liên quan đến việc Trump cam kết không khai thác các mặt bằng thuộc khu đất thiên nhiên cần được bảo tồn.

Hiến tặng đầu tiên thuộc loại này đem lại cho Trump khoản khấu trừ lợi tức thuế là 39.1 triệu đô la năm 2005, liên quan đến [một dải đất nằm trong khu sân Golf của ông ta ở Bedminster, N.J.](#)



Một phần của khu sân Golf của Trump ở Bedminster, N.J. là thỏa thuận đầu tiên trong một loạt những cam kết không khai thác đất thiên nhiên Trump dùng để khấu trừ thuế lợi tức. Seth Wenig/Associated Press

Năm sau đó, Trump hiến tặng 436 mẫu đất cho một công viên quốc gia thuộc khu

Westchester County và Putnam County của New York sau khi các kế hoạch khai thác khu đất này gặp phải [nhiều những giới hạn và quy định nghiêm ngặt](#). Trong lúc giá trị chính xác của sự hiến tặng chưa được xác định rõ ràng, Trump vẫn báo cáo trong hồ sơ thuế năm đó khoản tiền 34 triệu đô la đóng góp thiện nguyện để khai khấu trừ.

Theo một số tài liệu đã được công bố, Trump mua mảnh đất nói trên ở những năm 1990s với giá 2 triệu đô la. Ngày nay, mảnh đất um tùm những cỏ hoang cây dại và có rất ít khách viếng thăm cũng như không có nhiều các khu phục vụ du khách.

Hai khoản khấu trừ thuế còn lại căn cứ trên hai thỏa thuận về đất đai của Trump hiện đang bị viên chức lý tiểu bang New York Letitia James xem xét lại trong khuôn khổ cuộc điều tra mà bộ tư pháp tiểu bang đang tiến hành để xác định liệu Tổ Hợp Trump có cố tình thổi phồng trị giá tài sản cho mục đích vay thêm nợ và khai nhận quyền lợi về thuế.

Năm 2014, sau khi từ bỏ kế hoạch phát triển một khu đất rộng 11.5 mẫu lúc ấy đang được sử dụng cho xe cộ lưu thông qua lại tại sân Golf ở Los Angeles, Trump nhận được khoản khấu trừ lợi tức thuế trị giá 25.1 triệu đô la trong một thỏa thuận về bảo tồn thiên nhiên. Người ta biết được rất ít những chi tiết liên quan đến thỏa thuận này.

Những dữ liệu từ tòa án đã rọi thêm một ánh sáng mới vào những thỏa thuận hiện đang bị điều tra nói trên.

Vào cuối năm 2015, Trump nhận được khoản khấu trừ thuế trị giá 21.1 triệu đô la cho khu đất rộng 158.6 mẫu ở lãnh địa Seven Springs, sau khi ông ta đã nhiều năm cố gắng xây một sân golf trên đó nhưng không thành công.



Chương Lý New York đang điều tra một khoản hiến tặng từ thiện của Trump liên quan

đến lãnh địa Seven Springs ở Westchester County. Tony Cenicola/The New York Times

Hồ sơ của viên Chương Lý New York nộp tại tòa cho biết, sau khi Trump quyết định hủy bỏ các kế hoạch phát triển khu đất Seven Springs, ông ta đã yêu cầu Sheri Dillon, một luật sư về thuế đã từng cố vấn cho Trump trong quá khứ, cho gọi chuyên viên đến định giá khu đất.

Dillon nói với công ty đảm trách công việc định giá Cushman & Wakefield rằng “khách hàng của mình tỏ ra rất giận dữ” và bà ta nghiêng về ý kiến của các định giá viên nên làm những gì để đẩy giá trị mảnh đất lên cao hơn.

Sau nhiều tháng bị đình hoãn, mới vài tuần trước đây, Eric Trump đã ra trước tòa trả lời các câu hỏi về vụ việc.

Trump cho rằng mình không làm điều gì sai trái.

Phát ngôn viên của Tổ Hợp Trump, Miller đã tuyên bố: “Tổng thống Trump không can dự gì đến việc định giá nói trên, vốn được thực hiện bởi một công ty định giá và môi giới được kính trọng nhất nước Mỹ”.

Các tác giả: [Mike McIntire](#), [Russ Buettner](#) and [Susanne Craig](#)

- **Mike McIntire** là một phóng viên điều tra của NYT, đã đoạt giải Pulitzer về phóng sự điều tra sự can thiệp của Nga vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016; McIntire còn là tác giả của nhiều bài báo nghiên cứu đi sâu vào vấn đề tài chính của các cuộc tranh cử, các vấn đề súng ống bạo lực, và tình trạng tham nhũng của hoạt động thể thao ở các trường đại học.

-**Russ Buettner** là một phóng viên điều tra của NY. Năm 2019, Russ và các đồng nghiệp Susanne Craig và David Barstow, đã được trao giải Pulitzer về công trình điều tra phá vỡ huyền thoại của Trump tự cho mình là một tỉ phú tay trắng làm nên (self-made billionaire). Đồng thời, công trình này cũng đã nhận được giải thưởng George Polk Award 2018 về báo cáo chính trị.

Trước đó, Russ cộng tác với tờ New York Daily News và New York Newsday.

-**Susanne Craig** là một phóng viên điều tra của NYT. Bà chuyên nghiên cứu về sự giao hợp giữa chính trị, tiền bạc và quyền lực chính quyền, đã từng nhận được nhiều giải thưởng trong sự nghiệp báo chí của mình, bao gồm giải Pulitzer năm 2019 với Russ Buettner và David Barstow.

Craig phụ trách báo cáo hoạt động của Wall Street cho NYT và hiện là trưởng văn phòng NYT ở Albany. Trước đó, bà làm việc với tờ the Wallstreet Journal và tờ the Globe and Mail ở Canada.

PHẦN VI

Hồ sơ thuế của Trump

Làm thế nào Trump thoát ra khỏi được những rối rắm tiền bạc ở Chicago

[New York Times](#)

Tác Giả: David Enrich, Russ Buettner, Mike McIntire and Susanne Craig

Dịch Giả: T.Vấn

(Đây là bài thứ sáu trong loạt bài đăng nhiều kỳ tìm hiểu hồ sơ thuế của tổng thống Donald Trump của nhóm phóng viên điều tra tờ New York Times. Đề tài chính kỳ này là phân tích những mảnh khóc ông ta đã dùng để các chủ nợ phải tha cho các khoản nợ đáo hạn lên tới mấy trăm triệu đô la và những luồn lách ông ta đã sử dụng để khỏi phải trả thuế lợi tức cho chính phủ trên số nợ được tha.)

Khi dự án tòa nhà chọc trời của Trump ở Chicago thất bại, ông ta tìm cách quyệt nợ, kiện ngân hàng, rồi được tha gần hết nợ – nhưng lại tránh né việc đóng thuế lợi tức trên phần lớn khoản tiền nợ được tha.



Ivanka và Donald J. Trump tại một buổi lễ ở tòa tháp cao tầng Chicago năm 2008. Các chủ nợ của Trump đã tha cho ông ta một khoản nợ không thể thanh toán – có liên quan đến dự án Chicago này - trị giá 270 triệu đô la. Charles Rex Arbogast/Associated Press

Viễn ảnh nợ nần đã trở thành hoàn toàn hiện thực khi Trump đến Chicago vào cuối tháng 9 năm 2008 để đánh dấu giai đoạn sắp sửa hoàn tất công trình xây dựng tòa nhà chọc trời 92 tầng ở đó.

Tình hình tài chính của các công ty lớn cũng như nhỏ, của hàng triệu người Mỹ - tất nhiên trong đó bao gồm cả các công ty của Trump – đang phải đối đầu với bao hiểm nguy bất trắc. Nhưng người đứng mũi chịu sào của dòng họ Trump vẫn tỏ ra hơn hớn vui mừng khi đứng trước thêm tòa nhà kiếng lộng lẫy của mình.

Ông ta [bộc lộ](#) niềm hân hoan tràn đầy:

“Chúng tôi rất thích tòa tháp này. Chúng tôi vui sướng với những gì liên quan đến tòa tháp và tốc độ hoàn tất nhanh chóng của nó.”

ôTrump và gia đình ông ta hy vọng Trump International Hotel & Tower – tên chính thức của tòa tháp – sẽ củng cố danh tiếng của công ty Trump là một trong những nhà phát triển tên tuổi trong thế giới địa ốc dành cho giới thượng lưu.

Chẳng may, công trình sang trọng này đã trở thành một danh mục đầu tư thất bại trong sự nghiệp của Trump. Tiến trình xây dựng tụt hậu. Các đơn vị gia cư khó kiếm người mua. Các khu cửa hàng bán lẻ trống trải không người thuê mướn.

Mặc dù vậy, với Trump và công ty, thất bại Chicago mở ra một kinh nghiệm khác cho Trump và cũng là một điển hình mới nhất cho thấy khả năng của ông ta biết cách xoay sở, tạo áp lực mạnh mẽ trên các cơ sở tài chính có máu mặt và nhất là biết khai thác các luật lệ về thuế để làm giảm nhẹ sự thua lỗ tài chính gây nên bởi những thất bại liên tiếp trong kinh doanh.

[Phân tích hồ sơ thuế liên bang của Trump](#) dựa trên những tài liệu mà tờ New York Times có được, đã tiết lộ một chi tiết mà lần đầu tiên được mọi người biết tới, đó là từ năm 2010, các ngân hàng chủ nợ đã tha cho Trump số nợ khoảng 287 triệu đô la, khoản vay mà ông ta đã không đủ khả năng thanh toán. Phần lớn khoản nợ này có liên quan đến dự án tòa tháp cao tầng ở Chicago.

Sự kiện Trump bị thất bại trong dự án ở Chicago, và làm cách nào ông ta có thể thoát ra khỏi đờm mớ bong bóng rủi rắm ấy sẽ là một đề tài nghiên cứu trong việc tìm hiểu các phương thức hoạt động doanh nghiệp của Trump.

Khi dự án doanh nghiệp gặp trở ngại, Trump cố tìm cách “*phủi tay chạy làng*” (walk away) khỏi những khoản nợ kèch xù. Đối với phần lớn những doanh nhân hay doanh nghiệp khác, đó là con đường chỉ dẫn đến sự suy sụp không tránh khỏi. Nhưng dựa vào những dữ liệu trong hồ sơ thuế của Trump cùng với các tài liệu khác và các những cuộc phỏng vấn, các chủ nợ - do không muốn phải đương đầu với một khách hàng nổi

tiếng hay kiện tụng, thích được chường tên chường mặt trong những tin tức giật gân, nên đã tỏ ra nhiều phần dễ dãi với Trump – đúng như ý ông ta mong muốn.

Những đại ngân hàng và các quỹ đầu tư lấy vốn từ nhiều nguồn khác nhau đã tạo cơ hội cho Trump có thêm thời gian để hoàn trả nợ nần. Dữ liệu thuế còn tiết lộ, ngay cả sau khi Trump kiện ra tòa chủ nợ lớn nhất của mình với cáo buộc họ tìm cách gài bẫy để hãm hại ông ta, ngân hàng này vẫn bằng lòng cho Trump vay thêm 99 triệu đô la – nhiều gấp đôi con số mà trước đây công luận được biết tới – để giúp ông ta có tiền trả các món nợ liên quan đến tòa tháp cao tầng Chicago vẫn còn thiếu ngân hàng.

Nói chung, các chủ nợ của Trump đã tha cho ông ta gần hết số nợ mà ông ta thiếu.

Hiện nay, số nợ được tha nói trên của Trump đang là tâm điểm của một cuộc điều tra về các hoạt động kinh doanh của Trump do bộ tư pháp tiểu bang New York tiến hành. Thường thì một khoản nợ tha lớn như vậy sẽ phải đóng thuế thu nhập không nhỏ vì theo luật thuế hiện hành, nợ tha được coi là thu nhập đánh thuế cho người thụ hưởng. Tuy nhiên, như đã từng xảy ra khá thường trong suốt sự nghiệp kinh doanh của Trump – theo sự phân tích hồ sơ thuế Trump thực hiện bởi New York Times – có vẻ như ông ta không trả một đồng thuế nào cho khoản nợ được tha, một phần là do khai khấu trừ những lỗ lỗ không lỗ từ các kinh doanh khác của Trump.

Alan Garten, luật sư trưởng của tổ hợp Trump, khẳng định công ty và Trump đã khai báo đầy đủ và thanh toán các khoản thuế liên bang liên quan đến khoản nợ tha mà Trump nhận được. Ông ta nói:

“Đây là những giao dịch mà các bên liên quan ai cũng tìm đủ cách để đem được phần hơi nhất về mình giữa bối cảnh một cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu năm 2008 và là hệ quả không thể tránh khỏi của thị trường địa ốc đang hoàn toàn tan rã.”

Trên màn ảnh truyền hình những ngày Chicago đầy sóng gió ấy, vị tổng thống tương lai [đóng vai một nhà phát triển địa ốc gan dạ, liều lĩnh](#) và ánh sáng lung linh kỳ ảo của tòa tháp chọc trời đã trở thành một phần của sự nghiệp kinh doanh đầy kỳ bí, khó hiểu.

Đó là công trình xây dựng lớn nhất của Trump. Và cũng là công trình cuối cùng mà ông ta đứng tên chủ xị.

Những đồng tiền năm phía sau dự án

Ngay từ những năm 1990s, Trump đã mơ ước làm chủ một tòa nhà chọc trời ở thành phố Gió Xoáy (Windy City – biệt danh của Chicago, do bởi một trận tornado thổi qua

và tàn phá Chicago năm 1876 - ND). Sau đó, Trump viết trên tờ [Chicago Tribune](#): “Tôi đã từng nuôi hy vọng ngày nào đó tôi sẽ dựng nên ở Chicago một công trình chưa từng có ai được nghe nói đến.”

Trump đã chọn khu đất nằm trên bờ sông vốn trước đây là nơi tọa lạc trụ sở thấp bè bè của tờ báo lớn thứ nhì thành phố Chicago Sun-Times cao có 7 tầng. Năm 2001, Trump cho công bố kế hoạch xây dựng một công trình cao ốc lớn nhất nước Mỹ kể từ khi tòa cao ốc 110 tầng của Tháp SEARS hoàn tất năm 1973.

Công trình Trump International Hotels & Tower sẽ gồm có 486 đơn vị gia cư, 339 phòng khách sạn cho khách vắng lai mướn, vài nhà hàng, một quầy rượu, 2 nhà đậu xe, một phòng tập thể dục, phòng tắm hơi và hàng chục ngàn bộ vuông dành cho các cửa hàng mua sắm, các nơi tổ chức hội họp công cộng,



Công bố kế hoạch cho dự án tòa tháp vào năm 2003 với kiến trúc sư Adrian Smith. Sau đó, Trump đã viết: “Tôi đã từng nuôi hy vọng ngày nào đó tôi sẽ dựng nên ở Chicago một công trình chưa từng có ai được nghe nói đến.”. Scott Olson/Getty Images

Các đơn vị gia cư (condos), có cái trị giá hơn 4 triệu đô la, có vị trí từ đó người ta có thể nhìn được toàn cảnh thành phố Chicago và hồ. Phòng ngủ của khách sạn, ở những tầng phía dưới của cao ốc, cũng được bán như một đơn vị gia cư. Công ty của Trump sẽ kiếm được lợi nhuận từ việc bán những đơn vị gia cư này (cùng với bãi đậu xe) và từ công việc điều hành tòa cao ốc.

Để tìm chi phí xây dựng, Trump sắp xếp cho hai công ty L.L.C. (trách nhiệm hữu hạn) của mình – 401 North Wabash Venture (địa chỉ tọa lạc của cao ốc) – và công ty mẹ - 401 Mezz Venture, vay ngân hàng hơn 700 triệu đô la.

Trump tìm đến [chủ nợ lâu đời của mình, ngân hàng Deutsche Bank](#), hỏi vay hầu như toàn bộ số tiền cần đến. Từ năm 1998, Trump đã vay hàng trăm triệu đô la từ ngân hàng Đức này. Vì quá nôn nóng thiết lập sự hiện diện trên đất Mỹ, nên Deutsche Bank bỏ sót chi tiết Trump là một khách hàng có quá trình trả nợ không được nghiêm chỉnh.

Lần này, [Trump cam đoan với các viên chức của Deutsche Bank](#), trong đó có Dustin Kennedy – con trai của cựu thẩm phán Tối Cao Pháp Viện Anthony Kennedy – rằng, dự án Chicago là một đầu tư chắc chắn sẽ đem lại lợi nhuận không nhỏ. Để chứng tỏ sự cống hiến toàn diện của gia đình Trump cho dự án, Trump thông báo với ngân hàng con gái của ông ta Ivanka sẽ là người chịu trách nhiệm chính sau khi dự án hoàn tất. (Đồng thời, Trump đề cử Bill Rancic, người đoạt danh hiệu The Apprentice của mùa 2004 [làm “chủ tịch” công trình](#)).

Deutsche Bank bằng lòng cho 401 North Wabash Venture vay 640 triệu đô la. Trump cũng đồng ý lấy tư cách cá nhân bảo lãnh cho 40 triệu đô la của món tiền vay. Nếu L.L.C. 401 North Wabash Venture của Trump không đủ khả năng thanh toán nợ, Deutsche Bank có thể đòi trực tiếp 40 triệu từ cá nhân Trump.

Trump còn đến hỏi vay 130 triệu đô la từ Fortress Investment Group (FIG)– *một hedge fund (quỹ đầu tư huy động vốn từ nhiều nguồn khác nhau, phần lớn là chính khách hàng của mình –ND) và là một công ty cổ phiếu tư nhân* -. Khoản vay này gọi là vay lửng (mezzanine loan), có nghĩa là Fortress Investment Group chỉ có thể nhận được tiền hoàn trả sau khi Trump đã trả xong món nợ 640 triệu đô la cho Deutsche Bank. Vì tính cách rủi ro gấp bội của nợ lửng, Trump phải chịu tỉ lệ lời khá cao với số vay 130 triệu này. Thỏa thuận vay tiền với FIG còn đòi hỏi 401 Mezz Venture phải trả thêm khoản “lệ phí thanh toán” (exit fee) 49 triệu đô la khi đến kỳ hoàn nợ.

Nếu Trump không đủ khả năng hoàn nợ, các chủ nợ của ông ta có quyền tịch thu tòa cao ốc để xiết nợ.

Cả Deutsche Bank và FIG đều có kế hoạch chia nhỏ khoản tiền cho vay và bán đi một mớ. Khách mua chủ yếu của Deutsche Bank sẽ là các ngân hàng Mỹ, Âu châu và Á châu. Còn khách mua của FIG phần lớn là các hedge funds, trong đó có Dune Capital Management, một công ty lúc đó vừa mới được thành lập và một trong những chủ sở hữu của nó là Steven Mnuchin, viên bộ trưởng ngân khố tương lai của chính phủ Trump sau này.

Các khoản vay nói trên đáo hạn tháng 5 năm 2008. Theo như dự phóng, thời điểm ấy cũng là lúc những lợi nhuận thu được từ việc bán condos, phòng ngủ khách sạn và bãi đậu xe sẽ đem lại đủ tiền mặt để Trump thanh toán nợ vay ngân hàng.

Sử dụng một cây bút đen nét to đậm, Trump ký vào bản thỏa thuận vay tiền ngày 4

tháng 2 năm 2005. Một tháng sau, công việc xây cất được khởi sự.

Khi chủ nợ đến đòi tiền

Công việc xây dựng tiến hành chậm chạp hơn là dự kiến. Khu đơn vị gia cư vẫn còn trong tình trạng chưa hoàn tất khi đến kỳ các món nợ đáo hạn.

Với tình trạng khủng hoảng tài chính bao trùm khắp nơi trên thế giới, việc đi tìm khách mua cho những căn hộ trị giá nhiều triệu đô la trở nên khó khăn gấp bội. Mùa xuân năm 2008, Trump yêu cầu Deutsche Bank dời lại ngày nợ đáo hạn. Ngân hàng cho Trump thêm 6 tháng.

Vào giữa tháng 9, cuộc khủng hoảng mạnh lên dần với tuyên bố phá sản của Lehman Brothers (*một công ty dịch vụ tài chính toàn cầu thành lập từ năm 1847 – ND*). Thị trường tài chính chao đảo. Nền kinh tế đứng trên bờ vực một cuộc suy thoái.

Khoảng một tuần lễ sau đó, Trump xuất hiện ở Chicago tham dự buổi lễ đánh dấu công trình xây dựng sắp được hoàn tất.

Sau khi phát biểu với một đám đông nhỏ, Trump và 3 người con lớn – Ivanka, Donald Jr. và Eric – đặt bàn tay lên một mặt xi-măng ướt để kỷ niệm buổi lễ. “*Tôi không muốn nói với quý vị cảm giác của tôi bây giờ*”, giọng Trump như bị một xúc động nào đó làm nghẹn lại, rồi ông ta xòe rộng hai bàn tay ra trước ống kính.

Theo một tài liệu từ tòa án New York, vào thời điểm này, có ít nhất 159 đơn vị gia cư chưa bán được. Nhiều đơn vị khác đã có hợp đồng mua soạn xong xuôi, nhưng khách mua chưa ký đóng hồ sơ. Điều đó có nghĩa là hàng trăm triệu đô la mà Trump và gia đình trông vào đó để hoàn trả nợ vay cho Deutsche Bank và FIG vẫn chưa thành hiện thực. Và thời gian đáo hạn của hai món nợ chỉ có 6 tuần lễ ngắn ngủi.

Trump cố tìm cách để gia hạn thêm thời gian trả nợ. Lần này, Deutsche Bank trả lời: Không.

Công ty Trump nợ Deutsche Bank khoảng chừng \$334 triệu đô la vừa vốn lẫn lãi. Còn với FIG, họ nợ 130 triệu đô la chưa kể tiền lời và lệ phí hoàn nợ.

Trump bèn mở chiêu tấn công. Trong một bức thư gửi Deutsche Bank đề ngày 4 tháng 11, ông ta buộc cho ngân hàng này tội góp phần đưa đến cuộc khủng hoảng tài chính. Chi tiết này rất quan trọng, bởi vì sau đó Trump cho rằng cuộc khủng hoảng chừa đựng một thứ mà luật pháp gọi là “*force majeure*” (*một tình huống bất ngờ, không đoán trước được đã ngăn cản các bên ký kết một hợp đồng không thể làm tròn trách vụ của mình với bên kia – ND*) – một thứ tai họa từ trời, như một thảm họa thiên nhiên

– và do đó, cho phép Trump được hưởng thêm thời gian để trả nợ.

Vài ngày sau, Trump và công ty đệ đơn kiện Deutsche Bank, FIG tại tòa, cùng với các công ty đầu tư Hedge funds khác đã mua lại các món nợ mà Deutsche Bank và FIG đã cắt nhỏ ra rồi bán lại.

Đơn kiện cáo buộc Deutsche Bank đã áp dụng một “*kiểu cho vay có tính cách trăn lợ*” (*predatory lending practices*) đối với Trump và công ty. Ông ta đòi 3 tỉ đô la bồi thường thiệt hại.

Ngay sau đó, Deutsche Bank cũng nộp đơn kiện lại Trump, cáo buộc vị khách hàng lâu đời của mình là một tay chuyên tìm cách quịt nợ (a habitual deadbeat) và yêu cầu Trump phải ngay tức khắc hoàn trả món nợ nay đã đáo hạn.

Theo lời kể lại của các viên chức cao cấp từ Deutsche Bank, những người trách nhiệm ngân hàng và các luật sư đã tỏ rất giận dữ và thề không bao giờ làm ăn giao dịch với Trump một lần nào nữa.

Trong lúc kiện tụng tranh chấp chưa ngã ngũ - (sau đó không bao lâu cả hai bên đều “*đồng ý tạm hoãn các thủ tục tố tụng*” (standstill agreements) để ngưng lại các hành động thù địch) – gia đình Trump cố tìm khách mua cho các đơn vị gia cư của tòa tháp.

Trong một [video clip quảng cáo cho tòa tháp](#) phát hành tháng 4 năm 2009, Ivanka Trump nói:

“Tòa tháp cao tầng đang trong giai đoạn hoàn tất cuối cùng, đã đến lúc quý vị nên chụp bắt ngay cơ hội để có thể làm chủ một cơ ngơi trong tòa tháp mang đậm nét đặc thù Trump có một không hai này. Và không bao lâu nữa, quý vị có thể bước vào cư ngụ ở ngay đây, ngay chỗ này.”

Biến nợ đáo hạn thành nợ tha

Tại sao các chủ nợ không xiết tòa tháp để trừ nợ?

Việc thực hiện các thủ tục luật pháp để có thể tịch thu tòa tháp vẫn còn chưa được xây dựng xong, hứa hẹn sẽ là một tiến trình tốn kém, có khi dầm dề cả năm trời, nhất là với Trump, một người nổi tiếng chuyên lợi dụng luật pháp để kéo dài các vụ án tranh chấp và gây mệt mỏi cho đối phương. Có vẻ như mọi việc sẽ trở nên đơn giản hơn bằng cách dàn xếp riêng để đi đến những thỏa thuận giữa hai bên.

Ngày 28 tháng 7 năm 2010, luật sư của Trump, Deutsche Bank và FIG thông báo cho tòa án biết rằng họ đã đạt được một thỏa thuận riêng với nhau. Tuy nhiên, những chi

tiết về sự thỏa thuận ấy không được tiết lộ.

Nhưng hồ sơ thuế liên bang của Trump, cũng như những văn kiện vay nợ nộp tại quận hạt Cook (Illinois) đã cung cấp đầu mối cho những gì đã xảy ra: Trump được tha một món nợ khoảng 270 triệu đô la. Đó là một ân huệ hết sức rộng rãi mà ít có công ty hay cá nhân nào có thể mong đợi được nhận, nhất là khi họ không phải nộp đơn xin tuyên bố phá sản để được luật pháp bảo vệ khỏi sự xâu xé của các chủ nợ.

Trước khi Trump cho thấy dấu hiệu không thể trả được nợ, FIG đã hy vọng có thể nhận lại hơn 300 triệu đô la từ công ty của Trump: 130 triệu tiền vốn cho vay và 185 triệu tiền lời cộng với lệ phí hoàn nợ.

Nhưng FIG và các thành viên đối tác – gồm Dune Capital của Steven Mnuchin, cùng với Cerberus Capital Management, viên đồng CEO của công ty là Stephen A. Feinberg – ông này sau đó [trở thành người gây quỹ chính cho Trump](#) và khi Trump đắc cử, đã giữ chức chủ tịch một hội đồng cố vấn cho tòa Bạch Ốc – đã nhanh chóng nhận ra rằng mong đợi ấy là vô vọng.

Cuối cùng, FIG bằng lòng chỉ nhận lại 48 triệu đô la, số tiền này Trump đã chuyển cho công ty vào tháng 3 năm 2012, theo lời những người biết rõ câu chuyện.

Hồ sơ thuế của Trump đã khai báo khoản nợ được tha này. Năm thuế 2010, công ty 401 Mezz Venture của Trump khai đã được hủy 181 triệu đô la tiền nợ. Hai năm sau, một công ty bảo trợ cho dự án tòa tháp Chicago của Trump, đã khai nhận được khoản nợ tha khác trị giá 105 triệu đô la. Tổng số hai khoản nợ tha này hầu như bao trọn được số tiền Trump đã không thể hoàn lại cho FIG như ký kết.

Ở nhiều khía cạnh, sự kiện nói trên cho thấy một sự lặp lại những gì đã xảy ra ở sông bài Atlantic City một thập kỷ trước: [một chu kỳ](#) của những món nợ không thể hoàn trả rồi sau đó tìm cách làm cho những chủ nợ mệt mỏi phải mở cho ông ta một lối thoát.

99 triệu đô la cuối cùng

Các công ty của Trump cũng nhận được sự dễ dãi về khoản nợ họ vay của Deutsche Bank.

Thỏa thuận 2010 đã cho Trump thêm hai năm để bán các đơn vị gia cư, các căn hộ của tòa tháp và chỗ đậu xe để hoàn trả các món nợ, theo Steven R. Schlesinger, một luật sư đại diện cho tổ hợp Trump trong vụ án ở Chicago cho biết.

Tính cho đến năm 2012, Tổ Hợp Trump thu về được 235 triệu đô la để trả nợ cho các đơn vị tài chính trước đây họ đã mua lại khoản vay gốc từ Deutsche Bank. Theo tài

liệu từ tòa án, trong số này bao gồm nhiều ngân hàng, các đơn vị quản lý tài sản ở Mỹ, Đức, Ái Nhĩ Lan và Trung quốc.

Nhưng sau đó, theo những người liên quan, Trump vẫn còn nợ 99 triệu đô la. Ông ta sẽ tìm khoản tiền ấy ở đâu ra để trả?

Mặc dù Deutsche Bank đã thề sẽ không bao giờ làm ăn giao dịch với Trump nữa, nhưng người con rể của Trump là Jared Kushner đã giới thiệu ông ta với viên quản lý tài sản cá nhân của mình đang làm việc ở ngân hàng Deutsche Bank là Rosemary Vrablic. Bà Vrablic, với sự ủng hộ của các xếp lớn trực tiếp, đã đồng ý tái thiết lập sự giao dịch với Trump.



Rosemary Vrablic, viên quản lý tài sản cá nhân của Jared Kushner tại Deutsche Bank, đã giúp nối lại quan hệ giao dịch của Trump với Deutsche Bank. Michael Nagle

Năm 2012, văn phòng của bà Vrablic đã cho Trump vay hai món nợ với sự thế chấp của tòa tháp Chicago: [môt món](#) gần 54 triệu đô la và [món kia](#), 45 triệu đô la, căn cứ trên những văn kiện vay nợ nộp tại quận hạt Cook. Theo những người biết chuyện, Trump đồng ý chịu trách nhiệm cá nhân cho hai khoản nợ mới vay này.

Số tiền vay nói trên ngay lập tức được dùng để hoàn trả 99 triệu đô la Trump còn thiếu từ món nợ gốc liên quan đến tòa tháp Chicago. Nói cách khác, một chi nhánh của Deutsche Bank đã cung cấp cho Trump đủ tiền để trả nợ cho một nhánh khác cũng thuộc về Deutsche Bank.

Theo một người có cơ hội xem xét các [tài liệu lưu trữ](#) ở quận hạt Cook, mùa xuân kế tiếp Tổ Hợp Trump đã trả lại được 55 triệu đô la. Như vậy món nợ còn lại 44 triệu đô la. Cũng theo các [tài liệu lưu trữ](#), vào năm 2014, Deutsche Bank bằng lòng cho Trump vay thêm 24 triệu đô la và mở rộng thời hạn trả cho đến năm 2014. Tính chung, đến

thời điểm này, Trump nợ ngân hàng 69 triệu đô la. Đến tháng 5, 2016, ông ta hoàn trả được 24 triệu đô la.

Vào lúc ấy, món nợ tòa tháp Chicago chỉ là một trong những mối quan hệ Trump có với Deutsche Bank. Văn phòng của bà Vrablic còn cho công ty của Trump vay 125 triệu đô la để thực hiện các công việc sửa sang cho khu sân golf Doral và 170 triệu đô la khác cho việc tân trang tòa nhà Bưu Điện cũ ở Washington thành một khách sạn quốc tế nguy nga tráng lệ. Trump cũng lấy tư cách cá nhân để bảo đảm cho các món nợ nói trên.

Những sự bảo đảm ấy có lợi cho Trump. Bởi vì chúng sẽ được xem là những khoản đầu tư trong kinh doanh nhằm mục đích khai thuế, có nghĩa là sự bảo đảm ấy sẽ làm tăng thêm những lỗ lỗ trong kinh doanh mà Trump sẽ dùng để khai khấu trừ, tránh việc phải trả thuế thu nhập trong tương lai. Những hồ sơ khai thuế của Trump cho thấy ông ta đích thân bảo đảm cho việc hoàn trả tổng số nợ là 421 triệu đô la.

Phần lớn số nợ trên thuộc về Deutsche Bank. Tính đến cuối năm 2018, Trump và công ty còn nợ ngân hàng này 330 triệu đô la.

Giảm thiểu thuế lợi tức phải đóng

Khi kết toán tổng số thuế phải đóng hàng năm, sở thuế IRS yêu cầu người trả thuế phải xem những khoản nợ được tha như là thu nhập bị đánh thuế. Viên chương lý của New York, Letitia James đang điều tra liệu Trump có làm đúng như luật thuế đòi hỏi.

Theo tài liệu thuế của Trump mà New York Times có được, Trump nhận được khoảng 287 triệu đô la nợ được tha, và ông ta đã tìm cách tránh né việc trả thuế lợi tức cho hầu như gần trọn số thu nhập nợ tha nói trên.

Trump báo cáo 40 triệu đô la thu nhập nợ tha (income from canceled debts) trong năm 2010. Nhưng với những lỗ lỗ từ doanh nghiệp, - bao gồm 30.8 triệu đô la lỗ từ dự án tòa tháp Chicago – có nghĩa là ông ta không có thu nhập trả thuế (taxable income) trong năm đó.



Mặc dù có được một số khách hàng nhờ Trump giữ chức vụ tổng thống, tòa tháp Chicago vẫn tiếp tục đi xuống, với các khu cửa hàng bán lẻ trống rỗng và lợi nhuận sụt giảm. Alyssa Schukar for The New York Times

Trump tránh né việc trả thuế trên khoản 104.8 triệu đô la thu nhập nợ tha bằng một cách mà sau này sẽ làm tăng thuế ông ta phải trả. Thông thường, ông ta có thể khấu trừ tỉ lệ hao mòn của tòa tháp trong một số năm (depreciation) cho đến khi giá trị của tòa tháp - sau khi trừ đi những giá trị hao mòn đã khai mỗi năm – chỉ còn \$0. Thay vào đó, ông ta chọn khấu trừ một lần 104.8 triệu đô la như luật thuế cho phép lựa chọn.

Còn về khoản nợ tha khác trị giá 141 triệu đô la, Trump lợi dụng một điều luật về thuế thông qua sau cuộc khủng hoảng tài chính năm 2008, cho phép thu nhập nợ tha được hoãn không phải trả thuế trong 5 năm, sau đó lại được rải đều ra trong 5 năm để khai trả thuế. Từ năm 2014 cho đến 2018, mỗi năm Trump khai 28.2 triệu đô la thu nhập nợ tha.

Kết quả, những lỗ lỗ từ các hoạt động doanh nghiệp đã giúp xóa đi phần lớn thu nhập nợ tha mà Trump đã nhận được. Ông ta không trả đồng thuế nào cho năm 2014; trả \$641,931 cho năm 2015; và sau khi nhận được những tín chỉ ưu đãi thuế (tax credit), [chỉ trả \\$750](#) cho năm 2016 và 2017. Tuy nhiên, không được rõ năm 2018 Trump đã trả bao nhiêu tiền thuế.

Những món nợ sắp đáo hạn

Cũng giống như một số các doanh nghiệp khác, tòa tháp Trump International Hotels &

Tower ở Chicago, ở một vài phương diện, đã được hưởng lợi do chức vị tổng thống của chủ nhân.

Chẳng hạn như, hồi năm ngoái, một công ty hàng không đang chạy áp lực hành lang với chính phủ Trump để ký kết hợp đồng đã [tổ chức một sự kiện](#) ở tòa tháp Chicago này. Và theo [báo cáo của tờ Washington Post](#), Trump đã tham dự một buổi tiệc gây quỹ hồi tháng 10 năm 2019 tại khách sạn ở Chicago, đem lại khoảng \$100,000.00 cho công ty của ông ta.

Nhưng vận may của tòa tháp chọc trời Chicago ngày càng khô quắt lại. Năm ngoái, tờ [The Real Deal báo cáo](#), những cửa hàng bán lẻ của tòa tháp vẫn trống trơn, không có khách thuê. Doanh thu đi xuống, từ 67 triệu đô la năm 2014 xuống còn 50 triệu đô la năm 2018 và lợi nhuận thu về được đang từ 16.3 triệu còn chỉ 1.8 triệu trong cùng một thời kỳ.

Khó khăn vẫn tiếp tục gia tăng cường độ trong năm 2020, đại dịch Coronavirus buộc các nhà hàng phải đóng cửa và [các nhà hàng của Trump ở Chicago](#) cũng nằm trong số đó. Gia đình Trump đang [tìm sự giúp đỡ về tài chính](#) từ Deutsche Bank và một số nơi khác.

Deutsche Bank đề nghị cho các công ty của Trump tạm ngưng trả tiền lãi trên các khoản nợ vay với ngân hàng. Tổ Hợp Trump cho rằng đề nghị của Deutsche Bank không được rộng rãi cho lắm nên [quyết định từ khước](#).

Các món nợ sẽ đáo hạn vào năm 2023 và 2024.

(Hết)

Các Tác Giả: David Enrich, Russ Buettner, Mike McIntire and Susanne Craig

-David Enrich là một biên tập viên về điều tra doanh nghiệp. Ông là tác giả tập sách "Dark Towers" nói về Deutsche Bank và Donald Trump.

-Mike McIntire là một phóng viên điều tra của NYT, đã đoạt giải Pulitzer về phóng sự điều tra sự can thiệp của Nga vào cuộc bầu cử tổng thống năm 2016; McIntire còn là tác giả của nhiều bài báo nghiên cứu đi sâu vào vấn đề tài chính của các cuộc tranh cử, các vấn đề súng ống bạo lực, và tình trạng tham nhũng của hoạt động thể thao ở các trường đại học.

-Russ Buettner là một phóng viên điều tra của NY. Năm 2019, Russ và các đồng nghiệp Susanne Craig và David Barstow, đã được trao giải Pulitzer về công trình điều tra phá vỡ huyền thoại của Trump tự cho mình là một tỉ phú tay trắng làm nên (self-made billionaire). Đồng thời, công trình này cũng đã nhận được giải thưởng George

Polk Award 2018 về báo cáo chính trị.

Trước đó, Russ cộng tác với tờ New York Daily News và New York Newsday.

-Susanne Craig là một phóng viên điều tra của NYT. Bà chuyên nghiên cứu về sự giao hợp giữa chính trị, tiền bạc và quyền lực chính quyền, đã từng nhận được nhiều giải thưởng trong sự nghiệp báo chí của mình, bao gồm giải Pulitzer năm 2019 với Russ Buettner và David Barstow.

Craig phụ trách báo cáo hoạt động của Wall Street cho NYT và hiện là trưởng văn phòng NYT ở Albany. Trước đó, bà làm việc với tờ the Wallstreet Journal và tờ the Globe and Mail ở Canada.

PHỤ LỤC

Trump khấu trừ vào thu nhập 70 ngàn đô la chi phí làm tóc. Các chuyên gia (thuế) bảo việc làm này bất hợp pháp.

[New York Times](#)

Tác giả: James B. Stewart

Dịch giả: T.Vấn

Câu chuyện này đóng vai chiếc “lỗ đinh làm đắm tàu” trong bản phanh phui hồ sơ thuế của Trump trên tờ New York Times.



Tòa án đã phán quyết rằng chi phí làm tóc thuộc về sinh hoạt cá nhân, không thể dùng để khấu trừ lợi tức trả thuế. Tom Brenner for The New York Times.

Có rất nhiều chi tiết động trời trong bản phanh phui thuế má của Trump trong [bài điều tra đăng trên tờ New York Times](#) tuần rồi. Ông ta không trả đồng thuế lợi tức liên bang nào trong nhiều năm. Sự nghiệp kinh doanh rùm beng của ông ta đang treo bấp bênh trên những sợi dây rất mong manh. Và đó mới chỉ là những đầu đề.

Nhưng có một chi tiết khá thú vị dù nó có vẻ như không quan trọng lắm: Trump tốn hơn \$70,000.00 cho dịch vụ làm tóc trong suốt thời gian thực hiện chương trình truyền hình “The Apprentice”.

Lẽ dĩ nhiên, đối với bất cứ ai phải sử dụng khoản tiền như vậy cho việc cắt tóc, chải tóc, nhuộm tóc thì đó cũng là một khoản tiền lớn, rất lớn. Nhưng điều đáng chú ý ở đây liên quan đến sự tiết lộ New York Times là công ty của Trump đã khấu trừ số tiền ấy như là một chi phí kinh doanh để nhằm làm giảm đi thu nhập phải đóng thuế, có nghĩa là làm giảm đi tiền thuế ông ta phải đóng cho chính phủ.

Các chuyên gia thuế nói rằng luật thuế ngăn cấm việc khấu trừ những khoản chi phí thông thường được coi là chi phí cá nhân dù dưới bất cứ hoàn cảnh nào. Và nếu như khoản tiền ấy đã được một người khác trả mà vẫn cố tình khai khấu trừ thì có thể bị buộc vào tội man khai để gian lận thuế (criminal tax fraud).

Ba cựu viên chức của hãng truyền hình NBC đã từng tham dự vào việc thực hiện chương trình “The Apprentice” cho biết họ tuy không được biết rõ chính xác từng chi tiết trong bản hợp đồng Trump ký với NBC, nhưng họ rất quen thuộc với nội dung những bản hợp đồng tương tự (như của Trump). Những chi phí liên quan đến tóc tai, trang điểm của một ngôi sao tầm cỡ Trump trong các chương trình truyền hình đều được thanh toán bởi chủ sản xuất chương trình và giả như Trump đã bỏ tiền túi ra trả trước thì chắc chắn ông ta cũng đã được chương trình hoàn trả rồi (reimbursement).

Một trong ba cựu viên chức của NBC nói trên cho biết: *“Tôi không thể nghĩ rằng đã có một tình huống đặc biệt nào đó buộc Trump phải trả khoản tiền đó mà không nhận lại được tiền hoàn trả (từ chương trình).”*

Viên chức này xin được tạm giấu tên tuổi vì hiện nay ông ta vẫn còn đang có những mối quan hệ công việc với NBC và Mark Burnett, nhà sản xuất chính của “The Apprentice” và đồng thời của chương trình “The Voice” cho NBC.

Trong thực tế, người khai thuế không được phép khai khấu trừ khoản chi phí cho kinh doanh khi đã được nhận sự hoàn trả cho chi phí ấy.

“Đây sẽ là một tội hình sự nếu bị cho là cố ý vi phạm luật”.

Chuyên gia thuế Schuyler M. Moore đã khẳng định như trên. Moore làm việc cho công ty luật Greenberg Glusker ở Los Angeles và cũng là tác giả tập chuyên luận về luật pháp “Hệ thống tính thuế của kỹ nghệ giải trí” (Taxation of the Entertainment Industry).

Trong bất cứ một phán xử nào, tòa án đều khẳng định rằng các chi phí về trang điểm đầu tóc, dù là cho một diễn viên của chương trình truyền hình, đều là chi phí thuộc về cá nhân (personal expense) nên không thể khấu trừ (deduct) được. (hiện nay, theo luật định, không có sự giới hạn về thời gian trong việc truy tố tội gian lận thuế. Thông thường, sở thuế IRS có 3 năm kể từ ngày hồ sơ thuế được nộp để bắt đầu cuộc truy vấn (audit) và sau đó truy tố hình sự người khai nếu tìm thấy có sự gian lận thuế.)

Khi được hỏi về vấn đề này, tòa Bạch Ốc khước từ trả lời và đề nghị hỏi thẳng các luật sư của Tổ Hợp Trump. Alan Garten, viên luật sư trưởng của Tổ Hợp, đã không đáp lại lời yêu cầu bình luận.

Trump thường tỏ ra rất kín đáo về mái tóc của mình, nhất là về công thức pha chế làm sao có được màu sắc như màu rom khô trên những sợi tóc nằm rất ngay ngắn trên đỉnh đầu. Bộ tóc sặc sỡ này là đã trở thành một phần trong thương hiệu “*You’re fired*” (*Sa Thái*) của chương trình “*The Apprentice*” và sau đó theo chân ông ta vào đến tận tòa Bạch Ốc.

Chương trình “*The Apprentice*”, như bất cứ một show truyền hình Reality của bất cứ một mạng lưới truyền hình nào, đều có một đội ngũ chuyên lo về tóc và các nhu cầu trang điểm khác cho những người tham dự chương trình. Nhưng họ không lo chuyện tóc tai cho Trump và tỏ ra rất không muốn, dù là chỉ chạm nhẹ vào một vài sợi tóc lò xo của ông ta nếu không được yêu cầu. Một trong những chuyên gia trang điểm cho chương trình, Amy Lasch, năm 2016 đã nói với tờ [The New York Post](#) rằng khi Trump đến phòng quay thì mọi chuyện đã sẵn sàng đâu ra đó. “*Hình như ông ta đã đến đâu đó để chuẩn bị cho các việc phải làm trước khi vào phòng quay.*”

Cũng là chuyện bình thường cho các ngôi sao có riêng các chuyên gia lo về trang điểm. Theo thông lệ, chương trình trả trực tiếp cho các chuyên gia trang điểm, nhưng cũng có khi diễn viên trả rồi nhận lại hoàn trả (reimbursement) từ chương trình sau. Một trong những lý do là vì người diễn viên ấy thuê chuyên gia không thuộc về công đoàn nên chương trình không thể trả trực tiếp được.



Luật sư thuế Moore: “*Không cách gì ông ta có thể khấu trừ chi phí tóc tai, trang điểm vào thu nhập trả thuế, bất kể có nhận được hay không nhận được hoàn trả*” (reimbursement). Doug Mills/*The New York Times*

Trong các cuộc phỏng vấn, Trump khoe chính vợ ông ta, bà Melania, đã cắt tóc cho mình vì ông ta không bao giờ để cho bất cứ ai đụng vào đầu. Và chính Trump đã tự tay xịt keo vào tóc để giữ cho chúng nằm yên.

Trump kể với [tờ Playboy](#) hồi năm 2004: “*Khi tóc khô rồi thì tôi bắt đầu chải. Đến khi thấy rằng mái tóc đã được như ý mình thích – dù không một ai thích hết – thì tôi bắt đầu phun keo. Cũng được cả một ngày đấy!*”.

Nhưng hồ sơ khai thuế của Trump mà các đồng nghiệp của tôi ở tờ New York Times hiện đang nghiên cứu lại cho biết rằng công ty sản xuất truyền hình của ông ta, nhà sản xuất Trump của ông ta, đã thuê một chuyên gia tóc và trang điểm ở Manhattan tên là Sharon Sinclair làm công việc này. Tiền thù lao năm 2004 ít nhất là \$13,300.00, năm 2005 ít nhất là \$36,400.00, và năm 2006 ít nhất là \$20,043.00.

Nếu như vậy thì chi phí ngót nghét \$1,000.00 cho một buổi phát hình, tuy rất cao nhưng không phải là không nghe nói đến trong giới ngôi sao Hollywood.

Tổ Hợp Trump cũng đã trả cho Sinclair ít nhất là \$2,500.00 trong năm 2007. Cũng không rõ chi phí ấy có liên quan gì đến “The Apprentice” hay không. Tổng số chi phí tóc tai trang điểm cho Trump tính từ năm 2004 đến 2007: \$72,243.00.

Tài liệu thuế không liệt kê rõ loại dịch vụ nào Sinclair đã cung cấp cho Trump. Nhưng trong phần ghi những người có đóng góp vào chương trình một số episodes của “The Apprentice”, tên Sinclair đã được ghi nhận là làm tóc (hair stylist) cho Trump. Ở một số episodes khác, tên Sinclair được ghi nhận là trang điểm (makeup artist) cho Trump và ở một số khác thì ghi nhận cả hai (làm tóc và trang điểm). [Bản khai kinh nghiệm làm việc \(resume\)](#) của Sinclair cho biết cô đã từng cung cấp dịch vụ làm tóc và trang điểm cho những ngôi sao nổi tiếng như Tina Fey, Paris Hilton và Steve Martin. Sinclair chưa trả lời cho biết có bình luận gì về việc này hay không.

Luật thuế nói “*chi phí cá nhân*” không thể dùng khấu trừ (thu nhập trả thuế -ND).

Moore, một luật sư về thuế, khẳng định: “*Không cách gì ông ta có thể khấu trừ chi phí tóc tai, trang điểm vào thu nhập trả thuế, bất kể có nhận được hay không nhận được hoàn trả - reimbursement (từ đối tác doanh nghiệp – trong trường hợp này là người sản xuất chương trình “The Apprentice” tức đài truyền hình NBC – ND). Đã có nhiều vụ án cũng như audit thuế liên quan đến vấn đề này rồi.*”

Thực vậy, có nhiều vụ án như trên liên can đến các diễn viên của chương trình truyền hình.

Năm 2011, Tòa liên bang Hoa Kỳ đã thụ án vụ một xưởng ngôn viên tin tức tại một chi nhánh của đài NBC ở Columbus, Ohio. Người này đã khai khấu trừ vào thu nhập trả thuế các chi phí cho việc chăm sóc mái tóc với lý do công việc đòi hỏi và cũng vì bà là đại diện thường trực của trạm truyền hình địa phương. Tòa đã dứt khoát không chấp nhận sự khấu trừ. Tòa phán quyết rằng những chi phí liên quan đến việc “*chăm chút một vẻ ngoài tề chỉnh*” thực sự “*có thuộc tính cố hữu là phí tổn cá nhân*”, mặc dù “*những chi phí này có thể liên hệ đến công việc đang làm*”.

Năm 1980, tòa án ở khu vực Boston cũng đã đưa ra một phán quyết tương tự liên quan đến một xưởng ngôn viên tin tức của chi nhánh truyền hình NBC, người này đồng thời còn là một nhà đầu tư địa ốc. Tòa ghi nhận rằng, đài truyền hình đòi hỏi nhân viên xưởng ngôn phải duy trì một vẻ ngoài “*phù hợp với công việc của một người loan báo tin tức trên truyền hình*”, nhưng lại không hoàn trả cho anh ta \$10.000 tiền cắt tóc hàng tháng. Vì vậy, vị xưởng ngôn viên này quyết định khấu trừ chi phí ấy vào thu nhập trả thuế. Tòa án phản bác việc làm này.

Hiện vẫn chưa rõ tại sao Trump, người lúc nào cũng o bế kỹ càng mái tóc của mình cả khi xuất hiện trên sân khấu cũng như hoạt động bình thường hàng ngày, lại có thể được hưởng một sự đối xử đặc biệt về vấn đề khấu trừ thuế. (Những chi phí về mua sắm may mặc quần áo cũng được xem xét dưới cùng một góc độ. Chi phí về trang phục và đồng phục dành riêng khi làm việc có thể dùng khấu trừ được, nhưng nếu chúng cũng được sử dụng bên ngoài khuôn khổ công việc đòi hỏi, thì cũng như quần áo mặc trong giao tiếp kinh doanh (business suit), không đủ điều kiện để được khấu trừ.).

Từ năm 2007 đến năm 2013, một số những công ty của Trump, bao gồm Trump Production, cũng đã khai khấu trừ ít nhất \$95,000.00, là khoản tiền trả cho người thợ làm tóc lâu năm của Ivanka Trump, cô này cũng góp mặt trong chương trình “The Apprentice”.

Người cựu nhân viên điều hành của NBC cho rằng những chi phí về tóc tai, trang điểm cho Ivanka hẳn đã được trả bởi chương trình (The Apprentice).

Người phát ngôn của Ivanka Trump tại tòa Bạch Ốc đã không trả lời yêu cầu có lời bình luận.

Những khấu trừ cho kinh doanh các chi phí cá nhân nói trên, sẽ được xem là vượt quá giới hạn hay cố tình phạm pháp thuộc về thẩm quyền của các cuộc audits từ sở thuế. Trump nhiều lần xác định ông ta hiện đang bị audit và những nghiên cứu của tờ New York Times cho biết điểm tập trung chủ yếu của các cuộc audit là khoản tiền refund 72.9 triệu đô la mà Trump đã khai và cũng đã nhận về. Do đó, cũng chưa được rõ liệu sở thuế có để mắt tới những khấu trừ về chi phí tóc tai, trang điểm của cha con Trump

hay không.

Một phát ngôn nhân của IRS cho biết cơ quan thuế không có lời bình luận về các hồ sơ thuế cá nhân hay những cuộc audits.

So với những khoản lỗ lỗ hàng tỉ đô la của doanh nghiệp Trump, vốn khó có thể quân bình cán cân lời lãi, thì con số \$70,000.00 khấu trừ xem ra có vẻ như chẳng đáng để mất tởi. Nhưng nó mang tính cách biểu tượng cho quan niệm chủ đạo về thuế má của Trump: *Không có số tiền nào gọi là quá nhỏ để giữ không cho nó chui vào kết sắt của chính quyền.*

Giả sử trong tương lai, Trump phải đối mặt với những “xoi bói” (scrutiny) của IRS về những khoản khấu trừ chi phí cá nhân vào thu nhập trả thuế của mình, chắc chắn ông ta sẽ khó lòng thoát khỏi.

Năm 1989, đại gia về địa ốc Leona Helmsley đã bị kết án 4 năm tù về tội danh trốn thuế (tax evasion) sau khi bà này tìm cách khấu trừ những khoản chi phí về nâng cao giá trị tài sản (improvements) cho lãnh địa của mình ở Greenwich, tiểu bang Connecticut - như là chi phí kinh doanh.

Một trong những luật sư của bà Helmsley là Alan Dershowitz, người biện hộ cho Trump trong suốt thời gian Trump bị Quốc Hội Hoa Kỳ đàn hạch (impeachment).

Còn viên công tố liên bang đóng vai cáo buộc? không ai khác chính là Rudolph W. Giuliani, người vừa xuất hiện bên cạnh Trump trong lúc ông ta lên tiếng phủ nhận những điều tra của tờ New York Times và chính Giuliani đã bóc Trump là “thiên tài” trong việc tìm mọi cách để tránh không phải bị đóng thuế.

Tác giả James B. Stewart là một bình bút của tờ New York Times và là tác giả của 9 quyển sách, mới nhất phải kể “Nhà nước bí mật: Trump, Sở cảnh sát Liên Bang và nền Pháp Trị” (Deep State: Trump, the FBI and the Rule of Law). Ông đoạt giải Pulitzer về Báo chí Dẫn Giải (Explanatory Journalism) năm 1988 và hiện là giáo sư môn Báo Chí Kinh Doanh (business journalism) tại đại học Columbia.